

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Odbor trhu práce a podpory výzkumu a vývoje

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2019

Praha, květen 2020

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2019

Seznam tabulek	I
Seznam grafů.....	II
Seznam použitých zkratk	III
1. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....	1
2. Zaměstnanost.....	5
2.1 Stav a vývoj zaměstnanosti.....	5
2.2 Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání	11
2.3 Vzdělanostní struktura zaměstnanosti	12
2.4 Regionální zaměstnanost.....	13
2.5 Insolvence.....	18
3. Nezaměstnanost	20
3.1 Stav a vývoj nezaměstnanosti.....	20
3.2 Volná pracovní místa	23
3.3 Toky nezaměstnanosti	28
3.4 Struktura uchazečů o zaměstnání.....	30
3.5 Regionální nezaměstnanost.....	38
4. Politika zaměstnanosti	43
4.1 Zaměření politiky zaměstnanosti.....	43
4.2 Výdaje na politiku zaměstnanosti.....	43
4.3 Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR.....	45
4.4 Systém investičních pobídek.....	58
4.5 Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu	58
5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti	77
6. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti	83
7. Metodické poznámky	85

Přílohy

Zdroj dat: MPSV (pokud není uvedeno jinak)

Údaje platné k 6. dubnu 2020

Seznam tabulek

Tabulka 1	Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let.....	5
Tabulka 2	Věková struktura obyvatelstva 15+ (v tis.).....	6
Tabulka 3	Věková struktura zaměstnaných (v tis.).....	8
Tabulka 4	Míra zaměstnanosti podle věku (v %)	8
Tabulka 5	Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání.....	9
Tabulka 6	Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách	10
Tabulka 7	Sektorová struktura zaměstnanosti	11
Tabulka 8	Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO).....	12
Tabulka 9	Vzdělanostní struktura zaměstnaných 15+.....	13
Tabulka 10	Vzdělanostní struktura zaměstnaných 15+ podle věku v roce 2019 (v %)	13
Tabulka 11	Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR.....	14
Tabulka 12	Zaměstnanost podle postavení v zaměstnání v krajském členění (v tis.).....	15
Tabulka 13	Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v krajích v roce 2019	16
Tabulka 14	Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ ČR v roce 2019 v krajském členění v %.....	17
Tabulka 15	Počty vyřízených žádostí a vyplacené prostředky v důsledku platební neschopnosti	19
Tabulka 16	Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob.....	21
Tabulka 17	Rozdělení počtu uchazečů o zaměstnání podle výše P v N	22
Tabulka 18	Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob).....	29
Tabulka 19	Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku	31
Tabulka 20	Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti	34
Tabulka 21	Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání	36
Tabulka 22	Podíl nezaměstnaných osob, počet uchazečů o zaměstnání a VPM.....	39
Tabulka 23	Porovnání výdajů na státní politiku zaměstnanosti v letech 2018 a 2019	44
Tabulka 24	Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2019	45
Tabulka 25	Struktura použitých nástrojů APZ v letech 2018 a 2019 (ÚP ČR a MPSV).....	46
Tabulka 26	Přehled zařízení péče o děti v IP 1.2 OPZ souhrnně za období 2015-2019	67

Seznam grafů

Graf 1	Meziroční vývoj zaměstnanosti (v %)	7
Graf 2	Meziroční rozdíly počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019	20
Graf 3	Vývoj registrované míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných osob	22
Graf 4	Podíly uchazečů s podporou podle výše podpory v nezaměstnanosti (v %)	23
Graf 5	Vývoj počtu volných pracovních míst v letech 2010-2019	24
Graf 6	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM v letech 2010-2019 (k 31.12.)	24
Graf 7	Struktura volných pracovních míst k 31. 12. 2019	25
Graf 8	Struktura volných pracovních míst podle kategorií zaměstnání	26
Graf 9	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle kategorií zaměstnání	27
Graf 10	Podíly volných pracovních míst podle délky nahlášení na ÚP ČR k 31. 12. 2019	27
Graf 11	Přírůstky/úbytky počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019	28
Graf 12	Vývoj podílu OZP na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání a počtu OZP na 1 VPM pro OZP	30
Graf 13	Věková struktura uchazečů o zaměstnání (podíly v %)	32
Graf 14	Vývoj počtu uchazečů vybraných věkových skupin v letech 2010-2019 (k 31.12.)	32
Graf 15	Vývoj podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání (v %) a počtu absolventů na 1 VPM pro absolventy	33
Graf 16	Vývoj počtu uchazečů podle délky evidence v letech 2010-2019 (k 31.12.)	35
Graf 17	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle stupňů vzdělání	36
Graf 18	Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v členění podle pohlaví (v tis.)	37
Graf 19	Uchazeči o zaměstnání na 1 VPM podle krajů k 31. 12. 2019	40
Graf 20	Podíl vybraných specifických skupin na celkovém počtu uchazečů zařazených na jednotlivé nástroje APZ v roce 2019	52
Graf 21	Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let v roce 2019 (v %) *)	77
Graf 22	Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR	78
Graf 23	Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR	79
Graf 24	Míra nezaměstnanosti v zemích EU 28 v roce 2019 (v %)	80
Graf 25	Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR	81

Seznam použitých zkratk

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EAO	ekonomicky aktivní osoby
EU 28	Evropská unie (28 zemí)
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
HDP	hrubý domácí produkt
ILO	Mezinárodní organizace práce
IPS	Informační střediska pro volbu povolání a změnu zaměstnání
ISCED	Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání
LFS	Labour Force Survey (VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil)
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MN	míra nezaměstnanosti
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	míra zaměstnanosti
NH	národní hospodářství
NIP	národní individuální projekt
NUTS3	Nomenklatura územních statistických jednotek, úroveň kraj
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP LZZ, OPZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
p. b.	procentní bod
PM	pracovní místo
PNO	podíl nezaměstnaných osob
PvN	podpora v nezaměstnanosti
RIP	regionální individuální projekt
SIP	systemový individuální projekt/system investičních pobídek
SOŠ	střední odborná škola
SPNO	specifický podíl nezaměstnaných osob
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
SVČ	samostatná výdělečná činnost
UoZ	uchazeč o zaměstnání
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	vyšší odborná škola
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

1. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

- **V roce 2019** dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) Českého statistického úřadu (ČSÚ) průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **5 303,1 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně pouze **o 9,3 tis.**, v relativním vyjádření **o 0,2 %**, výrazně pomaleji než v roce 2018 (1,4 %). Meziroční nárůst v 1. čtvrtletí činil 0,9 %, ve 2. čtvrtletí a 3. čtvrtletí zpomalil na 0,1 % a ve 4. čtvrtletí zaměstnanost meziročně poklesla o 0,4 %.
- Počet zaměstnaných **žen se zvýšil** o 5,0 tis. **na 2 352,4 tis.**, počet pracujících **mužů** byl vyšší o 4,3 tis. a jejich počet dosáhl **2 950,7 tis.** **Zastoupení mužů** mezi zaměstnanými se **snížilo na 55,6 %** a **žen vzrostlo na 44,4 %**.
- Zaměstnanost **v primárním sektoru** meziročně **klesla** o 7,1 tis. **na 141,3 tis. osob**.
- **V sekundárním sektoru** se zaměstnanost **snížila** o 9,6 tis. **na 1 975,4 tis.**, a to v důsledku **poklesu** zaměstnanosti **v průmyslu** o 2,4 tis. **na 1 598,5 tis.** a **poklesu ve stavebnictví** o 7,1 tis. **na 376,9 tis. osob**.
- **V terciárním sektoru služeb** zaměstnanost **vzrostla** o 26,2 tis. **na 3 186,4 tis. osob**.
- V zastoupení jednotlivých sektorů došlo ke změnám. **Podíl primárního sektoru se snížil** o 0,1 p. b. **na 2,7 %**, zastoupení **sekundárního sektoru se snížilo** o 0,3 p. b. **na 37,2 %** a podíl **terciárního sektoru se naopak zvýšil** o 0,4 p. b. **na 60,1 %**.
- Počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu pracujících** (83,2 %), se zvýšil o 15,7 tis. **na 4 412,1 tis.**, počet žen v postavení zaměstnanců stoupl o 6,7 tis. na 2 062,6 tis. a mužů o 9,0 tis. na 2 349,5 tis.
- **Celkový počet podnikatelů** dosáhl **891,0 tis.**, o 5,9 tis. méně než v roce 2018. Snížily se počty ve všech skupinách spadajících do kategorie podnikatelů, kromě **pomáhajících rodinných příslušníků**. Snížil se **zejména počet podnikatelů se zaměstnanci** (pokles o 4,9 tis.). **Celkový podíl podnikatelů na zaměstnanosti** meziročně **poklesl** o 0,1 p. b. **na 16,8 %**.
- Počet osob pracujících **na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatelů) **se zvýšil** o 37,9 tis. **na 4 936,6 tis.** Počet osob pracujících **na dobu určitou** (včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) byl **nižší** o 27,6 tis., **poklesl na 364,7 tis.**
- Počet osob pracujících **na plnou pracovní dobu** se **zvýšil** o 7,7 tis. a dosáhl **4 902,1 tis.**, počet pracujících **na kratší dobu vzrostl** pouze o 1,3 tis. **na 400,6 tis. osob**.

- **Nárůst zaměstnanosti** byl zaznamenán v polovině krajů. V absolutním vyjádření vzrostl počet zaměstnaných nejvíce **ve Středočeském kraji** (o 12,4 tis.), dále **v hl. m. Praze** (o 6,8 tis.) a **v Jihomoravském kraji** (o 4,6 tis.). **Nejvíce ubylo** pracujících **v Moravskoslezském** (o 9,0 tis.), **Olomouckém** (o 5,3 tis.) a **Zlínském kraji** (o 3,0 tis.).
- **Celková míra zaměstnanosti (MZ)** osob ve věku **15 a více let** zůstala na hodnotě z roku 2018, tj. **59,2 %**, MZ osob ve věku **15-64 let** vzrostla o 0,3 p. b. na **75,1 %**.
- V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **Česká republika (ČR)** do roku 2020 **v oblasti zaměstnanosti** stanovila **národní cíle** zvýšit celkovou míru zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55-64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v roce 2019 meziročně **zvýšila** o 0,4 p. b. na **80,3 %**, a to především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků. MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 0,5 p. b. na **72,7 %**, MZ ve věkové skupině **55-64 let** o 1,6 p. b. na **66,7 %**. Nad úroveň cílů tak byly v roce 2019 všechny ukazatele v oblasti zaměstnanosti.
- **Snížil se počet ekonomicky aktivních osob (EAO)**, tj. součet zaměstnaných a nezaměstnaných, a to o 3,3 tis. na **5 412,1 tis.** Pokles souvisel především se snížením počtu nezaměstnaných (podle VŠPS – metodika Mezinárodní organizace práce ILO) o 12,5 tis., zatímco počet zaměstnaných se zvýšil pouze o 9,3 tis.
- **Obecná míra nezaměstnanosti (MN, metodika VŠPS - ILO)** v roce 2019 dosáhla hodnoty **2,0 %** a meziročně byla nižší pouze o 0,2 p. b.
- Do národních cílů **Strategie Evropa 2020** ČR zařadila také cíl **snížení MN mladých osob (15–24 let) o třetinu** (na cca 12,2 %) a **MN osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) **o čtvrtinu oproti roku 2010** (na cca 18,8 %). V roce 2019 se **u mladých snížila na 5,6 %** a **u osob s nízkou kvalifikací zůstala** na hodnotě z roku 2018, tj. **10,7 %**. V oblasti nezaměstnanosti byly hodnoty obou ukazatelů pod stanovenými národními cíli.
- **Průměrný podíl nezaměstnaných osob (PNO)**, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku, v roce 2019 **poklesl na 2,8 %**, meziročně byl nižší o 0,4 p. b. K **31. 12. 2019 se snížil na 2,9 %** a proti prosinci 2018 byl nižší pouze o 0,2 p. b.
- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce České republiky (ÚP ČR)** se v hodnoceném roce **snížil** o 29,5 tis. na **212,4 tis.**, na **konci prosince jich bylo evidováno 215,5 tis.**, o 16,0 tis. (tj. o 6,9 %) **méně než před rokem.**
- **Počty volných pracovních míst (VPM)** oznámených zaměstnavateli ÚP ČR dále **rostly**, ve 2. pololetí jejich růst zpomalil. Počet VPM **na konci prosince** dosáhl **341,0 tis.**, meziročně více o 16,6 tis. Jejich **průměrný počet za rok 2019 činil 340,3 tis.** a meziroční rozdíl činil 54,8 tis.

- **Počet uchazečů o zaměstnání** připadající **na 1 volné pracovní místo (UoZ/VPM)** - **0,6** byl ve srovnání s rokem 2018 (0,8) pouze nepatrně nižší. Minimální rozdíl byl viditelný také **na konci roku**, kdy tento ukazatel dosáhl hodnoty **0,6** (na konci roku 2018 měl hodnotu 0,7).
- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti (PvN)** v roce 2019 meziročně **vzrostl** o 0,5 tis. **na 77,3 tis.**, k **31. 12. 2019** PvN pobíralo **81,6 tis. uchazečů o zaměstnání**, o 0,8 tis. méně než před rokem.
- **Podíl uchazečů o zaměstnání s PvN** na celkové evidované nezaměstnanosti na konci roku **vzrostl na 37,9 %** (k 31. 12. 2018 činil 35,6 %) a jejich **průměrný podíl** za celý rok 2019 **se zvýšil** (z 31,7 % v roce 2018) **na 36,4 %**.
- **Průměrná výše PvN** v roce 2019 **vzrostla** o 606 Kč **na 7 922 Kč**. Průměrná podpora uchazečů o zaměstnání, kteří byli v evidenci ÚP ČR k **31. 12. 2019**, činila **8 151 Kč** a byla meziročně **vyšší** o 643 Kč.
- K **31. 12. 2019** bylo v evidenci ÚP ČR **33,7 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. o 4,5 tis. méně než před rokem. **Podíl OZP** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se na konci prosince 2019 meziročně **snížil** o 0,9 p. b. **na 15,6 %**.
- **Počet uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let** na konci roku 2019 **poklesl** o 7,0 tis. osob **na 77,4 tis.** Jejich pokles byl rychlejší než pokles celkového počtu uchazečů o zaměstnání, jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných byl tak nižší o 0,6 p. b. a činil **35,9 %**.
- Absolutní počet uchazečů o zaměstnání **mladších 25 let** zaznamenal pouze **mírný pokles o 0,5 tis.**, k **31. 12. 2019** jich bylo evidováno **25,7 tis.** **Podíl této věkové skupiny** na celkovém počtu nezaměstnaných se nepatrně zvýšil na **11,9 %**.
- K **31. 12. 2019** bylo evidováno **9,7 tis. absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy, což je **o 0,6 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání meziročně **vzrostl** z 4,4 % **na 4,5 %**.
- Pozitivní skutečností byl pokračující pokles počtu i podílu dlouhodobě nezaměstnaných. Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců (44,8 tis.)** byl na konci roku 2019 meziročně **nižší o 15,7 tis.** (tj. o 26,0 %), jejich podíl na celkové nezaměstnanosti se snížil z 26,1 % **na 20,8 %**. Výrazně se snížil zejména počet **velmi dlouho nezaměstnaných** (24 a více měsíců). Jejich **počet se** meziročně **snížil** o 14,2 tis. **na 26,7 tis.** (o 34,7 %) **a podíl na celkové nezaměstnanosti poklesl** ze 17,7 % **na 12,4 %**. Představují však přibližně **3/5 dlouhodobě nezaměstnaných (59,6 %)**.
- K **31. 12. 2019** byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách**, absolutně **nejvíce se snížil** počet uchazečů o zaměstnání **s vyučením** (o 6,0 tis., tj. o 7,4 %).

- Uchazeči o zaměstnání **s vyučením** (75,6 tis.) i nadále zůstali **nejpočetnější kategorií** a představovali **35,1 %** všech uchazečů o zaměstnání. Druhou nejpočetnější skupinou byli nadále uchazeči o zaměstnání **se základním vzděláním** vč. neukončeného (65,3 tis.), kteří tvořili na celkové nezaměstnanosti 30,3 %.
- **Průměrný počet žen** evidovaných na ÚP ČR v roce 2019 **dosáhl 111,5 tis.**, oproti předchozímu roku méně o 14,0 tis., **mužů** bylo v průměru **100,9 tis.**, což bylo o 15,5 tis. méně než v roce 2018. **Průměrný podíl žen** na celkovém počtu evidovaných nezaměstnaných **vzrostl na 52,5 %** (v roce 2018 – 51,9 %). K 31. 12. 2019 byly počty vyrovnanější, **počet mužů** dosáhl **106,8 tis.**, **žen bylo 108,7 tis.**
- **Podíl nezaměstnaných osob** na obyvatelstvu **vyšší než celorepublikový průměr** (2,9 %) byl k 31. 12. 2019 zaznamenán **ve třech krajích**, a to v **Moravskoslezském** (4,4 %), **Ústeckém** (3,9 %) a **Jihomoravském** (3,5 %).
- **Největší pokles** počtu uchazečů o zaměstnání byl patrný v **Ústeckém** (o 3 698), **Jihomoravském** (o 2 955) a **Moravskoslezském kraji** (o 2 482), ovšem v **relativním vyjádření** byl jejich pokles nejvýraznější v **Ústeckém** (o 14,0 %), **Olomouckém kraji** (o 13,4 %), **Kraji Vysočina** (o 9,3 %) a **Jihomoravském kraji** (o 9,2 %).
- **V roce 2019 meziročně vzrostl počet osob**, které se **nově zaevidovaly** na ÚP ČR, a to na **469,1 tis.**, tj. **o 3,6 tis.** V posledních deseti letech jde o první meziroční nárůst nově zaevidovaných při poklesu nezaměstnanosti. Tato skutečnost spolu s růstem výdělků ovlivnila čerpání finančních prostředků na pasivní politiku zaměstnanosti.
- **Výdaje ze státního rozpočtu (SR) související s výplatou PvN** v roce 2019 dosáhly **8 144 407 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v roce 2018 **o 601 570 tis. Kč, tj. o 8,0 % vyšší.**
- **Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ)** bylo v roce 2019 vynaloženo **2 346 964 tis. Kč.** Ve srovnání s rokem 2018 **klesly výdaje** na APZ **o 2 051 259 tis. Kč, tj. o 46,6 %.** Nejvíce využívanými nástroji byly veřejně prospěšné práce (VPP) a rekvalifikace.
- Dále bylo **v rámci státní politiky zaměstnanosti (SPZ) ze SR jako příspěvek na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce** vynaloženo **7 404 749 tis. Kč,** tj. o 650 094 tis. Kč, **o 9,6 % více** než v roce 2018. Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolenci,** bylo vynaloženo **277 672 tis. Kč,** meziročně **více** o 20 518 tis. Kč, tj. **o 8,0 %.**

2. Zaměstnanost

2.1 Stav a vývoj zaměstnanosti

Ke zpracování částí 2.1 až 2.4 byly použity výsledky VŠPS¹. Hodnoty za rok 2018 a 2019 byly spočteny jako průměry jednotlivých čtvrtletí. Všechny údaje z výběrového souboru VŠPS jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce.

Tabulka 1 Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let

	2018			2019			rozdíl 2019-2018			Index
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	2019/2018
	v tis.			v tis.			v tis.			(%)
Populace 15+ celkem	8 941,8	4 365,8	4 576,0	8963,5	4381,1	4582,4	21,7	15,3	6,4	100,2
z toho: 15-64 let	6 879,0	3 500,1	3 378,9	6855,6	3493,8	3361,8	-23,4	-6,3	-17,1	99,7
20-64 let	6 413,5	3 260,8	3 152,8	6382,9	3250,6	3132,2	-30,7	-10,1	-20,6	99,5
Ekonomicky aktivní celkem (zaměst.+nezam.)	5 415,4	3 000,3	2 415,1	5412,1	3002,5	2409,6	-3,3	2,2	-5,5	99,9
z toho: 15-64 let	5 267,1	2 915,1	2 352,1	5259,3	2914,3	2345,0	-7,8	-0,7	-7,1	99,9
20-64 let	5 239,7	2 899,1	2 340,5	5229,7	2898,5	2331,1	-10,0	-0,6	-9,4	99,8
55-64 let	871,5	484,5	387,0	888,6	490,2	398,4	17,1	5,7	11,3	102,0
Zaměstnaní v NH	5 293,8	2 946,5	2 347,3	5303,1	2950,7	2352,4	9,3	4,3	5,0	100,2
z toho: 15- 64 let	5 146,8	2 861,7	2 285,2	5150,9	2862,8	2288,1	4,1	1,2	2,9	100,1
20-64 let	5 124,3	2 848,8	2 275,6	5126,0	2849,6	2276,4	1,7	0,9	0,8	100,0
55-64 let	854,4	476,3	378,1	871,2	480,7	390,6	16,8	4,4	12,5	102,0
Nezaměstnaní	121,6	53,8	67,8	109,1	51,8	57,3	-12,5	-2,0	-10,5	89,7
z toho: 15-64 let	120,3	53,4	66,9	108,4	51,5	56,9	-11,9	-1,9	-10,0	90,1
20-64 let	115,4	50,4	65,0	103,7	48,9	54,8	-11,7	-1,5	-10,2	89,9
55-64 let	17,1	8,2	8,9	17,3	9,5	7,8	0,2	1,3	-1,1	101,4
Ekonomicky neaktivní 15+	3 526,4	1 365,6	2 160,9	3551,4	1378,6	2172,8	25,0	13,1	11,9	100,7
z toho: 15-64 let	1 611,8	585,0	1 026,8	1596,3	579,5	1016,8	-15,6	-5,5	-10,0	99,0
20-64 let	1 173,9	361,6	812,2	1153,2	352,1	801,1	-20,7	-9,5	-11,1	98,2
55-64 let	440,0	159,3	280,7	417,7	153,3	264,3	-22,3	-5,9	-16,4	94,9
důchodci v předčas. důchodu	17,5	8,5	9,0	18,6	8,0	10,6	1,2	-0,5	1,6	106,6
důchodci v řádném důchodu	2 231,6	876,1	1 355,5	2251,4	888,8	1362,6	19,7	12,7	7,1	100,9
invalidní důchodci	205,0	107,3	97,7	206,0	108,4	97,6	1,0	1,1	-0,1	100,5
žáci na 2. stupni zákl. školy	61,5	34,9	26,6	56,2	31,1	25,1	-5,3	-3,9	-1,5	91,3
žáci učeb. oborů bez mat..	78,0	51,6	26,4	79,9	50,7	29,2	1,9	-0,9	2,8	102,4
žáci středních škol s mat.	294,0	138,9	155,1	302,8	148,9	153,9	8,7	9,9	-1,2	103,0
studenti vysokých škol*)	243,4	110,0	133,5	228,9	104,2	124,6	-14,6	-5,7	-8,8	94,0
Studenti doktorského studia	2,7	0,8	1,9	3,1	1,5	1,6	0,3	0,7	-0,4	112,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

*) včetně studentů konzervatoří a VOŠ

¹ Některé údaje nemusí odpovídat hodnotám obdobných ukazatelů z jiných statistických zdrojů. Např. údaje o ekonomicky neaktivních přesně nekorespondují s údaji podle statistiky MŠMT, resp. MPSV – ČSSZ zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní (viz Metodické poznámky).

V roce 2019 **dosáhl počet obyvatel starších 15 let 8 963,5 tis.** a meziročně vzrostl o 21,7 tis., ale **ve věkové skupině 15-64 let**, rozhodující pro zaměstnanost, **poklesl až o 23,4 tis. na 6 855,6 tis.** **Vzrostl** pouze ve věkové skupině **40-54 let** (zahrnující největší část silné populační vlny ze 70. let minulého století), a to celkem **o 35,2 tis.**, výhradně díky nárůstu ve věkové skupině 45-49 let (nárůst o 47,4 tis.). **Pokles** byl zaznamenán především v mladších věkových skupinách **15-39 let** - celkem **o 53,3 tis.** Ve věkové skupině **55-64 let se snížil** počet obyvatel **o 5,3 tis.** Snížení počtu obyvatel v této skupině a **nárůst** počtu obyvatel ve věku **65 a více let** (o 45,1 tis.) je důsledkem postupného přesunu silné poválečné vlny do poproduktivního věku, a také prodlužující se délky života.

Tabulka 2 Věková struktura obyvatelstva 15+ (v tis.)

Věkové skupiny	2018			2019			rozdíl 2019-2018			index 2019/2018 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
15-24	976,5	500,9	475,6	963,3	494,8	468,5	-13,3	-6,1	-7,1	98,6
25-39	2196,3	1129,5	1066,8	2156,3	1110,6	1045,6	-40,0	-18,9	-21,2	98,2
40-54	2394,7	1225,9	1168,7	2429,8	1245,0	1184,8	35,2	19,0	16,1	101,5
55-64	1311,5	643,8	667,8	1306,2	643,5	662,7	-5,3	-0,2	-5,1	99,6
65+	2062,8	865,7	1197,1	2108,0	887,3	1220,7	45,1	21,6	23,6	102,2
15+	8941,8	4365,8	4576,0	8963,5	4381,1	4582,3	21,7	15,3	6,3	100,2
15-64	6879,0	3500,1	3378,9	6855,6	3493,8	3361,6	-23,4	-6,3	-17,3	99,7
20-64	6413,5	3260,8	3152,8	6382,9	3250,6	3132,0	-30,7	-10,1	-20,8	99,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Počet EAO, tj. souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných, se **snížil** o 3,3 tis. **na 5 412,1 tis.** **Zatímco počet mužů vzrostl** (o 2,2 tis.) **počet ekonomicky aktivních žen se snížil** (o 5,5 tis.). **Pokles počtu EAO souvisel se snížením počtu nezaměstnaných** (podle VŠPS – metodika ILO), který činil 12,5 tis., zatímco počet zaměstnaných vzrostl pouze o 9,3 tis.

Celkový **počet ekonomicky neaktivních byl vyšší** o 25,0 tis. a činil **3 551,4 tis.**, na zvýšení se podíleli jak muži (nárůst o 13,1 tis.), tak ženy (o 11,9 tis.).

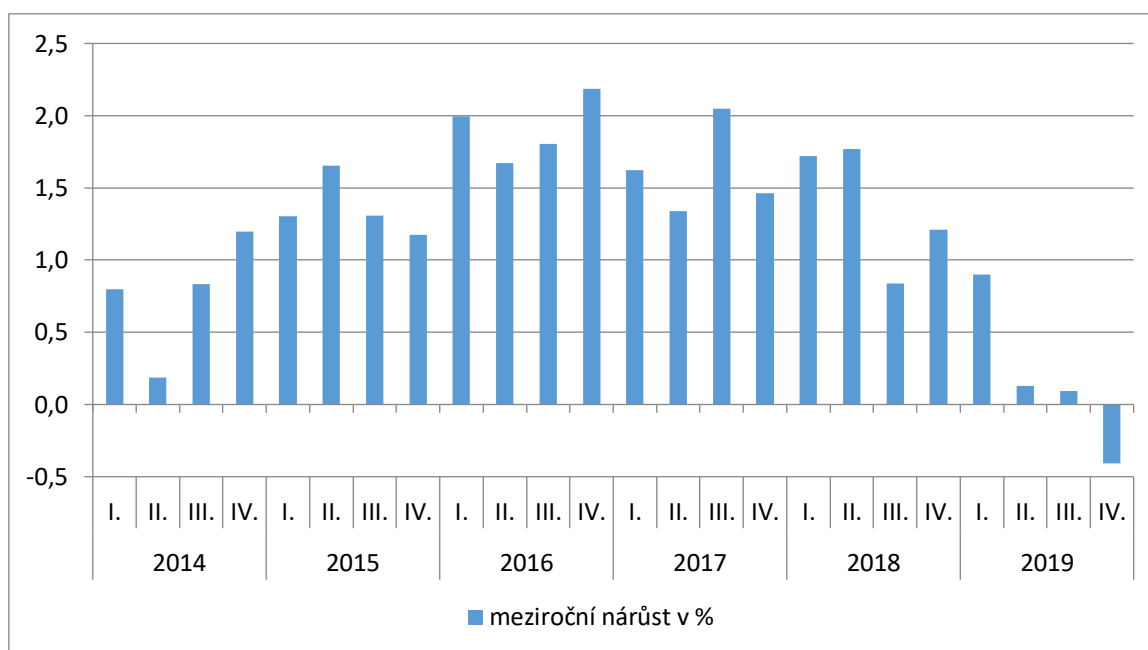
V nejmladších věkových skupinách produktivního věku poklesly počty osob **připravujících se na povolání** (o 9,0 tis.). V této skupině se nejvíce snížily počty ekonomicky neaktivních vysokoškoláků vč. doktorského studia (o 14,2 tis.) a také počty žáků 2. stupně základní školy (o 5,3 tis.), zatímco přibylo učňů a středoškoláků. Čím vyšší je úroveň formálního vzdělávání, tím vyšší je zastoupení dívek. Podíl dívek v roce 2019 dosáhl u studentů středních škol 50,8 % a u studentů na vysokých školách (vč. doktorského studia) 54,4 %. Chlapci převažovali na středním studiu bez maturity (63,4 %).

Počet ekonomicky neaktivních ve věkové skupině 55–64 let se snížil o 22,3 tis., především žen (pokles o 16,4 tis.), což může souviset s rychlejším prodlužováním věku jejich odchodu do důchodu. V kategorii neaktivních **důchodců** poklesl nepatrně pouze počet předčasných důchodců – mužů a invalidních důchodkyň.

V 1. čtvrtletí 2019 vzrostla zaměstnanost meziročně o 0,9 %, ve 2. a 3. čtvrtletí nárůst zaměstnanosti významně zpomalil na 0,1 %. Ve 4. čtvrtletí již zaměstnanost meziročně poklesla o 0,4 %. Průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství v roce 2019 dosáhl **5 303,1 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl absolutně pouze o 9,3 tis.**, v relativním vyjádření **o 0,2 %**.

Na nárůstu zaměstnanosti se nepatrně větší měrou podílely ženy, počet zaměstnaných **žen vzrostl** o 5,0 tis. **na 2 352,4 tis.**, počet pracujících **mužů** byl vyšší o 4,3 tis. a jejich počet dosáhl **2 950,7 tis.** **Zastoupení mužů** mezi zaměstnanými se nepatrně **snížilo na 55,6 %** a **žen vzrostlo na 44,4 %**².

Graf 1 Meziroční vývoj zaměstnanosti (v %)

Vývoj zaměstnanosti z hlediska její věkové struktury se vyvíjel podobně jako **věková struktura obyvatelstva**. Lišil se **pouze u věkové skupiny 55-64 let**, v níž **počet zaměstnaných při poklesu obyvatelstva** o 5,3 tis. **vzrostl o 16,8 tis.** Nárůst v této skupině byl ovlivněn zejména zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu. Zaměstnanost osob v tomto věku se zvýšila u obou pohlaví, ale v případě žen byl nárůst ve srovnání s muži téměř trojnásobný (počet mužů se zvýšil o 4,4 tis. a počet žen o 12,5 tis.).

Zaměstnanost se výrazně snížila v mladších věkových skupinách **do 40 let**, a to celkem o 54,5 tis. Souvislost je možné vidět v demografickém vývoji, v nástupu slabších ročníků na trh práce (což potvrzují také klesající počty ekonomicky neaktivních připravujících se na povolání). Naopak byl zaznamenán velký **nárůst zaměstnanosti** ve věkové skupině **40-54 let**. V rámci této věkové skupiny je patrný postupný **přesun** silné populační vlny ze 70. let minulého století **z věkové skupiny 40-44 let** (pokles o 2,1 tis.) do **věkové skupiny 45-49 let** (nárůst o 47,2 tis.).

² Podrobnější údaje o struktuře zaměstnaných mužů a žen jsou v přílohách č. 4a, b, c.

Zaměstnanost populace **ve věku 65 let a více se zvýšila** o 5,2 tis., nárůst byl ovšem pomalejší než v předchozím roce (o 19,2 tis.). Zaměstnanost v této věkové skupině **ovlivňují také pracující důchodci**, přitom počet pracujících důchodců v řádném starobním důchodu se proti roku 2018 snížil o 8,2 tis. na 211,1 tis.

Tabulka 3 Věková struktura zaměstnaných (v tis.)

Věkové skupiny	2018			2019			rozdíl 2019-2018			index 2019/2018 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
celkem	5293,8	2946,5	2347,3	5303,1	2950,7	2352,4	9,3	4,3	5,0	100,2
15-24	277,0	161,2	115,8	270,1	156,2	113,8	-6,8	-4,9	-1,9	97,5
25-39	1808,0	1064,3	743,8	1760,4	1044,2	716,1	-47,7	-20,0	-27,6	97,4
40-54	2207,4	1159,9	1047,5	2249,2	1181,7	1067,6	41,8	21,8	20,0	101,9
55-64	854,4	476,3	378,1	871,2	480,7	390,6	16,8	4,4	12,5	102,0
65+	147,0	84,8	62,1	152,1	87,9	64,2	5,2	3,1	2,1	103,5
15-64	5146,8	2861,7	2285,2	5150,9	2862,8	2288,1	4,1	1,2	2,9	100,1
20-64	5124,3	2848,8	2275,6	5126,0	2849,6	2276,4	1,7	0,9	0,8	100,0

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Souběžně s vývojem zaměstnanosti v absolutním vyjádření pokračoval i růst **míry zaměstnanosti**. Celková **MZ osob ve věku 15 a více let zůstala** na hodnotě **59,2 %**, MZ osob ve věku **15-64 let** vzrostla o 0,3 p. b. **na 75,1 %**.

Hodnoty ukazatelů **národních cílů v oblasti zaměstnanosti**, které si do roku 2020 stanovila ČR v návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** (zvýšení celkové MZ ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %), byly v roce 2019 **nad jejich cílovou hodnotou**.

Tabulka 4 Míra zaměstnanosti podle věku (v %)

Věkové skupiny	2018			2019		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-24	28,4	32,2	24,3	28,0	31,6	24,3
25-39	82,3	94,2	69,7	81,6	94,0	68,5
40-54	92,2	94,6	89,6	92,6	94,9	90,1
55-64	65,1	74,0	56,6	66,7	74,7	58,9
15+	59,2	67,5	51,3	59,2	67,4	51,3
15-64	74,8	81,8	67,6	75,1	81,9	68,1
20-64	79,9	87,4	72,2	80,3	87,7	72,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v roce 2019 meziročně **zvýšila** o 0,4 p. b. **na 80,3 %**, a to především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků. MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 0,5 p. b. **na 72,7 %**, MZ osob ve věkové skupině **55-64 let** o 1,6 p. b. **na 66,7 %**.

MZ se snížila v mladších věkových skupinách. Z podrobnějšího rozboru 5letých věkových skupin je patrný mírný pokles MZ ve věkové skupině 15-24 let, jedná se jen

o pokles MZ u mužů (o 0,4 p. b.) Ve věkové skupině 30-34 let byl zaznamenán výraznější pokles MZ žen (o 1,2 p. b.), což může souviset s péčí o děti, u mužů se MZ snížila mírněji (o 0,2 p. b.).

Poslední dostupné údaje o míře zaměstnanosti za členské státy EU podle údajů EUROSTATu jsou uvedeny v části 5. Mezinárodní srovnání.

Na nárůstu celkové zaměstnanosti se rozhodující mírou podíleli pracující v postavení **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných** (83,2 %). Jejich počet **se zvýšil** o 15,7 tis. **na 4 412,1 tis.**, nárůst počtu mužů (o 9,0 tis.) na 2 349,5 tis. byl nepatrně vyšší než nárůst počtu žen (o 6,7 tis.) na 2 062,6 tis. Mezi zaměstnanými ženami je 87,7 % zaměstnankyň, mezi zaměstnanými muži tvoří zaměstnanci 79,6 %.

Celkový počet podnikatelů včetně pomáhajících rodinných příslušníků naopak **klesl**, a to o 5,9 tis. **na 891,0 tis.** Pokles počtu **podnikatelů se zaměstnanci byl výrazněji** (o 4,9 tis.) proti poklesu počtu **podnikatelů bez zaměstnanců** (o 1,4 tis.). Zatímco ve skupině podnikatelů se zaměstnanci jde pokles pouze na vrub mužů, v kategorii podnikatelů bez zaměstnanců způsobily pokles zaměstnanosti pouze ženy. Z celé kategorie podnikatelů **mírně vzrostl pouze počet pomáhajících rodinných příslušníků. I mezi nimi byl vývoj protichůdný**, přibyli muži, pomáhajících rodinných příslušnic ubylo (podrobněji v příloze č. 4a).

Tabulka 5 Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání

Zaměstnaní v NH	2018		2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 293,8	100,0	5 303,1	100,0	9,3	100,2
z toho:						
zaměstnanci	4 396,4	83,0	4 412,1	83,2	15,7	100,4
podnikatelé bez zaměstnanců	705,6	13,3	704,2	13,3	-1,4	99,8
podnikatelé se zaměstnanci	165,5	3,1	160,6	3,0	-4,9	97,0
pomáhající rodinní příslušníci	25,7	0,5	26,2	0,5	0,4	101,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Podíl podnikatelů včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti se meziročně **snížil** o 0,1 p. b. **na 16,8 %**, přesto zůstal ve srovnání s jinými zeměmi vysoký.

Z hlediska odvětvové příslušnosti byl **vysoký podíl podnikatelů** (na celkové zaměstnanosti v rámci odvětví) v odvětví „činnosti v oblasti nemovitosti“, a to 47,8 % (meziroční nárůst o 1,0 p. b.), v odvětví „profesní, vědecké a technické činnosti“ 46,5 % (nárůst o 1,5 p. b.), a ve velkém odvětví **stavebnictví 41,8 %** (nárůst o 0,8 p. b.).

Podobně jako v letech 2011 až 2018 pokračoval **nárůst počtu osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo podnikatelů). V roce 2019 se jejich počet **zvýšil** o 37,9 tis. **na 4 936,6 tis. osob.** Na nárůstu se podílely především ženy (nárůst o 26,0 tis.).

Naproti tomu **počet osob pracujících na dobu určitou** (včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) **se snížil** o 27,6 tis. na **364,7 tis.** Výraznější by pokles počtu žen (snížení o 20,4 tis.).

Pokračoval **růst počtu osob pracujících na plnou pracovní dobu.** Jejich počet **se zvýšil** o 7,7 tis. na **4 902,1 tis.** osob, počet mužů byl meziročně nižší o 2,3 tis., zatímco počet žen se zvýšil o 10,0 tis. **Nárůst** počtu osob pracujících **na kratší pracovní dobu** byl **velice mírný**, když **se zvýšil** o 1,3 tis. na **400,6 tis.** **Podíl** na tomto nárůstu měli **výhradně muži**, počet žen poklesl (o 5,0 tis.).

Jako **podzaměstnaní** (jimiž jsou podle metodiky ILO všechny osoby, které pracují ve svém hlavním zaměstnání na částečný úvazek nebo méně než 40 hodin týdně, přejí si pracovat vyšší počet hodin než ve stávajících zaměstnáních a jsou schopny vykonávat větší počet hodin) bylo klasifikováno pouze **29,4 tis. osob**, tj. o 6,0 tis. **méně** než v roce 2018. Na poklesu se podílely jenom **ženy**, jejich počet se snížil o 6,7 tis., počet podzaměstnaných mužů se mírně zvýšil. Přesto ženy tvoří více než dvě třetiny podzaměstnaných.

Tabulka 6 Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách

Zaměstnaní v NH	2018		2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 293,8	100,0	5 303,1	100,0	9,3	100,2
v tom:						
- mající druhé (další) zaměstnání	136,8	2,6	137,1	2,6	0,3	100,2
- úvazek na dobu neurčitou nebo jako podnikatel	4 898,8	92,5	4 936,6	93,1	37,9	100,8
- úvazek na dobu určitou	392,3	7,4	364,7	6,9	-27,6	93,0
- na plnou pracovní dobu	4 894,4	92,5	4 902,1	92,4	7,7	100,2
- na kratší pracovní dobu	399,3	7,5	400,6	7,6	1,3	100,3
- podzaměstnaní	35,4	0,7	29,4	0,6	-6,0	83,0

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Ve druhém (dalším) zaměstnání pracovalo souběžně s hlavním zaměstnáním **137,1 tis. osob**, což je o 0,3 tis. **více než před rokem.** Mírně převažovali muži (54,8 %).

Nejvíce osob pracovalo ve svém druhém (dalším) zaměstnání v odvětví **vzdělávání** (18,7 tis.), v odvětví **profesních, vědeckých a technických činnosti** (15,1 tis.) a ve **zpracovatelském průmyslu** (13,0 tis.). V sektoru služeb mělo své druhé zaměstnání 81,0 % osob.

Z hlediska věku převládali lidé **ve věku 40-44 let** (29,4 tis.), **35-39 let** a **45-49 let** (shodně 19,8 tis.), zatímco v nejmladší a nejstarší věkové skupině (20-24 a 65 a více let) to bylo pouze 3,5 tis. resp. 3,3 tis. osob.

Postavení osob v druhém zaměstnání **je odlišné** od struktury v hlavním zaměstnání. **Převažovali mezi nimi podnikatelé** včetně pomáhajících rodinných příslušníků (76,3 tis., tj. 55,7 %), z nich bylo 85,2 % podnikatelů bez zaměstnanců.

2.2 Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání

Zaměstnanost v primárním sektoru se v roce 2019 meziročně snížila o 7,1 tis. na **141,3 tis. osob.** Tento sektor tvořil **2,7 % celkové zaměstnanosti**, tj. o 0,1 p. b. méně než v roce 2018.

V sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) byl zaznamenán pokles zaměstnanosti na **1 975,4 tis.**, tj. o 9,6 tis. osob. **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti se meziročně **snížil z 37,5 % na 37,2 %.** **Pokles** byl způsoben **snížením** počtu pracujících **v průmyslu**, a to o 2,4 tis. na **1 598,5 tis.**, i **ve stavebnictví**, kde zaměstnanost **poklesla** o 7,1 tis. na **376,9 tis.** **Podíl stavebnictví** na celkové zaměstnanosti **se snížil** o 0,2 p. b. na **7,1 %.**

Tabulka 7 Sektorová struktura zaměstnanosti

Zaměstnaní v NH	2018		2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 293,8	100,0	5 303,1	100,0	9,3	100,2
z toho:						
I. sektor	148,3	2,8	141,3	2,7	-7,1	95,2
II. sektor	1 984,9	37,5	1 975,4	37,2	-9,6	99,5
<i>v tom stavebnictví</i>	384,0	7,3	376,9	7,1	-7,1	98,1
III. sektor	3 160,3	59,7	3 186,4	60,1	26,2	100,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

K poklesu v průmyslu nepatrnou měrou přispěly **všechny sekce kromě malé sekce zásobování vodou, činnosti související s odpady**, kde zaměstnanost vzrostla o 6,5 tis. na 62,9 tis. **Podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti **se snížil** o 0,1 p. b. na **30,1 %.**

Vývoj celkové zaměstnanosti pozitivně ovlivnil pouze vývoj zaměstnanosti **v terciárním sektoru služeb**, kde zaměstnanost **vzrostla** o 26,2 tis. na **3 186,4 tis. osob.** V rámci tohoto sektoru **se počet pracujících nejvíce zvýšil** v sekci **zdravotní a sociální péče** (o 24,6 tis.) a **sekci doprava a skladování** (o 24,3 tis.), zatímco **významně poklesl** v sekci **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (o 19,8 tis.).

Podíl terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti dosáhl 60,1 %, když se proti roku 2018 zvýšil o 0,4 p. b.

S vývojem zaměstnanosti uvnitř sektorů souvisela i změna struktury zaměstnanosti podle **vykonávaného zaměstnání** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). **Významně vzrostl** počet zaměstnaných ve třídě 9 – **pomocní a nekvalifikovaní pracovníci** (o 36,3 tis.), mírně se zvýšil počet pracujících ve třídě 2 - **specialisté**, třídě 4 – **úředníci** a třídě 8 - **obsluha strojů a zařízení**, stagnoval ve třídě 6 – kvalifikovaní dělníci v zemědělství. **Největší pokles** zaznamenala třída 7 - **řemeslníci a opraváři** (o 15,5 tis.).

Tabulka 8 Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

Zaměstnaní v NH	2018		2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 293,8	100,0	5 303,1	100,0	9,3	100,2
z toho:						
1 Zákonodárci a řídicí pracovníci	245,0	4,6	237,6	4,5	-7,4	97,0
2 Specialisté	851,5	16,1	854,7	16,1	3,2	100,4
3 Techničtí a odborní pracovníci	915,0	17,3	909,0	17,1	-6,0	99,3
4 Úředníci	498,9	9,4	501,1	9,4	2,2	100,4
5 Pracovníci ve službách a prodeji	822,7	15,5	816,4	15,4	-6,4	99,2
6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství	66,3	1,3	66,3	1,3	0,0	100,0
7 Řemeslníci a opraváři	864,8	16,3	849,4	16,0	-15,5	98,2
8 Obsluha strojů a zařízení	727,0	13,7	728,4	13,7	1,4	100,2
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	287,1	5,4	323,4	6,1	36,3	112,6

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4c

Nejvíce osob pracovalo ve třídě 3 – **techničtí a odborní pracovníci** (17,1 %), ve třídě 2 – **specialisté** (16,1 %) a třídě 7 – **řemeslníci a opraváři** (16,0 %). Ve třídě 7 pracovalo **nejvíce mužů** (25,4 % z celkového počtu zaměstnaných mužů). Naopak **nejvíce žen** (22,9 % z celkového počtu zaměstnaných žen) bylo zařazeno ve třídě 5 - **pracovníci ve službách a prodeji**.

2.3 Vzdělanostní struktura zaměstnanosti

Nárůst zaměstnanosti byl v roce 2019 zaznamenán zejména u **osob se základním vzděláním** vč. bez vzdělání (o 16,0 tis., tj. o 7,1 %) a **osob s vyučením** (o 14,2 tis., tj. 0,8 %), zatímco počet pracujících s vysokoškolským vzděláním a se středním vzděláním s maturitou se snížil. Tento vývoj odpovídá struktuře poptávaných profesí (viz část 3.2 Volná pracovní místa). Pracujících **se základním vzděláním** vč. bez vzdělání, kteří tvoří pouze 4,6 % všech zaměstnaných, **bylo 243,3 tis.** Ve skupině osob **se středoškolským vzděláním bez maturity** počet pracujících činil **1 789,3 tis.** a tvořili na celkové zaměstnanosti přibližně třetinu.

Tabulka 9 Vzdělanostní struktura zaměstnaných 15+

Zaměstnaní v NH	2018		2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 293,8	100,0	5 303,1	100,0	9,3	100,2
z toho:						
základní a bez vzdělání	227,3	4,3	243,3	4,6	16,0	107,1
střední bez maturity	1 775,1	33,5	1 789,3	33,7	14,2	100,8
střední s maturitou	1 972,4	37,3	1 967,2	37,1	-5,2	99,7
vysokoškolské	1 317,3	24,9	1 302,3	24,6	-14,9	98,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Zastoupení vysokoškoláků bylo nejvyšší v mladších věkových skupinách **produktivního věku**, s rostoucím věkem má klesající tendenci. **Nejvíce vysokoškolsky vzdělaných osob** bylo ve věkových skupinách **25-39 let** (31,6 %). Z podrobnějšího zkoumání je zřejmé, že u věkové skupiny **25-29 let** představovalo zastoupení vysokoškoláků **29,8 %**, u věkové skupiny **30-34 let 35,0 %** a u věkové skupiny **35-39 let 30,5 %**. Přitom tyto věkové skupiny se na celkové zaměstnanosti podílely 11,8 %, 15,0 %, resp. 15,8 %. Naproti tomu **podíl věkové skupiny 40-44 let** na celkové zaměstnanosti představoval 15,6 %, ale **vysokoškolské vzdělání mělo pouze 23,4 %** pracujících. Projevuje se zde širší nabídka možností vysokoškolského studia nejmladší generace.

Tabulka 10 Vzdělanostní struktura zaměstnaných 15+ podle věku v roce 2019 (v %)

Věk	Zaměstnaní celkem	Vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
			bez maturity	s maturitou	
15-24 let	100,0	12,6	31,5	48,8	7,1
25-39 let	100,0	4,6	27,4	36,4	31,6
40-54 let	100,0	3,6	37,3	37,6	21,5
55-64 let	100,0	4,7	39,5	33,8	22,1
65+ let	100,0	3,8	25,5	36,6	34,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Nejvyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob bylo mezi osobami **v poproduktivním věku**. Ve věku **65 a více let** tvořili vysokoškoláci **34,1 %** pracujících, což ovšem souvisí s charakterem vykonávaného zaměstnání (v tomto věku často zůstávají v zaměstnání spíše lidé v profesích méně náročných na fyzickou zdatnost, ale s požadovaným vyšším formálním vzděláním).

2.4 Regionální zaměstnanost

Nárůst zaměstnanosti byl zaznamenán v polovině krajů. V absolutním vyjádření vzrostl počet zaměstnaných nejvíce **ve Středočeském kraji** (o 12,4 tis.), dále

v hl. m. Praze (o 6,8 tis.) a **v Jihomoravském kraji** (o 4,6 tis.). V relativním vyjádření nárůstu zaměstnanosti se na 3. místo, před Jihomoravský kraj, zařadil ještě Plzeňský kraj. **Nejvíce ubylo** pracujících **v Moravskoslezském** (o 9,0 tis.), **Olomouckém** (o 5,3 tis.) a **Zlínském kraji** (o 3,0 tis.).

Míru zaměstnanosti (vypočtenou jako podíl zaměstnaných ve věku 20-64 k bydlícím obyvatelům ve věku 20-64 let) **vyšší než je průměrná MZ** za ČR (80,3 %), mělo **sedm krajů**. **Nejvyšší MZ** byla **v hl. m. Praze** (83,8 %), dále následoval **Středočeský** (83,2 %), **Pardubický a Plzeňský kraj** (v obou 82,0 %).

Tabulka 11 Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR

	Zaměstnanost 15+ (v tis.)			Míra zaměstnanosti 20-64 (v %)		
	2018	2019	rozdíl 2019-2018 (tis.)	2018	2019	rozdíl 2019-2018 (p. b.)
Celkem	5 293,8	5303,1	9,3	79,9	80,3	0,4
Hl. m. Praha	706,8	713,6	6,8	83,7	83,8	0,1
Středočeský kraj	680,0	692,4	12,4	81,6	83,2	1,6
Jihočeský kraj	315,8	313,4	-2,4	80,2	79,9	-0,3
Plzeňský kraj	293,0	296,8	3,8	80,5	82,0	1,5
Karlovarský kraj	151,8	149,6	-2,3	80,5	80,8	0,2
Ústecký kraj	385,2	385,0	-0,1	75,6	76,4	0,7
Liberecký kraj	210,3	209,8	-0,5	77,7	78,0	0,2
Královéhradecký kraj	270,4	272,8	2,4	79,5	80,8	1,3
Pardubický kraj	258,6	259,6	1,0	80,8	82,0	1,2
Kraj Vysočina	251,9	252,9	1,0	79,7	80,8	1,2
Jihomoravský kraj	583,4	588,0	4,6	79,4	79,3	-0,1
Olomoucký kraj	311,6	306,3	-5,3	79,6	78,1	-1,5
Zlínský kraj	286,3	283,3	-3,0	79,3	79,0	-0,3
Moravskoslezský kraj	588,7	579,8	-9,0	77,8	77,8	-0,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejnižší MZ byla **v Ústeckém** (76,4 %) a **v Moravskoslezském kraji** (77,8 %). Meziročně MZ **vzrostla v devíti krajích, snížila se** zejména **v Olomouckém kraji** (o 1, p. b), v ostatních čtyřech krajích byl pokles pouze mezi 0,1-0,3 p. b. **Rozpětí regionální MZ** na úrovni krajů **se po nárůstu v roce 2018 meziročně opět snížilo** z 8,1 p. b. **na 7,5 p. b.**

Pouze ve Středočeském kraji se zvýšil počet zaměstnanců i podnikatelů, zatímco v Moravskoslezském, Jihočeském a Olomouckém kraji se snížil počet zaměstnanců i podnikatelů. V ostatních krajích byl vývoj počtu zaměstnanců a podnikatelů protichůdný.

Největší nárůst počtu zaměstnanců byl zaznamenán **v Plzeňském** (o 11,0 tis.) a **Jihomoravském kraji** (o 10,9 tis.), **nejvíce jich ubylo v hl. m. Praze** (o 7,2 tis.), **v hl. m. Praze** ovšem přibylo nejvíce podnikatelů (o 14,0 tis.). V Plzeňském a Jihomoravském kraji počet podnikatelů nejvíce poklesl (o 6,9 tis., resp. 6,4 tis.).

Tabulka 12 Zaměstnanost podle postavení v zaměstnání v krajském členění (v tis.)

kraj	Zaměstnanci				Podnikatelé (vč. pom. rod. příslušníků)			
	2018	2019	rozdíl 2019- 2018	index 2019/2018 (%)	2018	2019	rozdíl 2019- 2018	index 2019/2018 (%)
Celkem	4396,4	4412,1	15,7	100,4	896,9	891,0	-5,9	99,3
Hl. m. Praha	550,8	543,7	-7,2	98,7	156,0	169,9	14,0	109,0
Středočeský	546,3	548,4	2,2	100,4	133,5	143,9	10,4	107,8
Jihočeský	263,6	262,3	-1,3	99,5	52,2	51,1	-1,1	97,9
Plzeňský	244,1	255,1	11,0	104,5	48,2	41,4	-6,9	85,7
Karlovarský	130,3	127,7	-2,6	98,0	20,9	21,8	1,0	104,6
Ústecký	324,7	328,9	4,2	101,3	60,5	56,2	-4,3	92,9
Liberecký	174,5	176,6	2,1	101,2	35,8	33,2	-2,6	92,6
Královéhradecký	227,7	232,0	4,3	101,9	42,4	40,8	-1,6	96,2
Pardubický	221,8	224,4	2,7	101,2	36,6	34,8	-1,9	94,9
Kraj Vysočina	215,9	213,9	-2,0	99,1	35,7	38,6	2,9	108,2
Jihomoravský	494,4	505,3	10,9	102,2	89,0	82,6	-6,4	92,9
Olomoucký	259,7	254,4	-5,3	98,0	51,9	51,8	-0,1	99,9
Zlínský	236,4	238,5	2,1	100,9	49,9	44,6	-5,3	89,3
Moravskoslezský	506,1	500,7	-5,5	98,9	82,6	79,1	-3,5	95,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejvyšší podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti mělo podobně jako v posledních dvou letech **hl. m. Praha** (23,8 %) a **Středočeský kraj** (20,8 %). **Pracující v postavení zaměstnanců se** na celkové zaměstnanosti největší mírou podíleli v **Pardubickém** (86,5 %) a v **Moravskoslezském kraji** (86,4 %).

Zaměstnanost v průmyslu se nepatrně snížila celkem o 2,4 tis. osob, **ve zpracovatelském průmyslu činil pokles zaměstnaných 3,0 tis.** Z pohledu krajů byly v tomto odvětví patrné velké rozdíly: **zaměstnanost vzrostla v pěti krajích, nejvíce v Plzeňském** (o 4,9 tis.) a **Ústeckém kraji** (o 4,7 tis.). Naopak nejvíce ubylo pracovníků v tomto odvětví v **Moravskoslezském** (o 4,0 tis.) a **Pardubickém kraji** (o 3,9 tis.).

Také **ve stavebnictví se celková zaměstnanost zvýšila v pěti krajích.** Výrazně **vzrostla ve Středočeském kraji** (7,3 tis.), zatímco v **hl. m. Praze nejvíce** ze všech krajů **poklesla** (o 8,1 tis.). Přitom v předchozím roce byl v těchto dvou krajích zaznamenán v tomto odvětví opačný vývoj zaměstnanosti.

Na nárůstu zaměstnanosti v terciárním sektoru se v ČR z početně větších sekcí podílela především sekce **zdravotní a sociální péče.** V tomto sektoru se **na nárůstu zaměstnanosti** (celkem o 24,6 tis.) podílelo 11 krajů, **nejvíce Jihomoravský** (6,1 tis.), **Středočeský a Královéhradecký** (shodně 3,3 tis.) a **Olomoucký kraj** (3,0 tis.). Pracujících v tomto sektoru ubylo nejvíce v hl. m. Praze (3,5 tis.), ve zbývajících dvou krajích (Libereckém a Kraji Vysočina) byl pokles minimální. Téměř stejnou měrou se

na nárůstu zaměstnanosti v terciárním sektoru podílela sekce **doprava a skladování** (o 24,3 tis.). V tomto sektoru se **na růstu** zaměstnanosti podílelo 10 krajů, **především hl. m. Praha a Středočeský kraj** (nárůst o 7,3 tis., resp. 7,2 tis.). Naopak pokles zaznamenala sekce **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (celkem o 19,8 tis.), extrémní hodnoty byly patrné **v Jihomoravském kraji** (nárůst o 9,5 tis.) a **hl. m. Praze** (pokles o 8,8 tis.).

Tento vývoj ovlivnil podíl jednotlivých sektorů na celkové zaměstnanosti v krajích. **Nejvyšší zastoupení měl primární sektor v Kraji Vysočina (6,8 %), v Jihočeském (5,4 %) a Olomouckém kraji (4,0 %).**

Naproti tomu **v hl. m. Praze** bylo zastoupení **primárního sektoru téměř nulové, podíl sekundárního sektoru nejnižší (16,9 %)**. Hl. m. Praha má ovšem dlouhodobě **nejvyšší podíl sektoru terciárního (83,0 %)**. Ten byl vysoce zastoupen ještě **ve Středočeském (64,0 %) a v Jihomoravském kraji (61,9 %)**.

Na celkové zaměstnanosti se **sekundární sektor nejvíce podílel v Libereckém (51,2 %), Zlínském kraji (48,8 %), Kraji Vysočina (46,6 %) a v Pardubickém kraji (44,3 %)**. Tyto čtyři kraje měly v roce 2019 **nejnižší zastoupení terciárního sektoru**. Podrobněji viz příloha č. 3a.

Tabulka 13 Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v krajích v roce 2019 (v %)

CZ-ISCO	celkem	z toho:							
		ISCO 1	ISCO 2	ISCO 3	ISCO 4	ISCO 5	ISCO 7	ISCO 8	ISCO 9
celkem	100,0	4,5	16,1	17,1	9,4	15,4	16,0	13,7	6,1
Hl. m. Praha	100,0	5,8	30,5	21,9	12,0	13,5	7,8	4,7	3,4
Středočeský	100,0	5,3	15,7	17,9	11,1	15,7	15,1	13,1	5,0
Jihočeský	100,0	3,8	13,1	14,0	8,7	16,5	18,2	16,1	6,2
Plzeňský	100,0	3,3	14,2	17,0	8,0	15,0	15,4	18,6	6,5
Karlovarský	100,0	4,7	10,2	14,3	9,6	19,5	16,0	16,5	7,7
Ústecký	100,0	2,6	10,0	17,1	8,6	16,9	17,6	17,7	7,9
Liberecký	100,0	4,1	13,5	16,2	7,8	13,2	19,5	17,6	6,6
Královehradecký	100,0	4,9	14,3	16,5	8,7	16,5	15,3	15,3	6,5
Pardubický	100,0	3,9	11,9	17,4	11,0	13,6	20,6	14,1	6,0
Kraj Vysočina	100,0	4,0	12,3	18,0	6,5	14,0	20,0	16,0	5,5
Jihomoravský	100,0	5,7	19,0	16,2	9,6	15,3	15,4	10,6	6,7
Olomoucký	100,0	4,7	12,0	16,1	8,2	14,6	18,4	16,3	6,7
Zlínský	100,0	3,9	11,2	15,1	8,8	14,4	22,0	16,4	7,4
Moravskoslezský	100,0	3,4	14,1	15,6	8,4	17,6	17,1	15,8	7,2

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vysvětlivky:

CZ-ISCO1 - *Zákonodárci a řídící pracovníci*

2 - *Specialisté*

3 - *Techničtí a odborní pracovníci*

4 - *Úředníci*

5 - *Pracovníci ve službách a prodeji*

7 - *Řemeslníci a opraváři*

8 - *Obsluha strojů a zařízení, montéři*

9 - *Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci*

Vzhledem k rozdílnému vývoji v jednotlivých sektorech a odvětvích se meziročně změnilo i procentní zastoupení hlavních skupin zaměstnání. Z tabulky č. 13 je patrné, že **hl. m. Praha** má nadále nejvyšší zastoupení (70,2 %) ve skupinách zaměstnání spadajících do **třídy 1 až 4** (zákonodárci a řídicí pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci). **V Ústeckém, Zlínském kraji a Kraji Vysočina** (v krajích patřících mezi kraje s nejvyšším podílem sekundárního sektoru) tvořili **vysoký podíl zaměstnanci** zařazení do **třídy 7 až 9** (řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montéři a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci). Na první místo mezi všemi kraji v republice v zastoupení skupin zaměstnání spadajících do **třídy 5** (pracovníci ve službách a prodeji) se dostal **Karlovarský kraj** (19,5 %), vysoký podíl zaznamenal také **Moravskoslezský** (17,6 %) a **Ústecký kraji** (16,9 %), v nichž má poměrně vysoké zastoupení terciární sektor. Do **třídy 9** (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) bylo nejvíce pracujících zařazeno **v Ústeckém** (7,9 %) a **Karlovarském kraji** (7,7 %), což kromě struktury zaměstnanosti odpovídá i vzdělanostní struktuře zaměstnaných v těchto krajích.

Tabulka 14 Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ ČR v roce 2019 v krajském členění v %

Kraj	Vzdělání			
	základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
		bez maturity	s maturitou	
Celkem	4,6	33,7	37,1	24,6
Hl. m. Praha	2,7	15,1	37,4	44,8
Středočeský	3,8	34,6	38,5	23,0
Jihočeský	4,3	38,4	37,1	20,1
Plzeňský	5,4	37,7	35,9	21,1
Karlovarský	8,9	38,0	38,0	15,1
Ústecký	11,2	37,1	36,3	15,4
Liberecký	4,5	39,9	38,0	17,6
Královéhradecký	4,1	32,6	40,5	22,7
Pardubický	5,3	36,7	38,6	19,5
Kraj Vysočina	3,3	38,7	39,4	18,5
Jihomoravský	3,9	33,0	34,0	29,0
Olomoucký	4,5	38,8	34,4	22,2
Zlínský	3,4	40,4	36,6	19,4
Moravskoslezský	5,4	36,8	36,5	21,2

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti je úzce spojená se **vzdělanostní strukturou** obyvatelstva. Největší podíl zaměstnaných **se základním vzděláním** a bez vzdělání na celkové zaměstnanosti v regionu zůstal díky poptávce po pracovní síle obecně, tak i po pracovnících s nízkým vzděláním (23,3 % všech hlášených pracovních míst na ÚP ČR je pro nekvalifikované a pomocné pracovníky) **nejvyšší v Karlovarském a Ústeckém kraji**. V Karlovarském kraji se jejich podíl na celkové zaměstnanosti sice meziročně snížil z 9,2 % na 8,9 %, ale zůstal druhý nejvyšší. V Ústeckém kraji vzrostl z 9,4 % na 11,2 %. S tím souvisí také vysoký podíl

zaměstnaných ve třídách 5, 7, 8 a 9 (vyžadujících nižší kvalifikaci), který patří v těchto dvou krajích k nejvyšším (v Ústeckém 60,1 % a Karlovarském kraji 59,7 %).

2.5 Insolvency

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou zaměstnanci zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, požádat kteroukoliv krajskou pobočku ÚP ČR nebo kontaktní pracoviště krajské pobočky ÚP ČR, o uspokojení splatných mzdových nároků, které jim nebyly zaměstnavatelem vyplaceny. Ve smyslu výše zmíněného zákona je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky zaměstnanců, a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, nebo po dni, kdy byl na něho podán insolvenční návrh u příslušného soudu v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, kdy byl prohlášen za platebně neschopného u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie. Žádosti zaměstnanců o uspokojení mzdových nároků vyřizují krajské pobočky ÚP ČR. Zaměstnanci mohou požádat o uspokojení mzdových nároků odpovídající splatným mzdovým nárokům za 3 kalendářní měsíce rozhodného období. V období od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019 mohla být zaměstnanci vyplacena za 1 měsíc maximálně částka 44 256 Kč. Od 1. 5. 2019 (do 30. 4. 2020) činí tato maximální částka 47 828 Kč.

Dle dostupných údajů **ÚP ČR v roce 2019 vyřídil celkem 4 431 žádostí. Nejvíce vyřízených žádostí** připadá na **Úřad práce - krajskou pobočku pro hlavní město Prahu – 972**, následuje Úřad práce - krajská pobočka v Plzni – 926 a Úřad práce - krajská pobočka v Příbrami s 661 vyřízenými žádostmi. Nejméně žádostí bylo vyřízeno na Úřadu práce - krajské pobočce v Ústí nad Labem - 59 žádostí a na Úřadu práce - krajské pobočce v Jihlavě – 90 žádostí.

Největší firmou v konkurzu v roce 2019 byl PILSEN STEELS s.r.o., Plzeň (621 podaných žádostí zaměstnanců). Dalšími velkými firmami byly PAPCEL, a.s., Litovel (143), PILSEN TOOLS s.r.o., Plzeň (141), Nevšímal, a.s., Nymburk (92 žádostí) a METALPRES s.r.o., Zastávka u Brna (84 podaných žádostí).

Výdaje na insolvenční řízení byly v roce 2019 nejvyšší za posledních 5 let, když dosáhly **277 672 tis. Kč**. Ve srovnání s rokem 2018 byly vyšší o 20 518 tis. Kč, tj. o 8 %, ve srovnání s rokem 2017 dokonce o 110 329 tis. Kč, tj. o 66 %.

Nejvyšší čerpání rozpočtových prostředků vykázal stejně jako v minulých letech Úřad práce - krajská pobočka pro hlavní město Prahu – 70 904 tis. Kč, druhé nejvyšší čerpání bylo na Úřadu práce - krajské pobočce v Plzni ve výši 49 166 tis. Kč a třetí nejvyšší čerpání měl Úřad práce - krajská pobočka v Příbrami, a to 41 709 tis. Kč. Nejméně vyplatil Úřad práce - krajská pobočka v Ústí nad Labem – 2 182 tis. Kč.

Tabulka 15 Počty vyřízených žádostí a vyplacené prostředky v důsledku platební neschopnosti

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vyřízené žádosti	11 02	8 253	7 694	8 202	6 830	5 610	4 402	3 290	3 793	4 431
Vyplacené fin. prostředky (tis.Kč)	497 83	389 142	451 799	333 208	391 856	229 500	250 339	167 343	257 154	277 672

Na **příjmový účet** SR bylo v roce **2019** přijato vymožené plnění za předchozí výplaty insolvence v celkové výši **118 982 tis. Kč**. **Celkem** bylo za dobu účinnosti tohoto zákona žadatelům za jejich zaměstnavatele **vyplaceno cca 5 605,6 mil. Kč**. Do SR bylo **postupně vráceno** celkem **1 311,1 mil. Kč**, tj. **23,4 % z celkových prostředků vyplacených ÚP ČR za zaměstnavatele**.

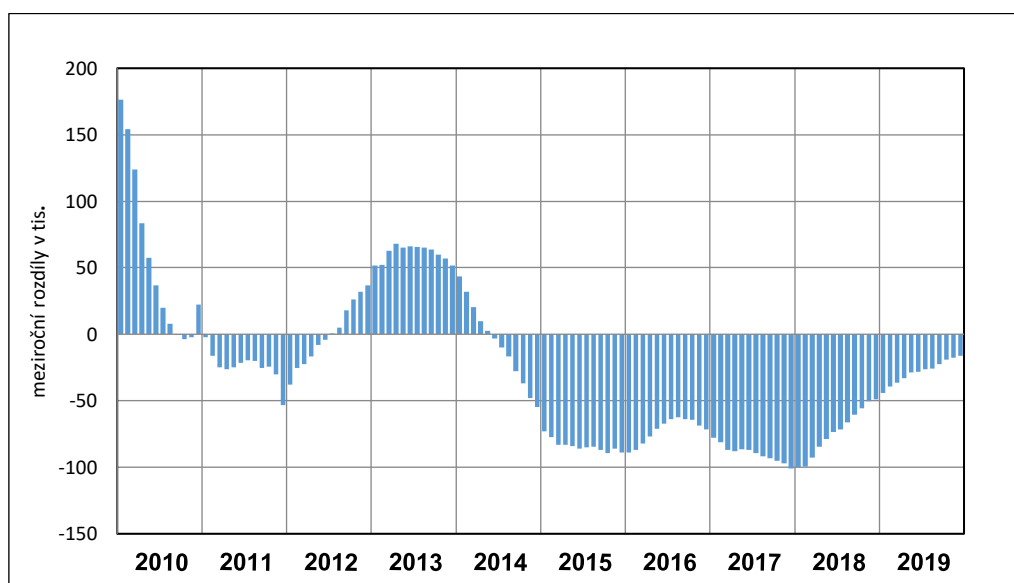

3. Nezaměstnanost

3.1 Stav a vývoj nezaměstnanosti

Pokles nezaměstnanosti ve srovnání s předchozím rokem opět zpomalil. Zatímco na konci roku 2018 bylo na pracovištích ÚP ČR evidováno 231,5 tis. uchazečů o zaměstnání, meziročně méně o 49,1 tis., **k 31. 12. 2019** poklesl počet uchazečů o zaměstnání na **215,5 tis.** a **meziroční rozdíl činil pouze 16,0 tis. osob.** Zpomalování bylo patrné v průběhu celého roku.

Graf 2 Meziroční rozdíly počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání v roce 2019 se snížil na 212,4 tis., což bylo o 29,5 tis. méně než jejich průměrný počet v roce 2018. Dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let, rozhodujících pro výpočet podílu nezaměstnaných osob³, bylo 192,1 tis., tj. o 28,1 tis. meziročně méně.

Zpomalení poklesu nezaměstnanosti je patrné i z vývoje **PNO**, který měl na konci roku 2018 hodnotu 3,1 % (o 0,7 p. b. méně než na konci roku 2017). **K 31. 12. 2019 poklesl na 2,9 %, a meziroční rozdíl se snížil na 0,2 p. b. Průměrný PNO se v roce 2019 snížil na 2,8 % a meziroční rozdíl činil 0,4 p. b.**

Pokles PNO kromě poklesu celkového počtu uchazečů o zaměstnání ovlivnil také počet a podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání, kteří tvořili 90,4 % všech uchazečů o zaměstnání (zatímco před rokem to bylo 91,0 %). Opačným směrem na vývoj PNO působil pokles počtu obyvatel ve věku 15-64 let (mezi prosincem 2018

³ **Podíl nezaměstnaných osob**, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku, počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti, viz Metodické poznámky; důvody změny ukazatele a zpětně spočtená časová řada od roku 2005 je na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

a prosincem 2019 o cca 0,3 %). Vliv těchto faktorů je však zanedbatelný (rozdíl PNO by činil odhadem cca 0,1 p. b.).

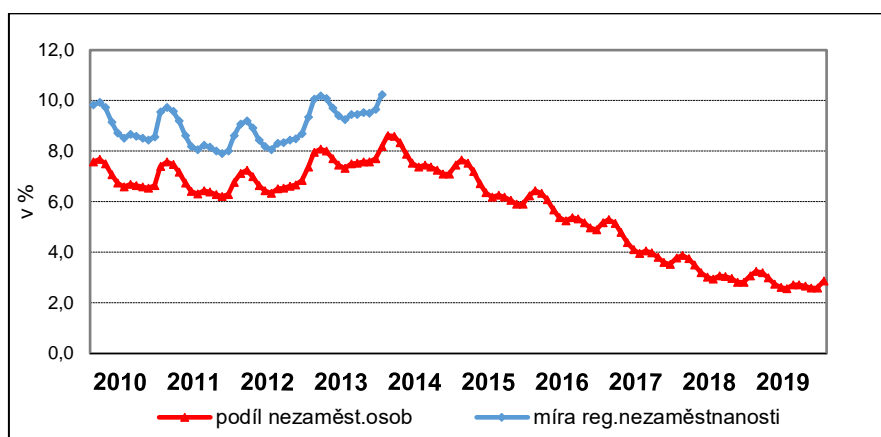
Při srovnávání nezaměstnanosti podle výsledků VŠPS podle metodiky ILO (meziroční pokles nezaměstnaných o 12,5 tis. na 109,1 tis., MN 2,0 %) a registrované nezaměstnanosti (meziroční pokles průměrného počtu uchazečů o zaměstnání o 29,5 tis. na 212,4 tis., PNO 2,8 %) se projeví rozdíly vyplývající z definice těchto ukazatelů. V případě absolutní hodnoty nezaměstnanosti byl rozdíl ovlivněn zejména uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním, v rámci VŠPS jsou považováni za zaměstnané, nebo uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání, kteří jsou v rámci VŠPS ekonomicky neaktivní (podrobněji viz Metodické poznámky).

Tabulka 16 Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob

	rok 2018	2019					rok 2019
	průměr	31.12.	31.3.	30.6.	30.9.	31.12.	průměr
Uchazeči o zaměstnání (v tis.)	241,9	231,5	227,1	195,7	201,9	215,5	212,4
v tom - ženy	125,5	117,8	115,5	105,5	109,0	108,7	111,5
- muži	116,4	113,7	111,6	90,2	92,9	106,8	100,9
- ženy (v %)	51,9	50,9	50,9	53,9	54,0	50,4	52,5
- muži (v %)	48,1	49,1	49,1	46,1	46,0	49,6	47,5
- dosažitelní ve věku 15-64 let	220,2	210,7	205,0	175,9	182,9	196,3	192,1
- ženy	114,0	106,6	103,6	94,8	98,7	98,4	100,5
- muži	106,3	104,1	101,4	81,1	84,2	97,9	91,5
Pobírající Pvn (v tis.)	76,8	82,4	82,5	68,0	70,7	81,6	77,3
v tom - ženy	40,6	42,1	41,7	38,6	40,8	41,3	41,8
- muži	36,1	40,2	40,8	29,4	30,0	40,3	35,5
Pobírající Pvn na celkovém počtu uchazečů (v %)	31,7	35,6	36,3	34,7	35,0	37,9	36,4
- ženy (v %)	32,4	35,7	36,1	36,6	37,4	38,0	37,5
- muži (v %)	31,0	35,4	36,5	32,6	32,3	37,7	35,2
Průměrná výše Pvn (v Kč)	7 316	7 508	7 508	8 011	8 277	8 151	7 922
- ženy	6 640	6 845	6 900	7 175	7 404	7 449	7 166
- muži	8 076	8 202	8 130	9 109	9 464	8 869	8 814
Volná pracovní místa (v tis.)	285,5	324,4	339,3	342,5	345,4	341,0	340,3
Počet uchazečů na 1 VPM	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	3,2	3,1	3,0	2,6	2,7	2,9	2,8
- ženy	3,4	3,2	3,1	2,8	2,9	2,9	3,0
- muži	3,0	3,0	2,9	2,3	2,4	2,8	2,6

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Graf 3 Vývoj registrované míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných osob

Vzhledem k vysokému přílivu nových uchazečů o zaměstnání, kteří přišli (alespoň na přechodnou dobu) do evidence ÚP ČR (viz část 3. 3 Toky nezaměstnanosti) a také k tomu, že podpůrná doba, po kterou se PvN vyplácí, je obvykle prvních 5 měsíců evidence, vzrostl počet osob pobírajících PvN. Dalším faktorem, který tento nárůst ovlivnil, byl stále vysoký podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let s delší než obvyklou podpůrnou dobou 5 měsíců (viz část 3.3 Struktura uchazečů o zaměstnání). U uchazečů o zaměstnání ve věku 50-55 let činí nárok na PvN v délce 8 měsíců, nad 55 let v délce 11 měsíců.

Proti předchozímu roku se **v roce 2019 průměrný počet** uchazečů o zaměstnání **s nárokem na PvN zvýšil o 0,5 tis. na 77,3 tis. osob. K 31. 12. 2019 PvN pobíralo 81,6 tis. uchazečů** o zaměstnání, **o 0,8 tis. méně** než před rokem. Vzhledem k poklesu celkového počtu uchazečů o zaměstnání se **podíl** uchazečů o zaměstnání **s PvN na konci roku 2019 meziročně zvýšil** o 2,3 p. b. **na 37,9 %**. Jejich **průměrný podíl v roce 2019 činil 36,4 %** a převýšil podíl v roce 2018 o 4,7 p. b.

Tabulka 17 Rozdělení počtu uchazečů o zaměstnání podle výše PvN

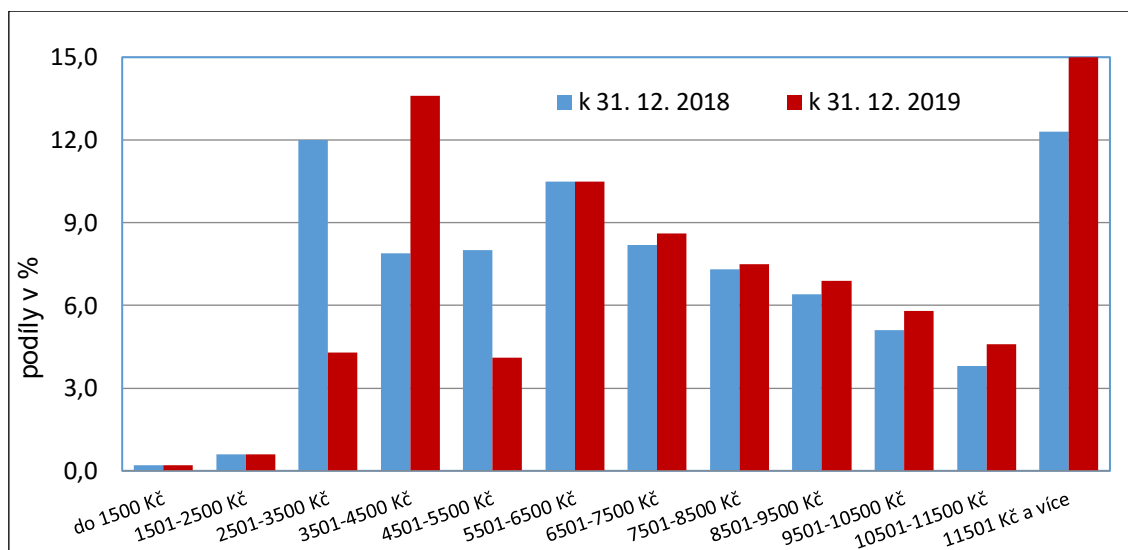
	k 31. 12. 2018		k 31. 12. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v tis.	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči s PvN	82,4	82,4	81,6	100,0	-0,8	-1,0
v tom:						
do 1 500 Kč	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0
1 501-2 500 Kč	0,6	0,7	0,6	0,7	0,0	0,0
2 501-3 500 Kč	12,0	14,6	4,3	5,3	-7,7	-64,2
3 501-4 500 Kč	7,9	9,6	13,6	16,7	5,7	72,2
4 501-5 500 Kč	8,0	9,7	4,1	5,0	-3,9	-48,8
5 501-6 500 Kč	10,5	12,7	10,5	12,9	0,0	0,0
6 501-7 500 Kč	8,2	10,0	8,6	10,5	0,4	4,9
7 501-8 500 Kč	7,3	8,9	7,5	9,2	0,2	2,7
8 501-9 500 Kč	6,4	7,8	6,9	8,5	0,5	7,8
9 501-10 500 Kč	5,1	6,2	5,8	7,1	0,7	13,7
10 501-11 500 Kč	3,8	4,6	4,6	5,6	0,8	21,1
11 501 Kč a více	12,3	14,9	15,0	18,4	2,7	22,0

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Průměrná výše Pvn za rok 2019 vzrostla o 606 Kč (o 8,6 %) na 7 922 Kč. Průměrná podpora uchazečů o zaměstnání, kteří byli v evidenci **k 31. 12. 2019, činila 8 151 Kč** a byla **meziročně vyšší o 643 Kč (o 8,3 %)**. Vzhledem k rozdílům v úrovni výdělků byla průměrná Pvn k tomuto datu **u žen (7 449 Kč) nižší (o 16,0 %)** než u mužů (8 869 Kč). **Maximální Pvn ve výši 18 111 Kč**, tj. 0,58násobku průměrné mzdy v národním hospodářství (za 1.-3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o Pvn), na konci prosince 2019 **pobíralo 3,8 tis. uchazečů o zaměstnání** (před rokem 3,9 tis.). **Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pobírajících Pvn se meziročně snížil ze 4,7 % na 4,6 %.**

Nárůst průměrné výše Pvn souvisel především s nárůstem výdělků obecně (včetně minimální mzdy). Důvodem poklesu počtu osob v nejnižších kategoriích podpory byl především rychlejší růst nízkých mezd a s tím související posun do vyšších kategorií. Nejvýraznější nárůst počtu příjemců Pvn je patrný u Pvn v rozmezí 3 501-4 500 Kč, nárůst zaznamenaly také všechny kategorie nad 6 500 Kč.

Graf 4 Podíly uchazečů s podporou podle výše podpory v nezaměstnanosti (v %)

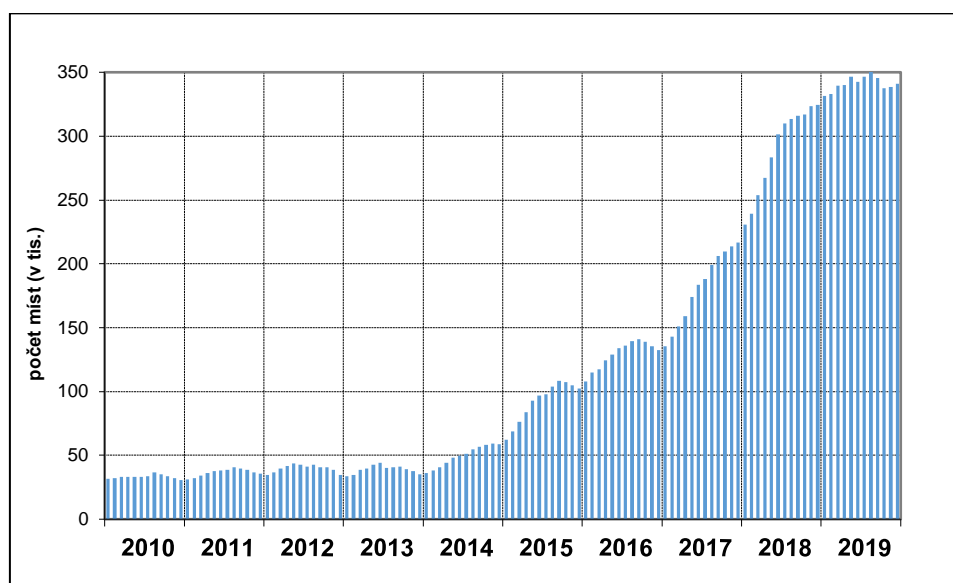

Vzhledem k tomuto vývoji se podíl uchazečů o zaměstnání s **podprůměrnou Pvn** mírně snížil, pobíralo ji přibližně **57,3 %** uchazečů o zaměstnání (na konci roku 2018 to bylo 57,6 %).

3.2 Volná pracovní místa

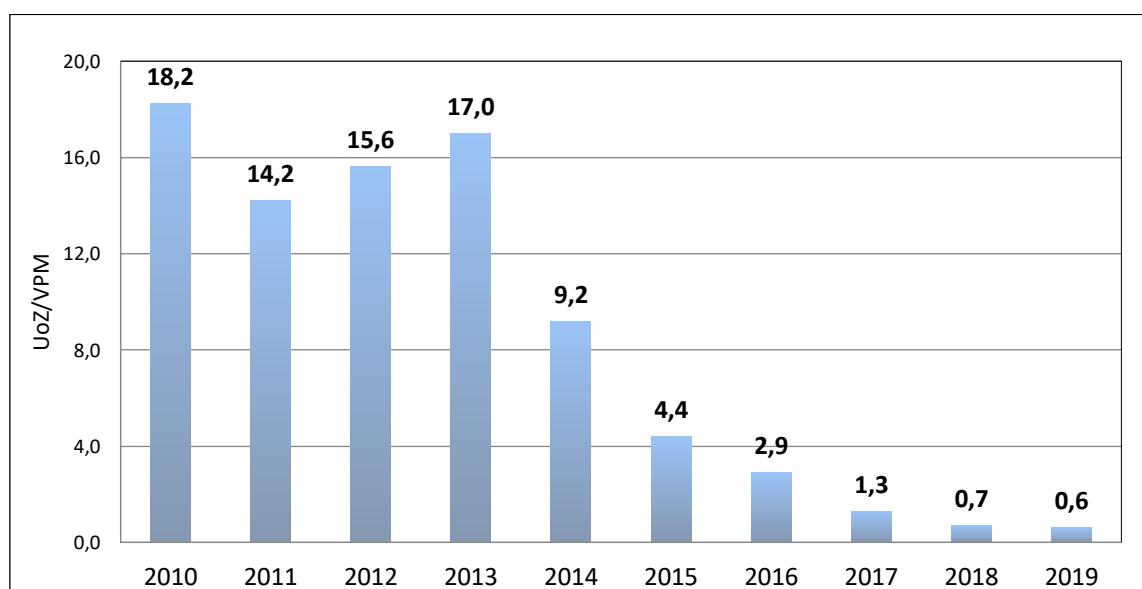
Růst počtu VPM oznámených zaměstnavateli na pracoviště ÚP ČR v roce 2019 **pokračoval**, ovšem jeho **dynamika byla nižší** než v letech 2017 a 2018, v posledních měsících roku došlo k dočasnému poklesu. Zatímco na konci roku 2017 činil meziroční přírůstek 84,1 tis. VPM, na konci roku 2018 107,8 tis. VPM, **k 31. 12. 2019 vzrostl počet VPM meziročně pouze o 16,6 tis. na 341,0 tis.** Vzhledem k tomu, že v 1. pololetí 2019 byl nárůst ohlášených VPM ještě vysoký, byl **rozdíl průměrného počtu VPM** proti roku 2018 ještě vysoký, a to **54,8 tis.**, když **průměrný počet oznámených VPM za rok 2019 dosáhl 340,3 tis.**

Graf 5 Vývoj počtu volných pracovních míst v letech 2010-2019

Vzhledem ke zpomalení nárůstu počtu hlášených VPM se **převaha nabídky pracovní síly nad poptávkou** stabilizovala. **Na 1 VPM připadalo v průměru 0,6 uchazečů o zaměstnání**, v roce 2018 jich bylo 0,8. **K 31. 12. 2019** dosáhl tento ukazatel také hodnoty **0,6**, zatímco na konci prosince 2018 to bylo 0,7 UoZ/ VPM. Současná hodnota tohoto ukazatele je historicky vůbec nejnižší, v předkrizovém roce 2008 byla více než 6krát vyšší.

Graf 6 Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM v letech 2010-2019 (k 31.12.)

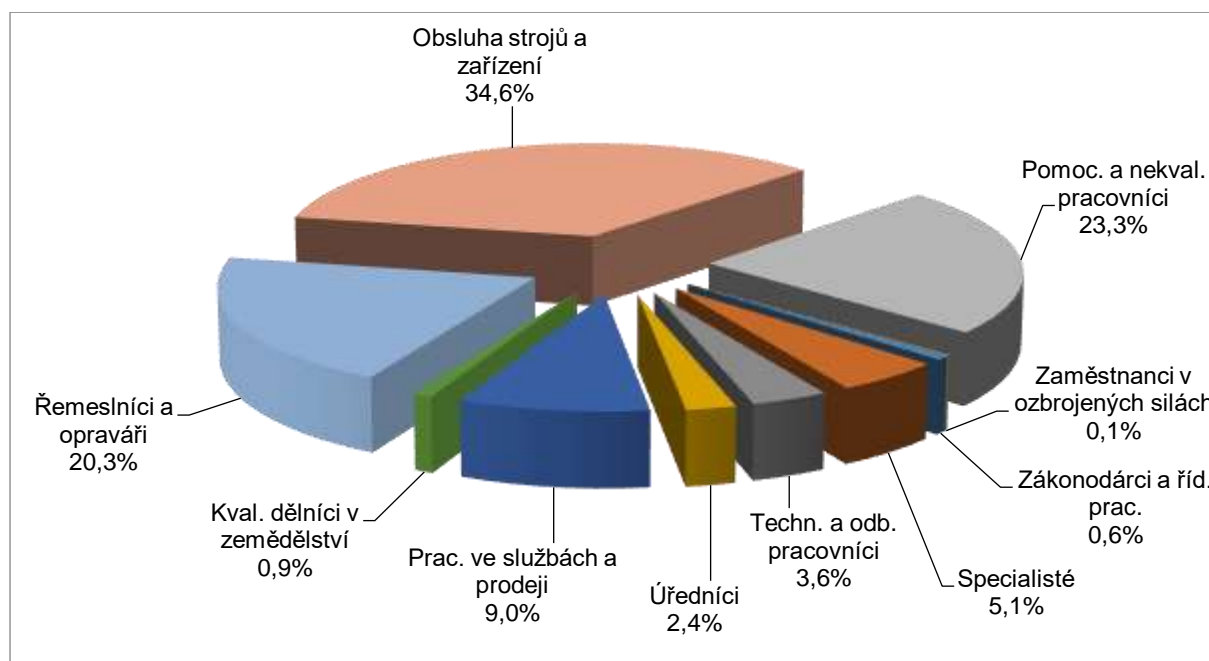
Situace v regionech byla ovšem rozdílná, počet uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM se pohyboval od 0,2 v hl. m. Praze, 0,3 v Pardubickém a Plzeňském kraji až po 2,3 v Moravskoslezském kraji (viz část 3.4 Regionální nezaměstnanost).

Z hlediska odvětvové struktury byla největší poptávka po pracovnících na konci roku 2019, podobně jako před rokem, zejména **ve zpracovatelském průmyslu (20,8 %), ve stavebnictví (6,6 %), v odvětví administrativní a podpůrné činnosti (6,1 %)** a odvětví **velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel (5,2 %** všech VPM oznámených na ÚP ČR).

V nabídce hlášených VPM podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) měla **největší zastoupení** místa spadající do **třídy 8 - obsluha strojů a zařízení**, jejichž podíl na celkovém počtu VPM představoval **34,6 %**. Počet těchto míst byl meziročně **vyšší o 13,9 tis.** a dosáhl hodnoty **117,9 tis.** Převažovala volná místa pro montážní dělníky mechanických, elektrických, energetických a elektronických zařízení a ostatních výrobků, pro obsluhu vysokozdvihových a jiných vozíků, pro řidiče nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel, pro obsluhu strojů na výrobu a zpracování výrobků z plastu, strojů na výrobu potravin a příbuzných výrobků.

Druhou nejpočetnější skupinou s podílem **23,3 %** byla **třída 9 – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci**, jichž na konci roku 2019 bylo **79,5 tis.**, což je ve srovnání s předchozím rokem **méně o 3,5 tis.** Nejvýznamnější podíl v rámci této třídy měla volná místa pro dělníky v oblasti výstavby budov, pomocné pracovníky ve výrobě, uklízeče a pomocníky v hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech, pro pomocné manipulační pracovníky (kromě výroby).

Graf 7 Struktura volných pracovních míst k 31. 12. 2019

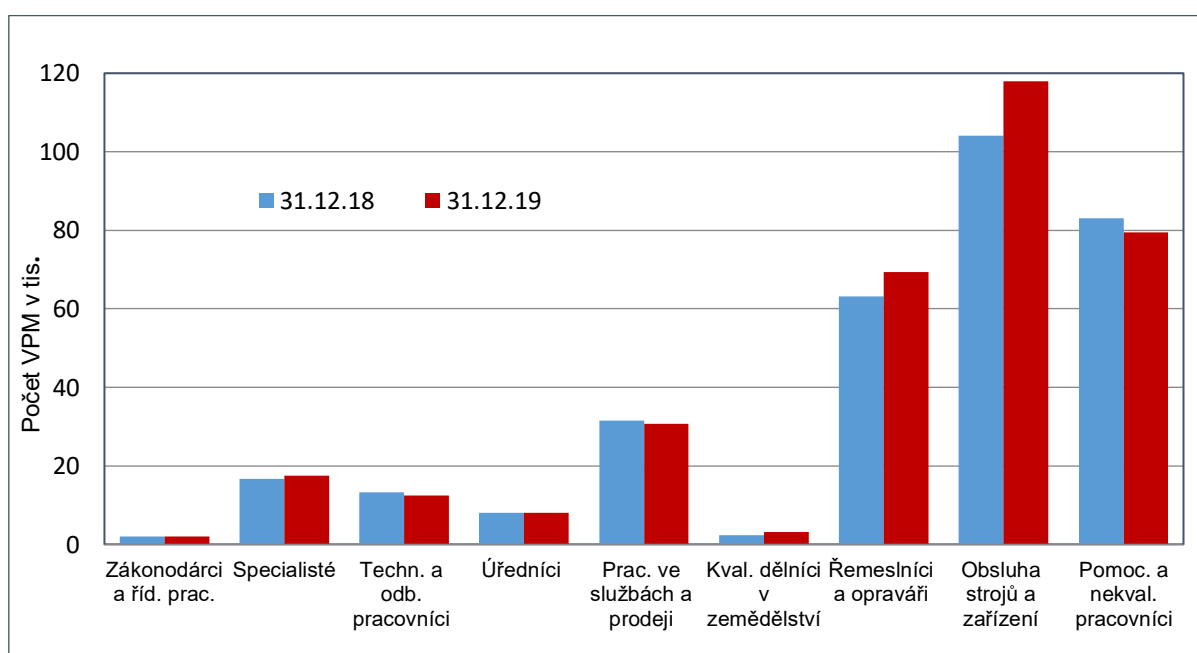

VPM spadající do **třídy 7 – řemeslníci a opraváři** tvořila **20,3 %** všech nahlášených VPM. Jejich počet se **zvýšil** z 63,2 tis. v roce 2018 **na 69,3 tis.**, tj. **o 6,1 tis.** Zaměstnavatelé nejvíce poptávali zedníky, kamnáře, dlaždiče a montéry suchých staveb, svářeče, řezače plamenem a páječe, nástrojaře a příbuzné pracovníky, řemeslníky a kvalifikované pracovníky hlavní stavební výroby, seřizovače a obsluhu obráběcích strojů.

Místa **pro pracovníky ve službách a prodeji** spadající do **třídy 5** tvořila v celkovém počtu volných míst **9,0 %**, méně než před rokem. V absolutním vyjádření se jejich počet **snížil o 0,8 tis. na 30,8 tis.** Poptávání byli zejména kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři, prodavači v prodejnách, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech, číšníci a servírky, pracovníci ostrahy a bezpečnostních agentur.

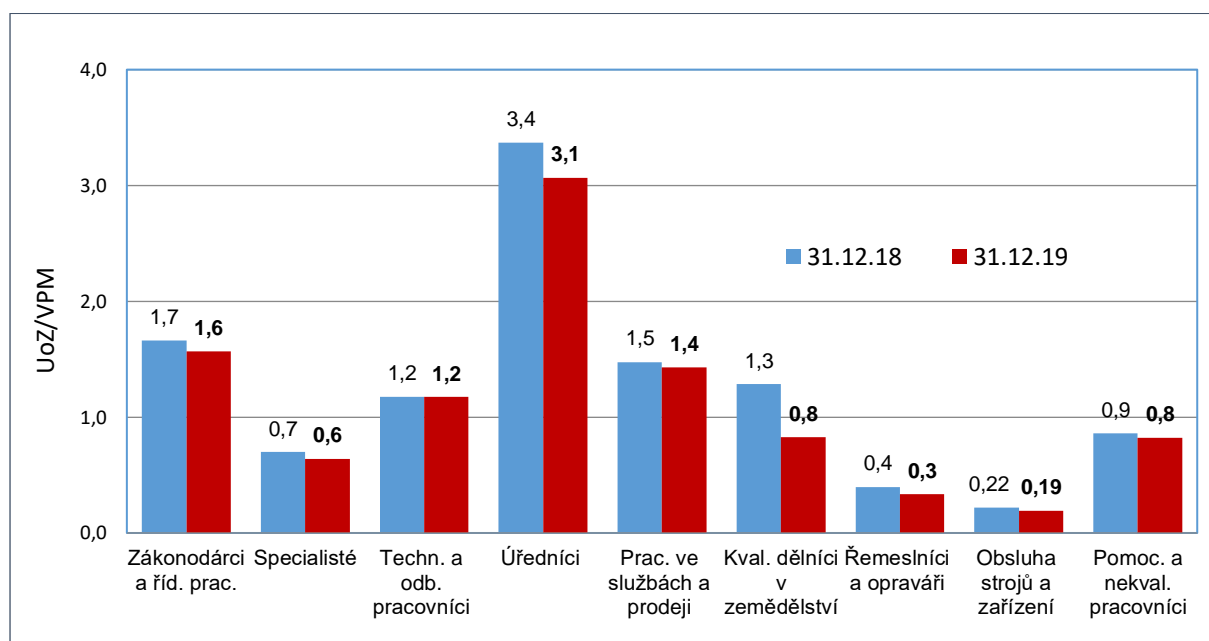
Z početně menších skupin zaměstnání lze uvést ještě VPM spadající do třídy 2 – specialisté (celkem 17,4 tis. VPM), kde byla největší poptávka po vývojářích softwaru, programátorech počítačových aplikací, specialistech v oblasti testování softwaru, v oblasti počítačových sítí, systémových analyticích, lékařích specialistech, zubních lékařích, a do třídy 3 – techničtí a odborní pracovníci (12,4 tis. VPM), kde nejvíce míst tvořila místa pro všeobecné sestry bez specializace, obchodní zástupce, zdravotnické asistenty (praktické sestry) a strojírenské techniky.

Graf 8 Struktura volných pracovních míst podle kategorií zaměstnání

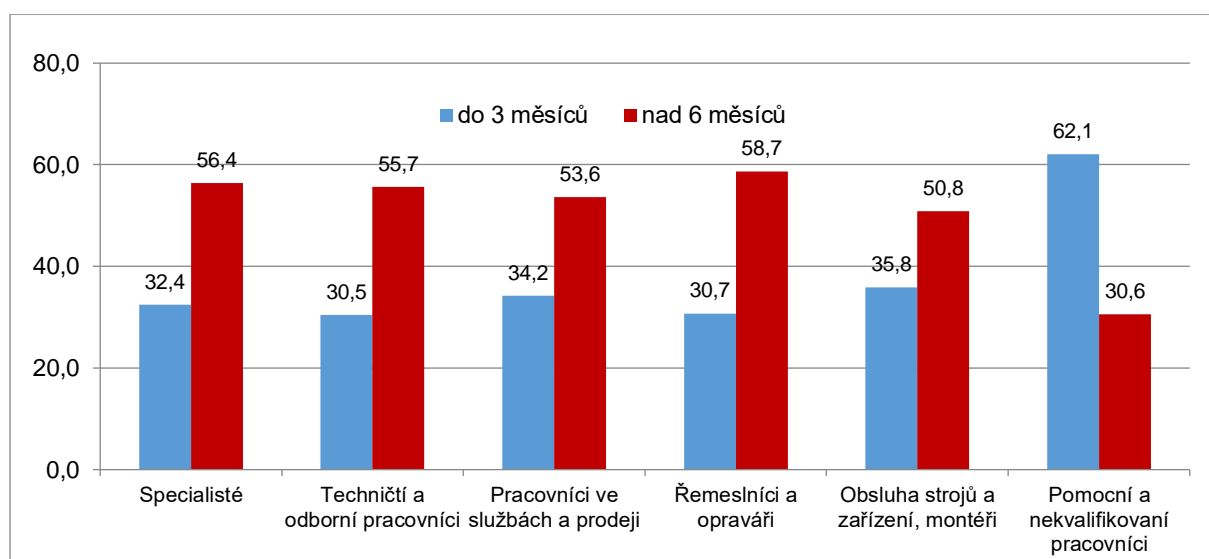
Nejvyšší převis nabídky práce nad poptávkou po pracovnících byl (stejně jako na konci roku 2017 a 2018) patrný **ve třídě 4 – úředníci** (3,1 UoZ/VPM). **Ve třídách 2, 6, 7, 8 a 9 převyšuje poptávka po pracovnících počty uchazečů o zaměstnání** evidovaných na ÚP ČR.

Graf 9 Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle kategorií zaměstnání

Významnou část nově oznámených VPM tvoří pracovní pozice vyžadující nejnižší vzdělání. Na konci roku 2019 tvořila pracovní místa **s požadavkem na nejvýše základní vzdělání** přibližně **72,0 % VPM**, přitom **44,8 %** jich byla nahlášena na ÚP ČR **kratší dobu než 3 měsíce** a **44,0 % déle než 6 měsíců**. Naproti tomu podle délky, po kterou zaměstnavatelé prostřednictvím pracovišť ÚP ČR poptávají nové zaměstnance, byly **více než 6 měsíců neobsazena místa** spadající do skupiny zaměstnání třídy 8 - **řemeslníci a opraváři** (58,7 %), třídy 2 - **specialisté** (56,4 %) a třídy 3 - **techničtí a odborní pracovníci** (55,7 %).

Graf 10 Podíly volných pracovních míst podle délky nahlášení na ÚP ČR k 31. 12. 2019 (vybrané hlavní třídy zaměstnání)

Nejzávažnější problémy související s problematikou nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce, bariéry přijetí zaměstnání na straně nejpočetnějších skupin uchazečů

o zaměstnání, popis struktury dlouhodobě nezaměstnaných osob, jako i návrhy opatření v oblastech podpory vyššího souladu nabídky a poptávky na trhu práce jsou předmětem samostatného pololetně zpracovávaného materiálu „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“, viz <https://www.mpsv.cz/web/cz/strategie-politiky-zamestnanosti-do-roku-2020>.

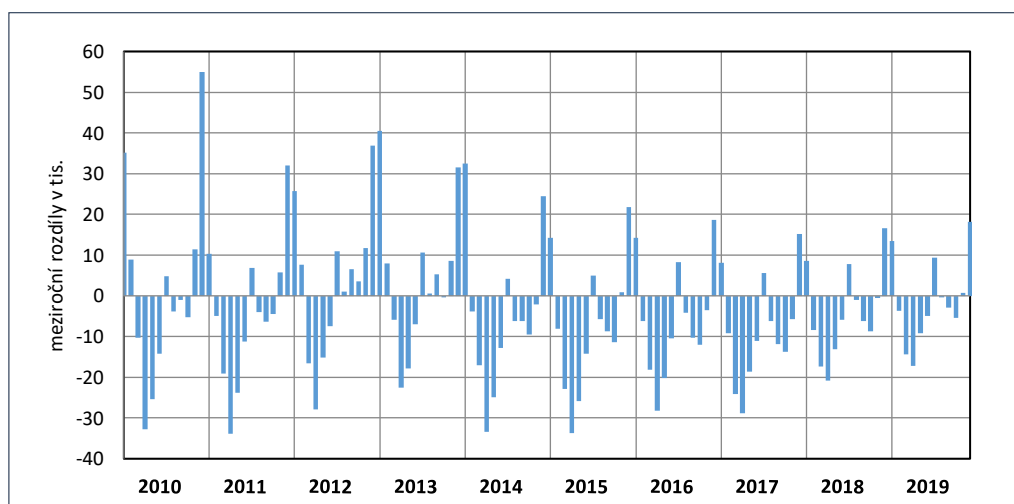
3.3 Toky nezaměstnanosti

V roce 2019 vzrostl počet osob, které se nově zaevidovaly na ÚP ČR, a to na **469,1 tis. osob**, tj. o **3,6 tis.** více než v roce 2018. Počet nově evidovaných mužů (236,4 tis.) mírně převyšil počet nově evidovaných žen (232,7 tis.). V posledních deseti letech jde o první meziroční nárůst nově zaevidovaných při poklesu nezaměstnanosti. Nárůst byl zaznamenán v letech 2008 a 2009, na počátku celosvětové ekonomické a finanční krize, a pak ještě v letech 2013 a 2014, kdy po přechodném poklesu nezaměstnanost opět vzrostla a dosáhla historicky vůbec nejvyšších hodnot.

V průběhu roku 2019 **odešlo** z evidence ÚP ČR **485,1 tis.** uchazečů o zaměstnání a ve srovnání s předchozím rokem (514,6 tis.) **poklesl jejich počet o 29,5 tis.**, přičemž ubylo 11,4 tis. žen a 18,1 tis. mužů.

Vývoj absolutních přírůstků a úbytků uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR v období let 2009-2019 znázorňuje následující graf.

Graf 11 Přírůstky/úbytky počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019 (rozdíl nově hlášených a vyřazených v tis.)

ÚP ČR disponuje informací, že se **zaměstnalo 303,4 tis.** uchazečů o zaměstnání⁴, ovšem jejich počet byl i přes vysokou nabídku práce meziročně **nižší o 21,8 tis. osob.** Díky velkému počtu oznámených VPM **vzrostl počet umístěných pomocí zaměstnanců ÚP ČR** (včetně umístěných na místa vytvořená v rámci nástrojů APZ) **na 112,9 tis.**, tj. o 32,5 tis. **Počet těch, kteří si našli práci sami, nebo začali podnikat bez podpory ÚP ČR, poklesl, a to o 54,3 tis. na 190,5 tis.**

⁴ Uchazeč o zaměstnání může ukončit své vedení v evidenci ÚP ČR na vlastní žádost bez udání důvodů vedoucích k ukončení této evidence, přitom důvodem může být i nástup do zaměstnání.

V nepatrně větší míře **se na trhu práce uplatnily ženy** (celkem 157,4 tis., tj. 51,9 % celkového počtu umístěných). Ženy převažovaly zejména mezi těmi, kteří našli zaměstnání pomocí ÚP ČR, zatímco mužů bylo nepatrně více mezi těmi, kteří si našli práci sami.

Podíl všech umístěných z celkového počtu uchazečů o zaměstnání, kteří z evidence ÚP ČR odešli, **poklesl na 62,5 %** (v roce 2018 činil 63,2 %).

Tabulka 18 Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)

	rok 2018	rok 2019	1. pololetí 2019			2. pololetí 2019		
			Celkem	I. Q	II.Q	Celkem	III.Q	IV.Q
nově evidovaní	465,5	469,1	225,9	124,5	101,4	243,3	123,7	119,6
v tom ženy	230,1	232,7	111,1	59,2	51,9	121,6	66,9	54,7
muži	235,4	236,4	114,8	65,3	49,5	121,7	56,8	64,9
ukončení evidence, vyřazení z evid. - celkem z toho:	514,6	485,1	261,7	129,0	132,7	223,5	117,5	105,9
umístění ÚP ČR	80,4	112,9	55,8	22,9	32,8	57,1	29,7	27,4
umístění jinak	244,8	190,5	110,9	60,4	50,5	79,6	41,7	37,9
vyřazení pro nespolutráci	85,7	85,8	44,8	20,5	24,3	41,1	21,3	19,8
ukončení evidence, vyřazení z evid. - ženy z toho:	253,2	241,8	123,4	61,5	61,9	118,5	63,5	55,0
umístěné ÚP ČR	44,2	62,3	29,2	12,0	17,2	33,0	17,5	15,5
umístěné jinak	121,7	95,1	50,9	28,6	22,3	44,2	23,9	20,3
vyřazené pro nespolutráci	29,7	31,4	15,9	7,3	8,6	15,5	8,1	7,5
ukončení evidence, vyřazení z evid. - muži z toho:	261,4	243,3	138,3	67,5	70,9	105,0	54,1	50,9
umístění ÚP ČR	36,1	50,6	26,5	10,9	15,6	24,1	12,2	11,9
umístění jinak	123,0	95,4	60,0	31,8	28,2	35,4	17,8	17,6
vyřazení pro nespolutráci	56,0	54,4	28,9	13,2	15,7	25,5	13,2	12,3

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Počet uchazečů o zaměstnání vyřazených pro nespolutráci⁵ s ÚP ČR se meziročně téměř nezměnil, celkem jich bylo 85,8 tis., ovšem počet vyřazených žen se zvýšil o 1,7 tis. na 31,4 tis., počet mužů klesl o 1,6 tis. na 54,4 tis. Z ostatních důvodů⁶ odešlo 95,9 tis. osob (z toho 53,0 tis. žen a 42,9 tis. mužů). Proti roku 2018 jich bylo méně o 7,8 tis.

⁵ např. odmítnutí nástupu do vhodného zaměstnání, na dohodnutou rekvalifikaci, neposkytnutí součinnosti při vypracování, aktualizaci individuálního akčního plánu a jeho neplnění, odmítnutí podrobit se vyšetření zdravotního stavu, maření součinnosti s krajskou pobočkou ÚP ČR (§ 30 (2), § 31 zákona o zaměstnanosti).

⁶ tj. uchazeči o zaměstnání, u nichž nastala některá ze skutečností bránících zařazení nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání podle § 25 zákona o zaměstnanosti (např. stali se invalidními ve III. stupni podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), kteří nastoupili výkon trestu odnětí svobody, písemně požádali o ukončení vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, uchazeči o zaměstnání ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců, přirozený úbytek a pod.

Zprostředkovávat zaměstnání podle § 14 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), mohou také agentury práce (k 31. 12. 2019 bylo 2102 agentur práce, z toho 1028 agentur práce mělo povolení k agenturnímu zaměstnávání a 1661 agentur práce ke zprostředkování zaměstnání). Ve smyslu § 59 tohoto zákona jsou povinny vést evidenci počtu volných míst, na která je požadováno zprostředkování zaměstnání, jimi umísťovaných fyzických osob a jejich zaměstnanců, jimž zprostředkovávají zaměstnání. Ze statistiky ÚP ČR vyplývá, že v roce 2019 se jednalo celkem o 125,5 tis. volných míst a 90,5 tis. jimi umístěných osob. Pokud jde o zaměstnance agentur práce, kteří byli dočasně přiděleni k výkonu práce u uživatele, jejich počet v roce 2019 poklesl na 272,0 tis. (v roce 2018 jich bylo 332,3 tis.). Z tohoto počtu bylo 127,4 tis. občanů ČR, 85,2 tis. občanů EU/EHP a Švýcarska a 59,4 tis. občanů ze třetích zemí.

3.4 Struktura uchazečů o zaměstnání

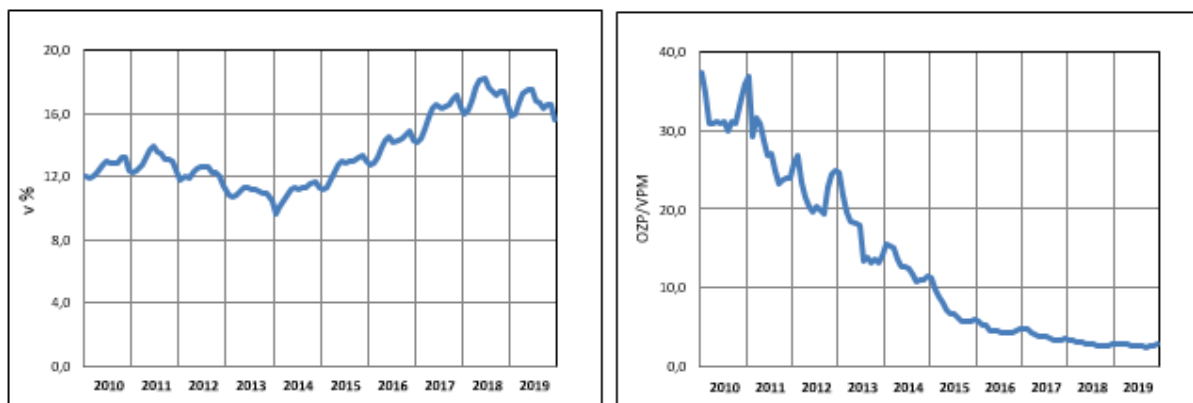
Pracoviště ÚP ČR věnují zvýšenou pozornost při zprostředkování zaměstnání především těm uchazečům o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni při hledání pracovního uplatnění zejména kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (mladí, absolventi škol bez praxe, osoby ve věku 50 let a více let), či péči o dítě. U nich existuje důvodný předpoklad delšího setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání.

S poklesem nezaměstnanosti se v roce 2019 snížily počty uchazečů o zaměstnání všech uvedených kategorií. Pomalejší pokles byl patrný u osob pečujících o dítě do 15 let a na rozdíl od předchozích let i mladých do 25 let. Pozitivní skutečností je rychlejší pokles počtu zejména dlouhodobě nezaměstnaných.

➤ Uchazeči o zaměstnání – osoby zdravotně postižené

K 31. 12. 2019 bylo v evidenci ÚP ČR **33,7 tis. uchazečů o zaměstnání - OZP**, tj. **o 4,5 tis. méně** než před rokem. Intenzita poklesu počtu OZP (o 11,9 %) byla proti poklesu celkového počtu uchazečů o zaměstnání (o 6,9 %) rychlejší, tudíž **podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných na konci prosince 2019 meziročně poklesl o 0,9 p. b. **na 15,6 %**.

Graf 12 Vývoj podílu OZP na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání a počtu OZP na 1 VPM pro OZP

V průběhu roku 2019 se počet **VPM** vhodných také **pro OZP** udržoval na hodnotě okolo 13 tis., v posledním čtvrtletí se jejich počet začal snižovat. **K 31. 12. 2019** jich bylo nahlášeno **11,6 tis.**, o 1,9 tis. méně než před rokem. Ze všech VPM hlášených na ÚP ČR představovala místa vhodná i pro OZP 3,4 %, méně než před rokem (v prosinci 2018 tvořila 4,2 %). Přesto **na jedno VPM** vhodné i pro tuto skupinu připadalo **2,9** uchazečů o zaměstnání - **OZP**, což je **srovnatelné s předchozím rokem** (na konci roku 2018 to bylo 2,8 OZP).

➤ **Věková struktura uchazečů o zaměstnání**

Při hledání pracovního uplatnění jsou z hlediska věku obvykle nejvíce znevýhodněné nejmladší a nejstarší věkové skupiny.

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let se na konci roku 2019 meziročně **snížil** celkem o 7,0 tis. **na 77,4 tis.** Pokles byl rychlejší než pokles celkového počtu uchazečů o zaměstnání, **podíl** této věkové skupiny na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se tak meziročně snížil z 36,5% na **35,9 %**.

Je zřejmé, že díky nedostatku pracovních sil se dařilo nalézt zaměstnání i padesátníkům. Ztížené uplatnění měli spíše osoby těsně před dovršením důchodového věku. V souvislosti se zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu byl zaznamenán **nepatrný nárůst** (o 0,1 tis.) počtu uchazečů o zaměstnání ve věku **65 a více let**.

Počet uchazečů o zaměstnání **mladších 20 let se** pouze nepatrně **snížil na 8,4 tis.**, jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných evidovaných na ÚP ČR naopak **vzrostl na 3,9 %**. Počet uchazečů o zaměstnání ve věku **20-24 let poklesl** o 0,5 tis., **podíl** této věkové skupiny **se zvýšil** o 0,6 p. b. **na 8,0 %**.

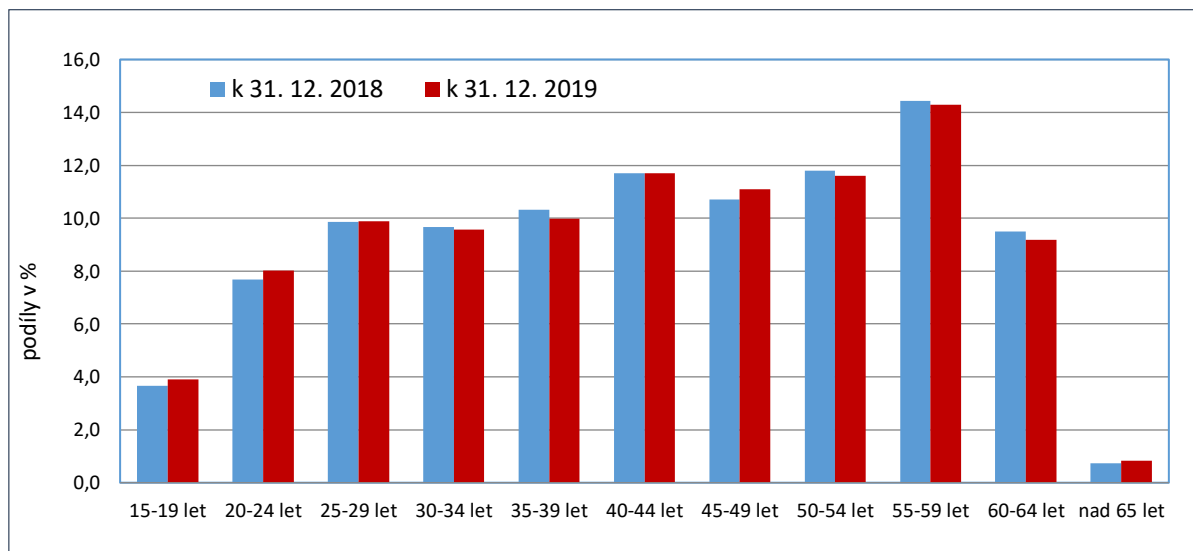
Tabulka 19 Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

	k 31. 12. 2018		k 31. 12. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Celkem	231,5	100,0	215,5	100,0	-16,0	-6,9
15-19 let	8,5	3,7	8,4	3,9	-0,1	-1,2
20-24 let	17,8	7,7	17,3	8,0	-0,5	-2,8
do 25 let	26,2	11,3	25,7	11,9	-0,5	-1,9
25-29 let	22,8	9,8	21,3	9,9	-1,5	-6,6
30-34 let	22,4	9,7	20,6	9,6	-1,8	-8,0
35-39 let	23,9	10,3	21,5	10,0	-2,4	-10,0
40-44 let	27,1	11,7	25,2	11,7	-1,9	-7,0
45-49 let	24,8	10,7	23,9	11,1	-0,9	-3,6
50-54 let	27,3	11,8	25,0	11,6	-2,3	-8,4
55-59 let	33,4	14,4	30,8	14,3	-2,6	-7,8
60-64 let	22,0	9,5	19,8	9,2	-2,2	-10,0
65 a více let	1,7	0,7	1,8	0,8	0,1	5,9
50 a více let	84,4	36,5	77,4	35,9	-7,0	-8,3

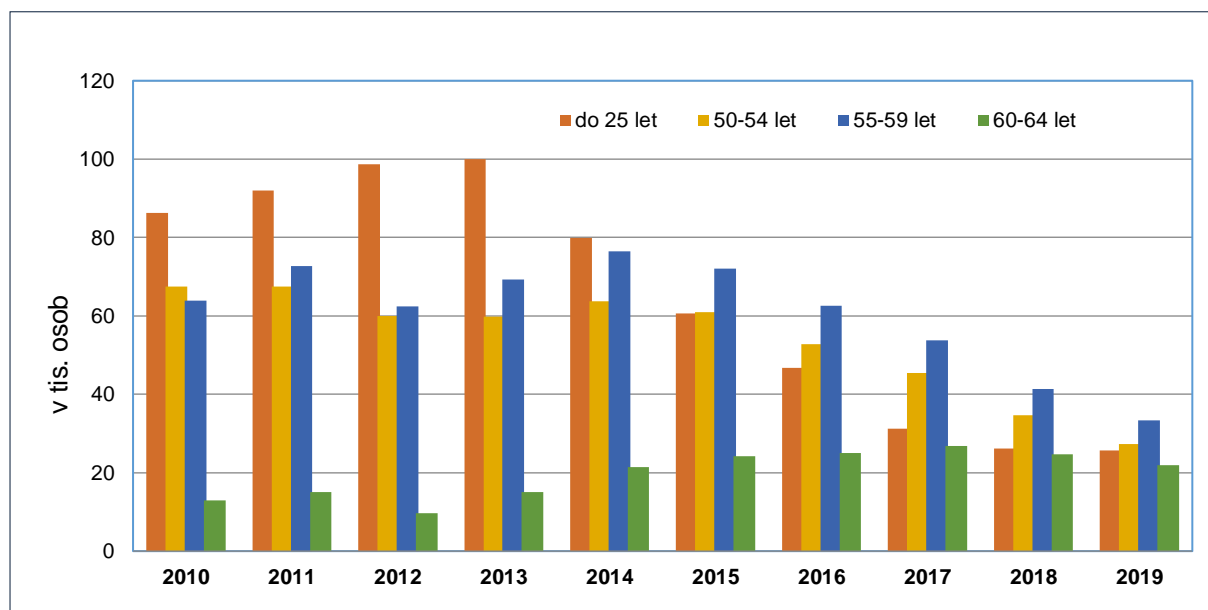
Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Celkově se tak věková skupina uchazečů o zaměstnání **do 25 let snížila pouze o 0,5 tis.**, k 31. 12. 2019 jich bylo evidováno **25,7 tis.** Její **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **11,9 %** byl ve srovnání s koncem roku 2018 **vyšší o 0,6 p. b.** **Nárůst** počtu uchazečů o zaměstnání spadajících do této věkové skupiny byl zaznamenán i přesto, že počet obyvatel ve věku 15-24 let se podle měsíčních odhadů ČSÚ na základě bilance obyvatelstva, které Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) používá pro výpočet PNO, mezi prosincem 2018 a prosincem 2019 snížil o cca 0,5 %.

Graf 13 Věková struktura uchazečů o zaměstnání (podíly v %)

Graf 14 Vývoj počtu uchazečů vybraných věkových skupin v letech 2010-2019 (k 31.12.)

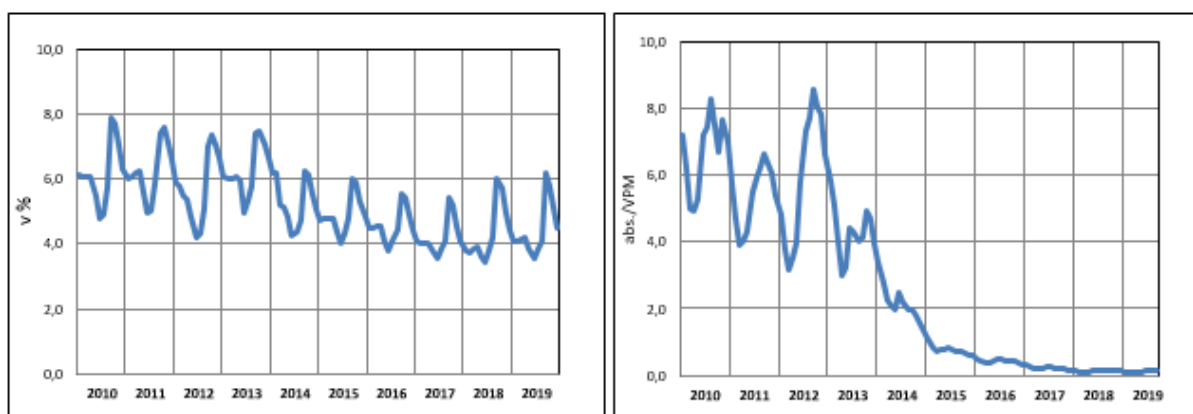
Průměrný věk uchazečů o zaměstnání se na konci hodnoceného roku ve srovnání s koncem roku 2018 snížil ze 43,1 let na **42,9 let** (u žen zůstal 42,4 let a u mužů klesl ze 43,7 na 43,4 let).

Specifický podíl nezaměstnaných osob (SPNO)⁷ věkové skupiny mladých **do 25 let** se k 31. 12. 2019 nezměnil a představoval **2,6 %**. V kategorii **55-64 let** činil SPNO **3,4 %** a meziročně byl **nižší o 0,3 p. b.**

Nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele (více než 2,9 %) vykázaly věkové skupiny, do nichž spadají absolventi škol a lidé v předdůchodovém věku, a to **20-29 let a 50-59 let**. SPNO podle jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu stejného věku jsou uvedeny v příloze č. 6.

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových skupinách ovlivňuje také vývoj počtu **absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy (dále jen „absolventi“). K **31. 12. 2019** jich bylo evidováno **9,7 tis.**, což je **o 0,6 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se ovšem meziročně zvýšil ze 4,4 % na 4,5 %**.

Graf 15 Vývoj podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání (v %) a počtu absolventů na 1 VPM pro absolventy

Nabídka nahlášených **VPM**, na která jsou zaměstnavatelé ochotni přijmout nové pracovníky i z řad čerstvých absolventů, na konci prosince 2019 **dosáhla 70,1 tis.**, zatímco na konci roku 2018 bylo takových míst evidováno 73,1 tis. **Na jednoho absolventa** nadále připadalo v průměru **více než 7 VPM** vhodných i pro tuto kategorii uchazečů o zaměstnání⁸.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

Počet dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání (déle než 12 měsíců) se meziročně **snížil o 15,7 tis.** (tj. o 26,0 %) **na 44,8 tis.** Díky výrazně rychlejšímu poklesu jejich počtu proti poklesu celkové nezaměstnanosti (pokles o 6,9 %) se jejich

⁷ **Podíl nezaměstnaných osob** vztážený k obyvatelstvu lépe koresponduje s absolutními počty uchazečů o zaměstnání, resp. jejich podíly na celkovém počtu uchazečů. **Původně** vykazované **specifické míry nezaměstnanosti** poměřované k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu (pracovní síle) z příslušné věkové kategorie vykazovaly vysoce nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele u mladších věkových kategorií (z důvodu nízkého počtu ekonomicky aktivních mladých lidí), naopak mírně snižovaly jeho hodnotu u uchazečů o zaměstnání vyšších věkových kategorií (vzhledem k jejich vysoké ekonomické aktivitě).

⁸ *Podrobné analýzy o uplatnění absolventů škol na trhu práce jsou zveřejňovány na stránkách www.infoabsolvent.cz.*

podíl na celkové nezaměstnanosti snížil z 26,1 % na **20,8 %**. Na poklesu se podíleli především **nezaměstnaní 24 a více měsíců** (pokles o 14,2 tis. na 26,7 tis.), v relativním vyjádření představovalo snížení jejich počtu 34,7 %.

Pokles počtu a podílu dlouhodobě nezaměstnaných jako celku byl zaznamenán již v roce 2015, ovšem **podíl uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných 24 a více měsíců** (přes pokles jejich počtu) do té doby ještě rostl. Od roku 2016 ale významně **klesá** zejména **podíl skupiny velmi dlouho nezaměstnaných**. Nadále však **tvoří značnou část** dlouhodobě nezaměstnaných, a to **59,6 %**, proti konci roku 2018 je tento podíl **o 8,0 p. b. nižší**.

Tabulka 20 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti

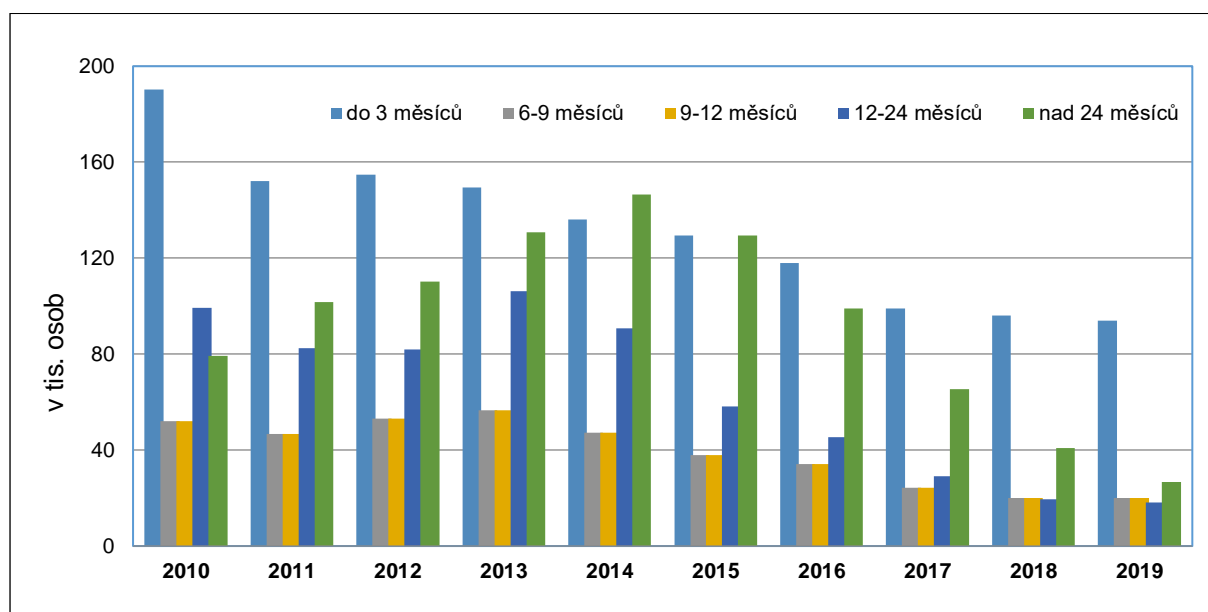
	k 31. 12. 2018		k 31. 12. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	231,5	100,0	215,5	100,0	-16,0	-6,9
v tom:						
do 3 měsíců	96,2	41,6	94,0	43,6	-2,2	-2,3
3-6 měsíců	42,1	18,2	44,1	20,5	2,0	4,8
6-9 měsíců	20,1	8,7	20,0	9,3	-0,1	-0,5
9-12 měsíců	12,6	5,4	12,6	5,8	0,0	0,0
12-24 měsíců	19,6	8,5	18,1	8,4	-1,5	-7,7
nad 24 měsíců	40,9	17,7	26,7	12,4	-14,2	-34,7
nad 5 měsíců	103,5	44,7	88,5	41,1	-15,0	-14,5
nad 6 měsíců	93,3	40,3	77,4	35,9	-15,9	-17,0
nad 12 měsíců	60,5	26,1	44,8	20,8	-15,7	-26,0

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Statistiky ze současného informačního systému ÚP ČR neposkytují podrobnější strukturu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání. Z výsledků šetření provedeného na pracovištích ÚP ČR na konci roku vyplynulo, že mezi uchazeči o zaměstnání **nezaměstnanými déle než 1 rok je cca 43,2 % osob starších 55 let a 33,6 % OZP, nejvýše dosažené základní vzdělání má 38,6 % dlouhodobě nezaměstnaných** (zatímco v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání je osob ve věku 55+ 24,3 %, OZP 15,6 % a uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním nebo bez vzdělání 30,3 %). Podíl osob starších 55 let a OZP mezi dlouhodobě nezaměstnanými proti předchozímu roku nepatrně vzrostl.

V souladu s instrukcí k realizaci APZ věnuje ÚP ČR zvýšenou péči uchazečům o zaměstnání, kteří jsou v evidenci **déle než 5 měsíců**. Na konci prosince 2019 jich bylo evidováno **88,5 tis.**, což znamená meziroční pokles o 15,0 tis. osob, tj. o 17,0 %. Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných meziročně **poklesl** o 3,6 p. b. na **41,1 %**.

Graf 16 Vývoj počtu uchazečů podle délky evidence v letech 2010-2019 (k 31.12.)

➤ **Délka evidence uchazečů o zaměstnání**

Díky příznivému vývoji počtu dlouhodobě nezaměstnaných se délka evidence na ÚP ČR výrazně zkrátila. Průměrná **délka průběžné evidence** (tj. délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli k 31. 12. 2019 v evidenci ÚP ČR) byla proti prosinci 2018 (574 dní) kratší o 108 dní a dosáhla **435 dní**. Průměrná **délka ukončené evidence** (tj. délka nezaměstnanosti těch, kteří z evidence odešli) v prosinci 2018 představovala 258 dnů, **v prosinci 2019 se zkrátila na 205 dní**.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst podle stupně vzdělání**

K 31. 12. 2019 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách**. **Absolutně nejvíce poklesl** počet uchazečů o zaměstnání **s vyučením**, a to o 6,0 tis., **a se základním vzděláním** (vč. neukončeného) o 5,6 tis. U těchto dvou skupin uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán také nadprůměrný pokles v relativním vyjádření (o 7,4 %, resp. 7,9 %). Relativně vysoký pokles byl patrný také ve třetí nejpočetnější skupině uchazečů o zaměstnání se středním odborným vzděláním s maturitou (o 6,5 %).

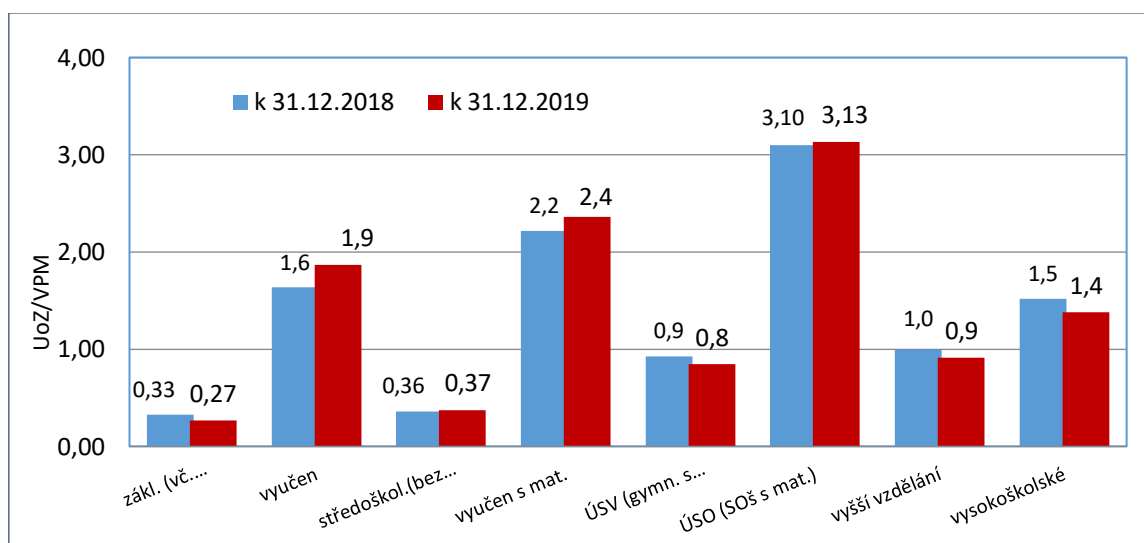
Tabulka 21 Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

	k 31. 12. 2018		k 31. 12. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	231,5	100,0	215,5	100,0	-16,0	-6,9
v tom:						
zákl. vzdělání (vč. neukonč.)	70,9	30,6	65,3	30,3	-5,6	-7,9
vyučen	81,6	35,2	75,6	35,1	-6,0	-7,4
středošk. bez mat.	7,4	3,2	7,0	3,2	-0,4	-5,4
vyučen s mat.	10,1	4,4	9,6	4,5	-0,5	-5,0
gymnázium	6,3	2,7	6,0	2,8	-0,3	-4,8
SOŠ s mat.	35,3	15,2	33,0	15,3	-2,3	-6,5
vyšší odb. vzdělání	2,0	0,9	1,9	0,9	-0,1	-5,0
vysokoškolské	17,8	7,7	17,2	8,0	-0,6	-3,4

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Poměrné zastoupení jednotlivých kategorií na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se téměř nezměnilo. Po **vyučených** (75,6 tis. osob, tj. 35,1 % všech uchazečů o zaměstnání) **druhou nejpočetnější skupinou zůstávají** uchazeči o zaměstnání **se základním vzděláním vč. neukončeného** (65,3 tis. osob, tj. 30,3 % celkové nezaměstnanosti).

Graf 17 Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle stupňů vzdělání

Rozdíly mezi vzdělanostní strukturou uchazečů o zaměstnání a požadavky na stupeň vzdělání ze strany zaměstnavatelů vyjádřené **počtem UoZ/VPM se** oproti prosinci 2018 **mírně zhoršily u vyučených a vyučených s maturitou a u úplného středního odborného vzdělání (SOŠ s maturitou).**

V souvislosti s hlavními cíli Strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti se projevila potřeba snížení vysoké nezaměstnanosti některých skupin obyvatel. Proto do národních cílů ČR byl zařazen cíl **snížení MN mladých osob (15-24 let) o třetinu a MN osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) o čtvrtinu oproti roku 2010.** Vzhledem k tomu, že k vyhodnocení se používají mezinárodně

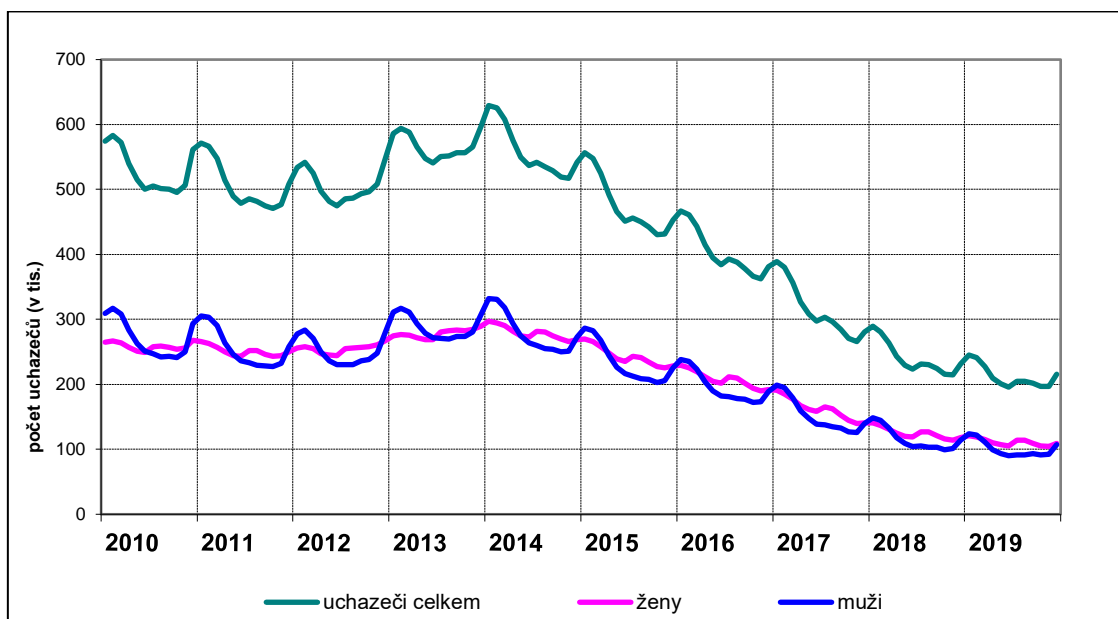
srovnatelná data EUROSTATu z VŠPS/LFS podle metodiky ILO, konkrétní hodnoty jsou uvedeny v části 5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

➤ Ženy a muži v evidenci ÚP ČR

Počet žen v evidenci ÚP ČR bývá v průměru vyšší než mužů. V roce 2019 dosáhl **průměrný počet mužů 100,9 tis.**, což je o 15,5 tis. méně než v roce 2018. Průměrný **počet žen** se snížil o něco méně, a to o 14,0 tis. na **111,5 tis.** **Ženy** tak představují **52,5 %** všech uchazečů o zaměstnání (v roce 2018 – 51,9 %).

V průběhu roku se však zastoupení mužů a žen mezi uchazeči o zaměstnání mění. Vyšší počet mužů je charakteristický zejména na přelomu roku, protože se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo sezónních pracích. Naopak převaha žen v evidenci ÚP ČR je typická spíše pro letní měsíce, a to v souvislosti s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávanými na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Tuto skutečnost dokládá i vývoj počtu žen a mužů v evidenci ÚP ČR v následujícím grafu.

Graf 18 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v členění podle pohlaví (v tis.)

K 31. 12. 2019 bylo evidováno 108,7 tis. žen, což bylo meziročně **méně o 9,1 tis.**, **mužů bylo 106,8 tis.** a jejich meziroční **pokles** dosáhl **6,9 tis.** **Podíl žen** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání k tomuto datu činil **50,4 %** (na konci prosince 2018 - 50,9 %).

Relativní ukazatel registrované nezaměstnanosti - **PNO**, byl na konci roku 2019 **u žen** (2,9 %) pouze nepatrně vyšší **než u mužů** (2,8 %), **průměrná hodnota** tohoto ukazatele za celý rok představovala **u žen 3,0 %** a **u mužů 2,6 %**. **U žen byl PNO** na konci roku výrazně nižší **než u mužů** (o 2 p. b.) pouze ve věku **60-64 let** (z důvodu dřívějších odchodů žen do důchodu) a nepatrně nižší také ve věkové skupině 20-25 let (dívky převažují mezi ekonomicky neaktivními z důvodu studia). Naopak, **ve**

věku 25-59 let je PNO žen vyšší (o 0,3-0,6 p. b.), ženy v tomto věku hůř nacházejí uplatnění na trhu práce z důvodu péče o dítě, případně péče o osobu blízkou, viz příloha č. 6.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR na konci roku 2019 bylo **37,6 tis. osob pečujících o dítě do 15 let** (17,5 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Z tohoto počtu bylo **32,7 tis. žen** (30,1 % všech uchazeček o zaměstnání) a **4,9 tis. mužů** (4,6 % všech uchazečů o zaměstnání - mužů). Před rokem byly jejich počty vyšší, ale jejich zastoupení v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání bylo nižší. Na konci roku 2018 to bylo celkem 39,3 tis. osob (17,0 %), z toho 35,0 tis. žen (29,7 %) a 4,3 tis. mužů (3,7 %). Tyto údaje i nadále potvrzují jejich ztíženou možnost pracovního uplatnění, především žen, které tvoří 86,9 % z této kategorie uchazečů o zaměstnání.

Uchazečů o zaměstnání, kteří bezprostředně před vstupem do evidence **osobně pečovali o dítě do 4 let, se** v roce 2019 **zaevidovalo 23,1 tis.** (4,9 % všech nově zaevidovaných uchazečů o zaměstnání), **z toho bylo 22,7 tis. žen** (9,8 % z celkového počtu nově zaevidovaných žen). Je to v absolutním i relativním vyjádření méně než v předchozím roce. **Na konci prosince 2019** bylo v evidenci ÚP ČR **celkem 7,6 tis. osob po mateřské nebo rodičovské dovolené**, tj. 3,5 % všech uchazečů o zaměstnání, z toho **7,3 tis. žen**, které představovaly 6,7 % ze všech uchazečů o zaměstnání a 3,4 % všech uchazeček o zaměstnání. Tyto údaje jsou také meziročně nižší.

Vzhledem k převaze mužů v sezónně orientovaných odvětvích je u mužů patrná spíše opakovaná nezaměstnanost, zatímco ženy jsou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností. Nemalou roli v dlouhodobé nezaměstnanosti žen hrají právě faktory související s péčí o děti nebo osobu blízkou (ztížená dojíždka do práce a práce na směny, nedostatek práce na zkrácený úvazek nebo s jinou formou uspořádání pracovní doby).

K 31. 12. 2019 bylo v evidenci ÚP ČR nepřetržitě **déle než 6 měsíců 39,0 % a déle než 12 měsíců 22,1 % žen. Naproti tomu z celkového počtu nezaměstnaných mužů** jich bylo s poslední evidencí delší **než 6 měsíců 32,8 %, déle než 12 měsíců 19,5 %**. Absolutní počty i podíly dlouhodobě nezaměstnaných u obou pohlaví poklesly.

Zkrátila se i délka evidence na ÚP ČR. V případě **průběžné evidence** došlo na konci roku 2019 **u mužů** ke zkrácení z 566 **na 467 dní**, **u žen** z 581 **na 463 dní**. **Délka ukončené evidence se snížila u mužů** z 240 dní na **194 dní**, **u žen** z 277 **na 215 dní**.

Podrobnější údaje o počtech a podílech mužů a žen z celkového počtu nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích (věk, vzdělání, výše PvN, délka nezaměstnanosti) včetně grafického znázornění jsou uvedeny v příloze č. 8 a 9.

3.5 Regionální nezaměstnanost

PNO vyšší než celorepublikový průměr (2,9 %) byl k 31. 12. 2019 zaznamenán ve třech krajích, a to v **Moravskoslezském** (4,4 %), **Ústeckém** (3,9 %) a **Jihomoravském kraji** (3,5 %). PNO v Libereckém a Olomouckém kraji bylo na úrovni celorepublikového průměru.

Ve výše uvedených krajích s nejvyšší nezaměstnaností byl patrný **největší meziroční pokles**. V **Ústeckém kraji** se PNO snížil o 0,6 p. b., v **Olomouckém** o 0,5 p. b., v Jihomoravském o 0,4 p. b., v Libereckém, Moravskoslezském kraji a Kraji Vysočina shodně o 0,3 p. b.

Ve dvou krajích PNO meziročně **vzrostl**, v **Plzeňském kraji** o 0,2 p. b. a v **Královéhradeckém kraji** o 0,1 p. b. V hl. m. Praze a **Pardubickém kraji** nezaměstnanost **stagnovala**.

Nejvíce uchazečů o zaměstnání ubylo také v **Ústeckém** (3 698), **Jihomoravském** (2 955) a **Moravskoslezském kraji** (2 482), ovšem v **relativním vyjádření** byl patrný **výrazný pokles** kromě **Ústeckého** (o 14,0 %) a **Jihomoravského kraje** (o 9,2 %) také v **Olomouckém kraji** (13,4 %) a **Kraji Vysočina** (9,3 %). V **Pardubickém, Královéhradeckém a Plzeňském kraji** počet uchazečů o zaměstnání meziročně **vzrostl**, nejvíce v **Plzeňském kraji**, a to o 0,8 tis., tj. 8,9 %.

Tabulka 22 Podíl nezaměstnaných osob, počet uchazečů o zaměstnání a VPM v krajích ČR
(seřazeno podle podílu nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019)

Kraj	Evidovaní uchazeči o zaměstnání		Volná pracovní místa		Podíl nezaměstnaných osob v %	
	k 31.12.		k 31.12.		k 31.12.	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
1. Moravskoslezský kraj	39 789	37 307	17 227	16 313	4,7	4,4
2. Ústecký kraj	26 335	22 637	14 980	15 691	4,5	3,9
3. Jihomoravský kraj	32 042	29 087	24 014	27 149	3,9	3,5
4. Liberecký kraj	10 091	9 341	11 030	11 850	3,2	2,9
5. Olomoucký kraj	14 801	12 818	10 896	9 652	3,4	2,9
6. Karlovarský kraj	6 229	5 799	8 143	7 074	2,9	2,7
7. Kraj Vysočina	10 628	9 642	9 998	10 615	3,0	2,7
8. Středočeský kraj	25 238	23 592	48 071	59 039	2,6	2,4
9. Zlínský kraj	10 954	10 000	11 849	12 140	2,6	2,4
10. Královéhradecký kraj	8 968	9 076	12 848	14 686	2,3	2,4
11. Plzeňský kraj	9 009	9 811	34 866	37 876	2,1	2,3
12. Jihočeský kraj	11 060	10 537	17 575	19 385	2,4	2,3
13. Pardubický kraj	7 914	7 930	35 590	24 582	2,2	2,2
14. Hl. m. Praha	18 476	17 955	67 323	74 905	1,9	1,9
Celkem ČR	231 534	215 532	324 410	340 957	3,1	2,9

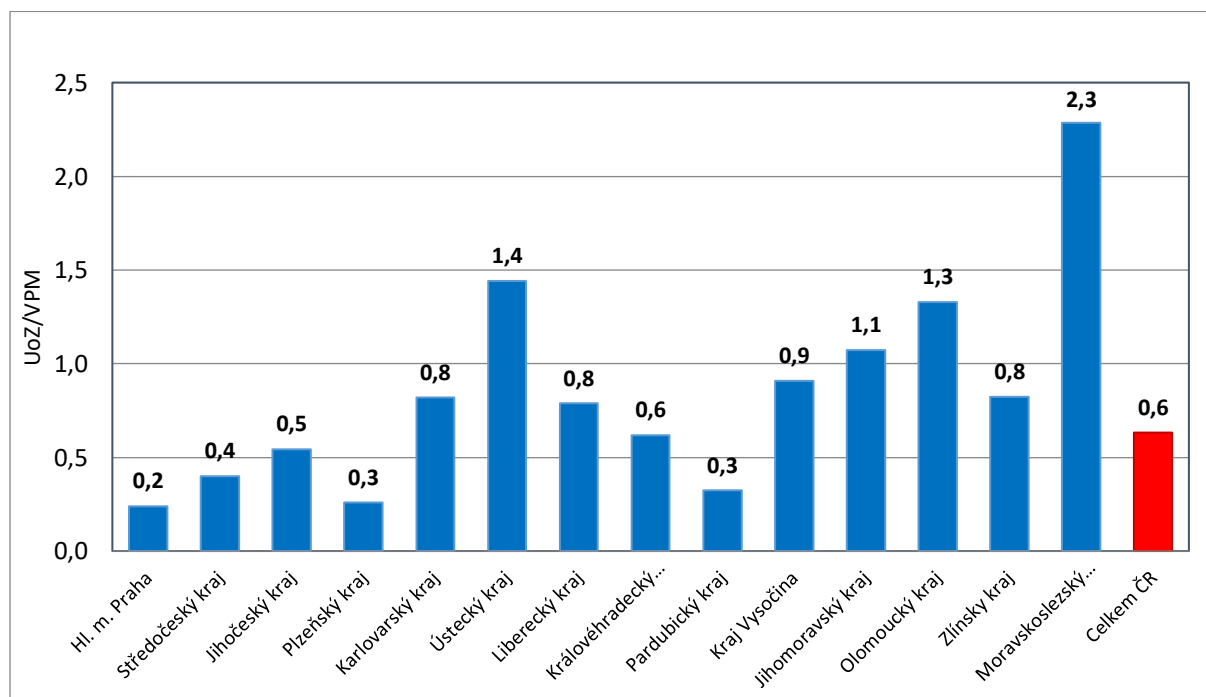
Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ovlivňuje zejména struktura nabídky práce ze strany zaměstnavatelů a struktura těch, co práci hledají, dále např. různá míra uplatňování APZ, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Největší počet VPM oznámených zaměstnavateli na ÚP ČR k 31. 12. 2019 byl evidován **v hl. m. Praze (74 905), ve Středočeském (59 039) a Plzeňském kraji (37 876)**. V těchto krajích se počet VPM meziročně zvýšil nejvíce, a to ve Středočeském o 10 968, v hl. m. Praze o 7 582, Plzeňském kraji 3 010, nárůstem počtu VPM se mezi tyto kraje zařadil Liberecký kraj (nárůst o 3 135). Relativně nejvíce přibýlo VPM ve Středočeském (o 22,8 %), Královéhradeckém (o 14,3 %) a Jihomoravském kraji (o 13,1 %).

Menší počet VPM než na konci roku 2018 měli **v Olomouckém, Karlovarském a zejména v Pardubickém kraji**, kde byl jejich **pokles největší** v absolutním (o 11 008) i v relativním vyjádření (o 30,9 %).

Vzhledem k rozdílné velikosti krajů má větší vypovídající hodnotu ukazatel počtu uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 VPM. Z hlediska poměru **nabídky pracovní síly a poptávky** po ní byla na konci roku situace stejná nebo lepší než celorepublikový průměr (0,6 UoZ VPM) v šesti krajích, **nejpříznivější** byla **v hl. m. Praze**, dále **v Plzeňském a Pardubickém kraji**, kde na **jednoho uchazeče o zaměstnání připadala** přibližně **3-4 VPM**. **Počet uchazečů o zaměstnání převýšil počet VPM ve čtyřech krajích, nejvíce v Moravskoslezském (2,3)**, dále v **Ústeckém (1,4), Olomouckém (1,3) a Jihomoravském kraji (1,1 UoZ/VPM)**. V meziročním srovnání se tyto hodnoty díky zpomalení nárůstu počtu VPM a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání příliš nezměnily.

Graf 19 Uchazeči o zaměstnání na 1 VPM podle krajů k 31. 12. 2019

Ve všech krajích se meziročně v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání snížilo zastoupení dlouhodobě nezaměstnaných, nezaměstnaných déle než 6 měsíců, OZP a osob, které do evidence přišly po skončení mateřské nebo rodičovské dovolené.

Podíl OZP v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání představoval v ČR 15,6 %. **Nejvyšší podíl** zaznamenali v **Královéhradeckém kraji** (17,5 %), o 0,1 p. b. nižší byl podíl v Moravskoslezském, Plzeňském, Pardubickém a Ústeckém kraji. Nejmenší zastoupení měli uchazeči o zaměstnání - OZP v hl. m. Praze (8,5 %) a v Karlovarském kraji (11,4 %).

Nejvyšší zastoupení měli uchazeči o zaměstnání **ve věku 50 a více let v Moravskoslezském** (40,5 %), dále **ve Zlínském, Olomouckém kraji a Kraji Vysočina** (více než 37,0 %), v ostatních krajích byl podíl těchto osob podprůměrný, nejnižší v hl. m. Praze (31,0 %) a v Libereckém kraji (33,6 %), přičemž celorepublikový průměr činil 35,9 % (o 0,6 p. b. méně než před rokem). Podíl se meziročně zvýšil v Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

Podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním vč. neukončeného v ČR k 31. 12. 2019 nepatrně poklesl na 30,3 %. Z pohledu krajů byl **nejvyšší v Karlovarském** (49,7 %) **a Ústeckém kraji** (47,0 %). Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele byla překročena i v Moravskoslezském, Libereckém a Královéhradeckém kraji. Nejnižší podíl osob s nejnižším vzděláním byl evidován v Kraji Vysočina (19,4 %), ve Zlínském kraji (20,1 %) a v hl. m. Praze (20,4 %). Podíl těchto osob se zvýšil v polovině krajů.

Podíl uchazečů o zaměstnání pečujících o dítě do 15 let se snížil pouze ve třech krajích, v jednom kraji se nezměnil. Celorepublikový průměr se meziročně zvýšil o 0,5 p. b. na 17,5 %, nad touto hodnotou byl v pěti krajích, a to v Karlovarském, Ústeckém, Pardubickém, Středočeském a Libereckém kraji.

Zastoupení uchazečů o zaměstnání **do 25 let** bylo na konci roku 2019 **nejvyšší v Královéhradeckém** (14,5 %), **Ústeckém** (13,8 %) **a Karlovarském kraji** (13,7 %). Pod úroveň celorepublikového průměru, který dosáhl hodnoty 11,9 % (o 0,6 p. b. více než před rokem) byl pouze v šesti krajích, nejnižší v hl. m. Praze (9,2 %) a v Moravskoslezském kraji (10,6 %). Podíl mladých uchazečů o zaměstnání se meziročně snížil pouze v Jihočeském a Jihomoravském kraji.

V Ústeckém, Středočeském, Libereckém kraji a hl. m. Praze představovaly **ženy** více než 52 % uchazečů o zaměstnání. Nad úroveň republikového průměru (50,4 %) byl podíl žen ještě v Plzeňském a Karlovarském kraji. Naopak ve Zlínském a Moravskoslezském kraji činil podíl žen pouze 47,2 %, resp. 47,3 %.

Z výše uvedeného vyplývá, že v zastoupení skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce znevýhodněných i nadále přetrvávají velké regionální rozdíly. Struktura uchazečů o zaměstnání je spíše závislá např. na věkové a vzdělanostní struktuře obyvatelstva a míře jejich ekonomické aktivity nebo i struktuře zaměstnanosti a na nabídce práce než na úrovni celkové nezaměstnanosti.

V regionech s nadprůměrnou nezaměstnaností je však jak absolutně, tak i relativně vyšší **dlouhodobá nezaměstnanost. Nejvyšší podíl** dlouhodobě nezaměstnaných

(12 měsíců a více) byl zaznamenán v **Moravskoslezském** (31,0 %), **Jihomoravském** (25,1 %) a **Ústeckém kraji** (22,3 % všech uchazečů o zaměstnání). Nejnižší podíl evidovaly regiony s nižší nezaměstnaností, zejména Pardubický (9,7 %) a Jihočeský kraj (11,8 %). Pozitivní skutečností je, že v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, tj. krajích s nejvyšší nezaměstnaností, se podíl dlouhodobě nezaměstnaných snížil o 5,3 p. b., resp. 7,7 p. b. Významný pokles byl zaznamenán také v Olomouckém kraji (o 7,1 p. b.).

S dlouhodobou nezaměstnaností souvisí i průměrná délka evidence. Nejvyšší průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli aktuálně v evidenci ÚP ČR, tzv. **délka průběžné evidence** dosáhla k 31. 12. 2019 **nejvyšších hodnot v Moravskoslezském (772), Jihomoravském (533) a Ústeckém kraji (506 dní).** Celorepublikový průměr činil 465 dní. Nejkratší délka průběžné evidence byla zaznamenána v Pardubickém (204) a Jihočeském kraji (254 dní). **Ve všech krajích se zkrátila,** nejvíce v Ústeckém (o 171) a Karlovarském kraji (o 147 dní).

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří v průběhu prosince 2019 již z evidence odešli, tj. **délka ukončené evidence,** byla **nejdelší také v Moravskoslezském kraji (277),** následoval **Kraj Vysočina (246), Ústecký (240) a Jihomoravský kraj (230 dní).** Celostátní průměr, který měl hodnotu 205 dní, ještě nepatrně překročil Zlínský kraj. Nejkratší délka ukončené evidence byla v Pardubickém (135), Karlovarském (137) a Plzeňském kraji (146 dní). Délka ukončené evidence se zkrátila ve všech krajích kromě Kraje Vysočina (prodloužení o 38 dní).

Podrobnější informace o zastoupení vybraných skupin uchazečů o zaměstnání jsou uvedeny v příloze č. 13. V přílohách jsou uvedeny i další podrobné údaje o nezaměstnanosti za kraje a okresy ČR.

4. Politika zaměstnanosti

4.1 Zaměření politiky zaměstnanosti

Hlavním východiskem v oblasti zaměstnanosti pro rok 2019 je strategie „Evropa 2020“ a na ní navazující strategie „Národní program reforem České republiky“ kladoucí si za cíl na národní úrovni dosáhnout do roku 2020:

Národní cíl

- zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %,

Národní dílčí cíle

- zvýšení míry zaměstnanosti žen ve věku 20-64 let na 65 %,
- zvýšení míry zaměstnanosti starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %,
- snížení míry nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15-24 let o třetinu oproti roku 2010,
- snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

S cílem zajistit plnění výše uvedených cílů vyhotovilo MPSV „Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020“, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 835 ze dne 15. října 2014. Aktuálním implementačním dokumentem „Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020“ je pololetně vyhodnocovaný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ schválený usnesením vlády č. 1127/2016. Nahradil tak předcházející dokument „Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce“.

Poskytování příspěvků APZ se řídí stanovenými kritérii, která jsou zakotvena v Instrukci náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti č. 1/2019 MPSV určené ÚP ČR, a která stanoví, že nástroje APZ jsou určeny přednostně uchazečům o zaměstnání, kterým nelze pro jejich individuální znevýhodnění zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Za nejvíce ohrožené osoby na trhu práce jsou považovány OZP. Dále pak absolventi bez praxe, mladí lidé do 30 let, osoby starší 50 let věku, osoby s nízkou kvalifikací a rodiče, zejména matky vracející se z rodičovské dovolené a uchazeči o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání. Nástroje APZ rovněž slouží k boji se sociálním vyloučením.

4.2 Výdaje na politiku zaměstnanosti

Výdaje ze SR na **pasivní politiku zaměstnanosti v roce 2019** dosáhly **8 144 407 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v roce 2018 **o 601 570 tis. Kč, tj. o 8,0 % vyšší.**

I přes pokračující pokles nezaměstnanosti se výdaje související s výplatou P_{vN} meziročně zvýšily, a to především v důsledku nárůstu průměrné P_{vN} a přetrvávajícího vysokého podílu věkově starších, jejichž rozhodující příjem pro výpočet nároku na P_{vN} je obvykle vyšší a jejich podpůrná doba je delší. Dalším faktorem ovlivňujícím neklesající výdaje související s výplatou P_{vN}, je skutečnost, že počet nově hlášených uchazečů o zaměstnání s P_{vN} se dlouhodobě pohybuje na téměř neměnné úrovni.

Tabulka 23 Porovnání výdajů na státní politiku zaměstnanosti v letech 2018 a 2019

	2018		2019		rozdíl 2019-2018	Index 19/18
	v tis. Kč	Podíl na HDP v % *)	v tis. Kč	Podíl na HDP v % *)		
Výdaje na SPZ ze SR	18 952 869	0,36	18 173 792	0,32	-779 077	95,9
V tom:						
Pasivní politika zaměstnanosti (PPZ)	7 542 836	0,14	8 144 407	0,14	601 570	108,0
Podíl PPZ na SPZ v %	39,8	x	44,8	x		x
Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)	4 398 223	0,08	2 346 964	0,04	-2 051 259	53,4
Podíl APZ na SPZ v %	23,2	x	12,9	x		x
z toho financování projektů ESF	3 124 025	0,06	1 075 315	0,02	-2 048 709	34,4
Podíl APZ-ESF na SPZ v %	16,5	x	5,9	x		x
Podpora zaměstnávání OZP - příspěvek dle §78a ZoZ	6 754 655	0,13	7 404 749	0,13	650 094	109,6
Podíl podpory zaměstnávání OZP v %	35,6	x	40,7	x		x
Insolvence	257 154	0,00	277 672	0,00	20 518	108,0
Podíl insolvence na SPZ v %	1,4	x	1,5	x		x

*) Údaje o HDP - zdroj ČSÚ

Na APZ bylo v roce 2019 na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **2 346 964 tis. Kč**, v tom MPSV 73 245 tis. Kč, ÚP ČR 2 273 719 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2018 **klesly výdaje na APZ o 2 051 259 tis. Kč**, tj. o **46,6 %**. Meziročně se o 65,6 % snížil především objem výdajů APZ spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu (ESF), výdaje financované z národních prostředků se snížily o 0,2 %.

Důvodem změny struktury ve financování nástrojů APZ, kdy vzrůstá podíl SR na výdajích APZ, je jednak ukončení některých celostátních projektů k 31. 3. 2019 (Nové pracovní příležitosti-VPP a Nové pracovní příležitosti-SÚPM), které neumožňovalo uzavírat dohody na delší období, a jednak obecný trend směřující ke zvýšení participace národních zdrojů na financování APZ.

Dále bylo v rámci SPZ ze SR jako **příspěvek na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce** podle § 78a zákona o zaměstnanosti vynaloženo **7 404 749 tis. Kč**, tj. o 650 094 tis. Kč (o 9,6 %) více než v roce 2018.

Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolventi**, bylo vynaloženo **277 672 tis. Kč** (meziročně více o 20 518 tis. Kč, tj. o 8,0 %).

Uvedené nástroje a opatření nejsou součástí APZ.

4.3 Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR

Finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky ÚP ČR přiděluje Generální ředitelství ÚP ČR (GŘ ÚP ČR), a to na základě kombinace ukazatelů charakterizujících trh práce.

Nejvíce prostředků na APZ je směřováno do regionů s nejhorší bilancí těchto ukazatelů. Z celkového objemu finančních prostředků ÚP ČR na APZ (včetně prostředků ESF) bylo nejvíce použito v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, podrobněji v příloze č. 17.

Tabulka 24 Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2019

Nástroje APZ bez ohledu na zdroje financování	rok 2019	
	celkem	ženy
Veřejně prospěšné práce	11 886	5 921
Společensky účelná pracovní místa, vč. SVČ	4 117	2 650
Zřízení pracovní místa (PM) pro OZP, vč. SVČ	364	106
Příspěvek na provoz PM pro OZP a SVČ-OZP	134	-
Překlenovací příspěvek	5	3
Příspěvek na zapracování	0	0
Rekvalifikace celkem	9 561	5 710
<i>Zvolené rekvalifikace</i>	5 269	2 829
<i>Rekvalifikace</i>	4 292	2 881
Mentor	113	-
Příspěvek na dojízdku *)	691	440
Příspěvek na přestěhování *)	14	9
Osoby na APZ celkem	26 885	-

- *nesleduje se*

*) *Typy příspěvku na podporu regionální mobility.*

Vysvětlivky: SVČ – samostatná výdělečná činnost, OZP – osoba se zdravotním postižením

Veřejně prospěšné práce

VPP jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině na trhu práce (nízká nebo žádná kvalifikace, dlouhodobá evidence na ÚP ČR, uchazeči ohrožení sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučení (např. osoby v hmotné nouzi nebo po ukončení výkonu trestu odnětí svobody), uchazeči starší 55 let, atd. - kritéria se mohou regionálně mírně odlišovat) je vysoké riziko vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. Jedná se o práce spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo obdobných činnostech ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí.

V roce 2019 bylo vytvořeno celkem **11 585 míst na VPP** (z toho 886 v rámci projektů ESF) a v rámci tohoto nástroje ve sledovaném období **umístěno 11 886 uchazečů o zaměstnání**, což je o 4,4 tis. méně než ve stejném období minulého roku.

Tabulka 25 Struktura použitých nástrojů APZ v letech 2018 a 2019 (ÚP ČR a MPSV)

nástroj APZ	Počty vytvořených míst (stav) k		Počty vytvořených míst celkem v průběhu		Počty podpořených uchazečů/ osob (stav) k		Počty podpořených uchazečů/osob celkem v průběhu		Čerpání finančních prostředků (v tis. Kč) v roce	
	31. 12. 2018	31. 12. 2019	roku 2018	roku 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	roku 2018	roku 2019	2018	2019
Rekvalifikace (vč. ESF) ¹⁾	x	x	x	x	478	447	11 307	8 243	128 410	94 754
Veřejně prospěšné práce	6 374	6 629	15 793	11 437	4 928	5 339	16 243	11 761	1 923 670	1 099 239
- vytvoření VPP	5 962	6 036	6 168	10 699	4 791	4 922	6 222	11 196	837 847	1 079 778
- ESF - VPP NIP	412	593	9 625	738	137	417	10 021	565	1 085 822	19 462
Společensky účelná pracovní místa	2 737	892	7 521	1 266	2 657	809	7 649	1 190	735 988	121 441
- zřízená u zaměstnavatelů	52	44	7	5	20	13	14	4	740	215
- zřízená u jednotlivců (OSVČ)	1 263	427	1 057	275	1 263	427	1 057	275	49 845	14 591
- vyhrazená pro konkrétního uchazeče	1 369	95	1 607	581	1 325	89	1 585	567	176 360	97 039
- ESF - SÚPM NIP	53	326	4 850	405	49	280	4 993	344	509 045	9 597
Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením	1 754	1 203	175	207	1 600	1 055	1 050	631	19 960	29 659
- zřízení pracov. míst pro OZP ²⁾	1 754	1 203	175	207	1 310	862	566	364	7 716	19 932
- provoz pracov. míst pro OZP ³⁾	x	x	x	x	290	193	237	134	5 434	4 038
- pracovní rehabilitace	x	x	x	x	.	.	247	133	6 810	5 688
Cílené programy ESF (RIP)	3 657	2 718	4 732	3 261	3 589	2 582	8 445	5 718	833 242	559 671
Ostatní podpora zaměstnanosti									654 173	352 135
- Investiční pobídky (programy pro podporu tvorby nových pracovních míst)									134 611	28 000
- ESF OP Z ostatní (POVEZ II., Evropské služby zaměstnanosti ČR II. (EURES II.), Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), PIPS, Predikce trhu práce, Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se ZP (OZP) na volném trhu práce a EU EaSI)									519 563	324 135
Ostatní ⁴⁾									41 393	16 820
Aktivní politika čerpaná na ÚP ČR									4 336 836	2 273 719
- APZ ESF									57 212	69 070
- APZ "národní"									4 175	4 175
Aktivní politika čerpaná na MPSV									61 387	73 245
Aktivní politika zaměstnanosti celkem									4 398 223	2 346 964
z toho: financování programů ESF celkem									3 124 025	1 075 315

¹⁾ včetně zvolené rekvalifikace a výdaje i vč. rekvalifikační zaměstnanců; finanční prostředky i osoby jsou uvedeny bez RIPů, které obsahuje řádek "Cílené programy ESF (RIP)"

²⁾ včetně SVČ

³⁾ počet osob (zaměstnanců, osob samostatně výdělečně činných (OSVČ))

⁴⁾ položky ostatní zahrnují APZ jinde nespecifikovanou (nákup služeb, ostatní nástroje – překlenovací příspěvek, příspěvek na podporu regionální mobility - na dojížděku a přestěhování)

Vysvětlivky: OPZ – Operační program Zaměstnanost, PIPS - Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR, EU EaSI – Program Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace.

Pozn.: Čerpání finančních prostředků na regionální individuální projekty (RIP) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesleduje. U nástrojů rekvalifikace, veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa proto nejsou z důvodu porovnatelnosti dat zahrnuti podpořené osoby, vytvořená místa a finanční prostředky v rámci projektů RIP (tyto údaje obsahuje řádek Cílené programy ESF (RIP)).

V roce 2019 **bylo vynaloženo na VPP ze SR a ESF celkem 1 099 239 tis. Kč**, z toho 19 462 tis. Kč v rámci prostředků na projekty ESF (bez RIPů⁹), tj. o 1 066 360 tis. Kč méně než v roce 2018. Meziroční pokles výdajů na VPP byl způsoben snížením finančních prostředků vynaložených v rámci projektů ESF, finanční prostředky z národních zdrojů se naopak meziročně zvýšily. **Podíl výdajů** na realizaci VPP (**48,3 %** celkových výdajů ÚP ČR) se meziročně zvýšil (v roce 2018 představoval 44,4 %).

Tento nástroj APZ byl nejvíce využíván v Ústeckém (19,7 % finančních prostředků čerpaných ÚP ČR na VPP) a Moravskoslezském kraji (14,9 %).

Společensky účelná pracovní místa

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. K SÚPM patří též pracovní místo zřízené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ).

Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

Od začátku roku 2019 je v rámci nástroje SÚPM vyhrazené **pilotně testován nový způsob poskytování finančních příspěvků zaměstnavatelům**. Nově se finanční příspěvek poskytuje v závislosti na míře znevýhodnění uchazeče o zaměstnání umístěného na SÚPM vyhrazené, a to jako procentní výše z vynaložených mzdových nákladů. Za každé znevýhodnění je stanovena procentní částka, tyto částky je možné v závislosti na kumulaci hendikepů sčítat až do výše 100 %. Zaměstnavatelé jsou tak bez ohledu na výši vyplácené mzdy **motivováni vždy k zaměstnávání nejvíce ohrožených skupin uchazečů o zaměstnání, zejména těch, kteří se vyznačují kumulací znevýhodnění**.

V roce 2019 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení **4 379 pracovních míst** (z toho 3 518 v rámci projektů ESF) a v tomto období bylo **umístěno na SÚPM 4 117 uchazečů o zaměstnání**. V meziročním porovnání došlo k poklesu umístěných uchazečů o zaměstnání o 8,1 tis., nejvíce se snížil počet osob umístěných na vyhrazená SÚPM v rámci projektů ESF.

Na tento nástroj bylo vyčerpáno celkem **121 441 tis. Kč**, z toho 9 597 tis. Kč v rámci programů ESF (bez RIPů⁹), meziročně o 614 547 tis. Kč, tj. o 83,5 % méně.

Podíl výdajů na realizaci SÚPM z celkových výdajů ÚP ČR na APZ (**5,3 %**) byl podstatně nižší než v roce 2018 (17,0 %).

Z regionálního pohledu byl nejvyšší podíl vyčerpaných finančních prostředků na SÚPM v Olomouckém (16,1 %), Moravskoslezském (13,3 %) a Jihomoravském (11,1 %) kraji z objemu prostředků vyčerpaných ÚP ČR na tento nástroj APZ, viz příloha č. 17.

---

⁹ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

Nástroje APZ určené k podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením

V roce 2019 bylo finančně podpořeno **zřízení celkem 207 nových pracovních míst (PM)**, umístěno bylo na pracovní místa pro OZP od počátku roku **364 OZP**. V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se rozhodnou vykonávat SVČ. Na zřízení PM pro OZP bylo vynaloženo **19 932 tis. Kč**, což je o 12 216 tis. Kč **více** než v roce 2018.

Na **úhradu provozních nákladů PM pro OZP, vč. SVČ** (na nichž bylo zaměstnáno 134 OZP) byly vynaloženy finanční prostředky ve výši **4 038 tis. Kč**, což je o 1 396 tis. Kč **méně** než v roce 2018.

Celková částka na zřízení PM pro OZP a na provoz PM pro OZP činila 23 970 tis. Kč, což bylo o 10 820 tis. Kč **více** než v roce 2018. Jejich **podíl** z celkových výdajů ÚP ČR na APZ se meziročně **zvýšil** (z 0,3 % na **1,1 %**).

Další formou podpory OZP je **pracovní rehabilitace**, která je uskutečňována na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění OZP. V důsledku intenzivní poradenské práce poradců pro OZP a koordinátorů zaměstnávání OZP, kteří jsou v rámci celorepublikového projektu ÚP ČR „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ od roku 2017 součástí personální agendy na určených pracovištích ÚP ČR, došlo ke zvýšení povědomí OZP o možnostech pracovní rehabilitace. ÚP ČR v součinnosti s OZP uzavřel **v roce 2019 celkem 430 individuálních plánů pracovní rehabilitace**.

Mezi nejčastěji zabezpečované formy pracovní rehabilitace patřila stejně jako v předchozím období příprava k práci (v celkovém počtu 133). **Rozsah** tohoto způsobu **podpory OZP představoval v roce 2019 objem 5 688 tis. Kč**, tj. o 1 122 tis. Kč **méně** než ve stejném období předchozího roku.

V roce 2019 bylo uzavřeno **489 dohod o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce**. Uznávání zaměstnavatelů za zaměstnavatele na chráněném trhu práce podmiňuje benefity určené pro zaměstnavatele zaměstnávající více než 50 % OZP z celkového počtu zaměstnanců (tj. možnost poskytování náhradního plnění a čerpání příspěvku na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce).

Příspěvek na podporu regionální mobility

Příspěvek na podporu regionální mobility je realizován **od dubna roku 2016**. Příspěvek byl pilotně ověřovaný podle § 106 zákona o zaměstnanosti. **Od listopadu 2016** bylo poskytování příspěvku rozšířeno na území celé ČR a současně byl tento nástroj doplněn o příspěvek na přestěhování a skládá se ze dvou vzájemně kombinovatelných příspěvků, a to **příspěvku na dojížděku a příspěvku na přestěhování**, který se začal poskytovat **od ledna 2017**. **V roce 2019** bylo **příspěvkem na dojížděku** podpořeno **691 osob** a vynaloženo **14 001 tis. Kč**

(příspěvek je vyplácen za daný měsíc zpětně), **příspěvek na přestěhování** byl poskytnut **14 osobám** (na tento příspěvek bylo **vynaloženo 700 tis. Kč**).

Rekvalifikace a poradenství

Rekvalifikace se svým zaměřením, obdobně jako v předchozích obdobích, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře VPM. Na základě poptávky zaměstnavatelů a zájmu uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání o konkrétní rekvalifikace byly v případě **rekvalifikací zabezpečovaných ÚP ČR** nejčastěji realizovány rekvalifikační kurzy směřující ke zvýšení počítačové gramotnosti a získání specializovaných počítačových dovedností, dále pak kurzy účetnictví, kurzy pro pracovníky v sociálních službách a kurzy vedoucí k získání svářečských, strojnických a jiných odborných průkazů. V případě **zvolených rekvalifikací** převládaly kurzy pro získání řidičských oprávnění včetně průkazů profesní způsobilosti řidiče, kurzy pro pracovníky v sociálních službách a osobních službách (kosmetika, péče o tělo, manikúra, apod.).

V roce 2019 se rekvalifikovalo celkem 9 561 osob (o 3,7 tis. méně než v roce 2018). Z toho se v rámci **zvolené rekvalifikace** v roce 2019 rekvalifikovalo **5 269 osob**, což je oproti stejnému období minulého roku o 741, tj. o 12,3 %, méně. Zvolené rekvalifikace dosahovaly v roce 2019 poprvé od počátku jejich realizace vyššího podílu (55,1 %) na celkovém počtu rekvalifikovaných než rekvalifikace zabezpečované ÚP ČR.

V roce 2019 bylo na **rekvalifikace, vč. zvolených rekvalifikací, vyčerpáno 94 754 tis. Kč** (bez RIPů¹⁰), tj. **4,2 %** všech finančních prostředků čerpaných ÚP ČR (v roce 2018 bylo vyčerpáno 128 410 tis. Kč, tj. 3,0 %). Přes pokles výdajů na rekvalifikace došlo ke zvýšení podílu těchto finančních prostředků z celkového objemu výdajů ÚP ČR na APZ.

Nejvíce prostředků z celkového objemu prostředků ÚP ČR vynaložených na rekvalifikace bylo na tento nástroj čerpáno v Moravskoslezském kraji (20,7 %).

Poradenské aktivity ÚP ČR jsou zabezpečovány jak interně - zaměstnanci ÚP ČR, tak externě - prostřednictvím nákupu poradenských činností. Externí poradenské činnosti jsou využívány v těch případech, kdy daný typ poradenství nezabezpečuje ÚP ČR vlastními zaměstnanci, nebo je nutné zvýšit kapacitu poradenství zabezpečovaného vlastními zaměstnanci ÚP ČR.

V rámci **interních poradenských činností** bylo realizováno individuální poradenství, skupinové poradenství (tj. skupinová poradenská činnost do 5 hod.) a poradenské programy (tj. skupinová poradenská činnost nad 5 hod.).

Individuální poradenství interní bylo v roce 2019 poskytnuto 319 944 klientům, z toho 247 319 uchazečům o zaměstnání a zájemcům o zaměstnání a 73 542 klientům z řad veřejnosti (např. žáci a studenti). Individuální poradenství zahrnuje celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, poradenství

---

¹⁰ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

k rekvalifikacím, speciální poradenství, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod.

V rámci poradenství pro volbu povolání bylo v roce 2019 Informačními a poradenskými středisky ÚP ČR zrealizováno celkem 3 288 **skupinových** poradenství pro základní školy, kterých se zúčastnilo 67 152 žáků a celkem 1 651 skupinových poradenství pro střední školy, vyšší odborné školy a vysoké školy, kterých se zúčastnilo 38 205 studentů.

Dále bylo v roce 2019 uspořádáno celkem 7 682 interních skupinových poradenství pro 58 105 uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a 481 interních skupinových poradenství pro 5 895 klientů z řad veřejnosti.

Mezi další interní poradenské činnosti patří skupinové informační schůzky, které jsou zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích APZ, o možnostech sjednání individuálních akčních plánů apod. Skupinových informačních schůzek interních se v roce 2019 uskutečnilo 12 005 s účastí 166 851 klientů.

Dále se v roce 2019 realizovaly **interní poradenské programy** v počtu konání 1 657, které úspěšně absolvovalo 10 915 klientů. Poradenský program se tematicky člení následovně:

- a) Poradenský program Sebepoznávání pro trh práce
- b) Poradenský program Komunikační dovednosti
- c) Poradenský program Sebe prezentace na trhu práce
- d) Poradenský program Orientace na trhu práce
- e) Poradenský program Hledání zaměstnání
- f) Poradenský program Pracovněprávní gramotnost
- g) Poradenský program Finanční gramotnost
- h) Poradenský program Poradenství k podnikání
- i) Poradenský program komplexní, vč. Job clubu ¹¹
- j) Poradenské programy ostatní

Bilanční diagnostiku interní v roce 2019 absolvovalo celkem 28 klientů.

V rámci **externích poradenských činností** bylo realizováno individuální poradenství, skupinové poradenství (tj. skupinová poradenská činnost do 5 hod.) a poradenské programy (tj. skupinová poradenská činnost nad 5 hod.).

Individuální externí poradenství bylo v roce 2019 poskytnuto 174 klientům. Ve sledovaném období bylo uspořádáno celkem 13 **skupinových** externích poradenství pro 91 klientů a 1 079 **externích poradenských programů**, které úspěšně absolvovalo 7 418 klientů.

Bilanční diagnostiku externí v roce 2019 absolvovalo celkem 821 klientů.

Jiné významné akce ÚP ČR, nebo akce, na kterých se ÚP ČR podílel ve spolupráci s dalšími subjekty, byly např. **Frýdlantské dny** (celkem 629 akcí, kterých se zúčastnilo

---

¹¹ V rámci vyhodnocování poradenské činnosti v roce 2019 došlo ke změně vykazování poradenského programu Job club, a to v rámci poradenského programu komplexního.

3 882 klientů). Cílem poradenského nástroje „Frýdlantské dny“ je propojení nástrojů základního sociálního poradenství k zajištění základních potřeb uchazečů o zaměstnání pobírajících dávky pomoci v hmotné nouzi a poradenských činností směřujících k návratu uchazečů o zaměstnání na trh práce, eliminaci sociálního vyloučení a vymanění se ze závislosti na dávkách pomoci v hmotné nouzi, a to ve spolupráci útvaru poradenství a dalšího vzdělávání a útvaru hmotné nouze ÚP ČR se sociálními pracovníky obecních úřadů za aktivní účasti uchazečů o zaměstnání, společného klienta obou institucí. Cílovou skupinu tvoří uchazeči o zaměstnání spádově podle sídla obecního úřadu, a to dlouhodobě evidovaní pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi a ohrožení dlouhodobou nezaměstnaností pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi.

Dále se ÚP ČR spolupodílel na burzách škol, burzách práce a jiných prezentacích na veletrzích a výstavách v počtu 461. Rovněž se uskutečnilo 533 setkání s výchovnými poradci základních a středních škol, setkání s rodiči žáků a studentů v rámci třídních schůzek.

Na základě průběžného monitorování poskytovaných poradenských činností lze konstatovat, že jednoznačně převažují poradenské činnosti interně zajišťované ÚP ČR nad externími, nakupovanými poradenskými činnostmi, vyjma bilanční diagnostiky, kde je znatelné zastoupení externí, nakupované bilanční diagnostiky.

Méně využívané nástroje APZ

- **Překlenovací příspěvek** může ÚP ČR poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, již byl ÚP ČR poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM za účelem výkonu SVČ. Příspěvek je poskytován jednorázově na dobu max. 5 měsíců ve výši 0,25 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího roku. V roce 2019 bylo na tento příspěvek **vynaloženo 76 tis. Kč** a podpořeno bylo **5 osob**.
- **Příspěvek na zapracování** může ÚP ČR poskytnout zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP ČR věnuje zvýšenou péči. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která zapracovává přijatého uchazeče o zaměstnání. V roce 2019 nebyl tento nástroj využit.
- **Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** slouží k podpoře zaměstnavatelů, kteří z důvodu přechodu na nový podnikatelský program nemohou zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. V roce 2019 na tento druh podpory nebyly zaměstnavateli čerpány žádné finanční prostředky.
- **Příspěvek v době částečné nezaměstnanosti**, který je součástí systému APZ od 1. října 2015, je ukotven v § 115 zákona o zaměstnanosti. Uvedený nástroj je nástrojem preventivním pro případ závažných hospodářských výkyvů či živelných pohrom s výrazně negativním dopadem na trh práce. Jeho realizace je podmíněna vydáním prováděcího nařízení vlády, a to až v době, kdy nastanou skutečnosti odůvodňující aktivizaci tohoto opatření. Tento příspěvek nebyl v roce 2019 využit.

V roce 2019 tak pokračovaly trendy znatelné již od roku 2017. Předně se jednalo o pokles počtu podpořených osob nástroji APZ související s obecně příznivou situací na trhu práce a souvisejícím poklesem počtu uchazečů o zaměstnání, včetně poklesu počtu znevýhodněných skupin a dlouhodobě nezaměstnaných osob (tj. potenciálních

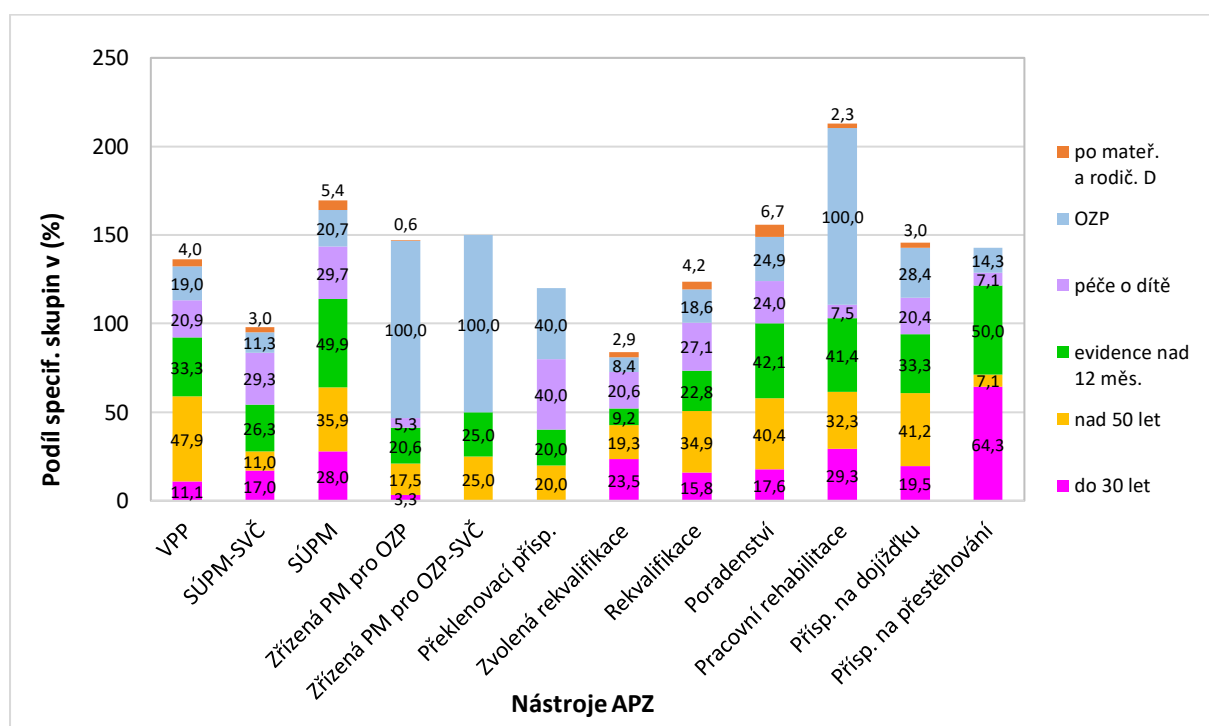
cílových skupin nástrojů APZ). Úbytek počtu osob podpořených nástroji APZ je rychlejší než úbytek celkového počtu uchazečů o zaměstnání a snižuje se tak podíl osob, které jsou nástroji APZ podpořeny. Zároveň se však snižují výdaje na jednu podpořenou osobu, což limituje využití nástrojů APZ při poskytování kombinovaných a dlouhodobých intervencí nejvíce znevýhodněným skupinám uchazečů o zaměstnání či pilotování nových nebo inovativních nástrojů. Důvodem je postupné snižování finančních prostředků alokovaných na realizaci APZ, což umocňuje skutečnost, že ve srovnání s jinými státy Evropské unie jsou výdaje na APZ v ČR ve vztahu k HDP dlouhodobě podprůměrné.

Znevýhodněné skupiny osob na trhu práce zařazené na nástroje APZ

Podíl vybraných znevýhodněných skupin na trhu práce na uchazečích zařazených v rámci jednotlivých nástrojů APZ v roce 2019 zobrazuje graf č. 20.

Z grafu je patrné, že na nástroje APZ byli v roce 2019 zařazováni převážně uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR **déle než 12 měsíců** a **starší 50 let**.

Graf 20 Podíl vybraných specifických skupin na celkovém počtu uchazečů zařazených na jednotlivé nástroje APZ v roce 2019

Pozn.: Uchazeči spadají současně do více skupin, proto může být součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ vyšší než 100 %.

Nejvyšší podíl kategorie uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců** byl zaznamenán u příspěvku na přestěhování (50,0 %), SÚPM (49,9 %), poradenství (42,1 %), pracovní rehabilitace (41,4 %), VPP (33,3 %) a příspěvku na dojížděku (33,3 %).

Uchazeči o zaměstnání **starší 50 let** měli vysoké zastoupení mezi osobami umístěnými na VPP (47,9 %) a s příspěvkem na dojížděku (41,2 %). Velká část starších lidí je ochotna za práci dojíždět, nikoliv už ale přestěhovat se (příspěvek na

přestěhování byl ve sledovaném období poskytnut pouze 1 osobě starší 50 let z celkem 14 osob, kterým byl tento příspěvek poskytnut, tj. 7,1 %).

Podíl **OZP** byl nejvyšší (kromě nástrojů přímo určených k podpoře zvýšení jejich zaměstnanosti, tj. zřízených pracovních míst pro OZP, vč. SVČ, a pracovní rehabilitace) u příspěvku na dojížděku, který pobíralo 28,4 % OZP, a dále z málo používaných nástrojů u překlenovacího příspěvku (2 OZP z celkových 5 podpořených osob v rámci tohoto nástroje, tj. 40,0 %).

Uchazeči o zaměstnání **mladší 30 let** byli ve sledovaném období nejvíce zastoupeni mezi uchazeči o zaměstnání, kterým byl poskytnut příspěvek na přestěhování (64,3 %), což svědčí o vysoké ochotě mladých lidí stěhovat se za prací, dále byli zařazováni na pracovní rehabilitaci (29,3 %), SÚPM (28,0 %) a zvolenou rekvalifikaci (23,5 %). Nadprůměrný podíl mladých lidí u zvolené rekvalifikace ukazuje na jejich snahu aktivně hledat zaměstnání.

Co se týká kategorie **péče o dítě do 15 let**, nejvyšší podíl mezi uchazeči o zaměstnání zařazených na APZ byl zaznamenán u SÚPM (29,7 %), SÚPM – SVČ (29,3 %), rekvalifikací (27,1 %) a překlenovacího příspěvku (40,0 %, dvě osoby z celkových pěti podpořených tímto nástrojem). Kategorie **po mateřské a rodičovské dovolené** měla ve sledovaném období nejvyšší zastoupení u nástrojů poradenství (6,7 %), SÚPM (5,4 %) a rekvalifikace (4,2 %).

Regionální projekty přímého přidělení realizované v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

ÚP ČR realizuje prostřednictvím svých krajských poboček regionální projekty přímého přidělení (RIP), kdy **hlavním cílem** těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Seznam RIP zaměřených na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

1. Směr - práce ve Středočeském kraji 2
2. Nová šance na Vysočině
3. Nová šance ve Zlínském kraji
4. Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji
5. Práce a život v Jihočeském kraji
6. Společně to dokážeme v Ústeckém kraji
7. Zpět do práce v Libereckém kraji
8. Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)
9. Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji
10. Kudy kam II v Královéhradeckém kraji
11. ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Směr - práce ve Středočeském kraji 2

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000015

Realizace projektu: 1. 1. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM.

Popis projektu: Zvýšení flexibility, motivace a získání či prohloubení dovedností formou rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání, SÚPM, odstranění překážek účasti v projektu poskytnutím přímé podpory, aby se zvýšila zaměstnatelnost účastníka a ten našel trvalé zaměstnání během, nebo krátce po své účasti v projektu.

Nová šance na Vysočině

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000016

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2022

Cílová skupina: Dlouhodobě a opakovaně evidovaní uchazeči o zaměstnání (nad 12 měsíců).

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Problematika dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných v Kraji Vysočina. Cílem projektu je rozvoj základních kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce, podpora aktivit k získání pracovních návyků, doprovodná opatření umožňující začlenění na trh práce, motivační aktivity.

Nová šance ve Zlínském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000023

Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence na ÚP ČR nad 12 měsíců.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Prostřednictvím aktivit projektu dojde k získání, obnově, doplnění nebo rozšíření znalostí a dovedností u cílové skupiny, což bude mít za výsledek zvýšení jejich zaměstnatelnosti. Snahou projektu je znovuzařazení účastníků do pracovního procesu.

Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000032

Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 12 měsíců nebo byli v evidenci ÚP ČR za poslední tři roky déle než 12 měsíců a současně vykazují alespoň 2 další znaky sociálního vyloučení.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Předmětem projektu je pomoc uchazečům o zaměstnání s dlouhodobou evidencí, kteří vykazují znaky sociálního vyloučení.

Práce a život v Jihočeském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000034

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR 12 a více měsíců nepřetržitě a dále také uchazeči, kteří jsou opakovaně v evidenci, z nichž aktuální živá evidence je v délce 5 a více měsíců. Zájemci o zaměstnání, původně uchazeči o zaměstnání, kteří plnili aktivity projektu, a v průběhu postupování aktivitami se jim podařilo získat zaměstnání, ale aktivitu chtějí dokončit.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, VPP.

Popis projektu: Rozvoj klíčových kompetencí, měkkých dovedností a podpora motivace pro nastartování schopnosti a vůle pokusit se vrátit do pracovního režimu, doplnit či změnit svoji kvalifikaci a vstoupit aktivně na pracovní trh.

Společně to dokážeme v Ústeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000040

Realizace projektu: 1. 4. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací, trpící sociálním vyloučením.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Projekt je zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP ČR, kteří jsou ohroženi sociální exkluzí a bydlí v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje. Tato cílová skupina se významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji.

Zpět do práce v Libereckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000045

Realizace projektu: 1. 1. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM.

Popis projektu: Komplexní činnost s účastníky projektu zaměřená na jejich návrat na trh práce.

ÚP ČR realizuje prostřednictvím svých krajských poboček i další RIP, kdy **jedním z cílů těchto projektů** (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000033

Realizace projektu: 1. 12. 2015–31. 5. 2021

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, jejichž společným znakem je bydliště s obtížnou dopravní obslužností, která je handicapuje na trhu práce a z hlediska možností celoživotního vzdělávání, často v kombinaci s dalšími znevýhodněními: **dlouhodobá**

nezaměstnanost, péče o závislé osoby, ztráta profesních dovedností, nízká motivace a sebehodnocení.

Aktivita: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, VPP.

Popis projektu: Zvýšení zaměstnatelnosti osob ohrožených na trhu práce z důvodu znevýhodnění, která jsou specifická pro venkovské oblasti se zhoršenou infrastrukturou a dopravní obslužností. Cílem projektu je zpřístupnit vzdělávání a rekvalifikace lidem z venkova tak, aby i oni se mohli stát osobami, které aktivně hledají a nacházejí pracovní uplatnění. Přispět k vytváření pracovních příležitostí a podporovat pracovní místa vyčleněná na trhu práce pro účastníky projektu.

Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000027

Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří jsou sociálně vyloučení, či jim sociální vyloučení hrozí, a splňují minimálně 2 z těchto znaků: bydliště ve vymezené sociálně vyloučené lokalitě, nevhodné bydlení (ubytovna, azylový dům, bez přístřeší atp.), **dlouhodobá nezaměstnanost (minimálně 5 měsíců v evidenci ÚP ČR; u absolventů minimálně 3 měsíce)**, opakované sankční vyřazování z evidence ÚP ČR (min. dvakrát za posledních 5 let), chybějící kvalifikace (nejvyšší dosažené základní vzdělání), záznam v rejstříku trestů, pobírání dávek v hmotné nouzi (i nepřímou jako osoba společně posuzovaná), zadluženost (spotřebitelské úvěry, exekuce atp.).

Aktivita: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, VPP, práce na zkoušku.

Popis projektu: Projekt je zaměřen na komplexní podporu uchazečů nebo zájemců o zaměstnání ze sociálně znevýhodněného prostředí. Úspěšnému začlenění těchto osob na trh práce předchází odstranění početných bariér, jak pracovních, tak i osobních a rodinných.

Kudy kam II v Královéhradeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000020

Realizace projektu: 1. 3. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, především se základním vzděláním a vyučením, **evidovaní déle než 5 měsíců, s důrazem na evidované nad 12 měsíců**, kteří potřebují zvláštní pomoc. Těmito osobami se rozumí zejména osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech nebo které v nich žijí, po ukončení výkonu trestu odnětí svobody nebo po propuštění z výkonu ochranného opatření a osoby ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Aktivita: Skupinové poradenství, SÚPM, VPP.

Popis projektu: Projekt je určen na podporu osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením. Hlavním cílem projektu je podpořit opětovný návrat těchto lidí na otevřený trh práce. Projekt je založen na obnově režimových návyků a nácviku pracovních dovedností, které jsou spojeny s obnovením sociálních kontaktů

a vazeb. Důraz je kladen na poradenství, individuální přístup a podporu při hledání pracovního uplatnění.

ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Realizace projektu: 1. 4. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání **evidovaní déle než 12 měsíců** nebo OZP definovaní § 67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na délku evidence.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM.

Popis projektu: Cílem projektu je zvýšení zaměstnatelnosti a integrace znevýhodněných občanů evidovaných na ÚP ČR v Jihomoravském kraji na trh práce prostřednictvím realizace komplexního programu, tj. pomocí poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivit.

Národní individuální projekty v rámci OPZ zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

ÚP ČR nově od 1. 1. 2019 realizuje Národní individuální projekt (NIP), kdy **hlavním cílem** tohoto projektu (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (PDU)

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0010247

Realizace projektu: 1. 1. 2019–31. 12. 2021

Cílová skupina: Zejména osoby dlouhodobě nezaměstnané nebo ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností z důvodu kumulace znevýhodnění a hendikepů.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, VPP, práce na zkoušku.

Popis projektu: Hlavním cílem projektu je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání na ÚP ČR.

Celkové výsledky RIP a NIP zaměřených na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR k 31. 12. 2019

Počet osob, které vstoupily do projektů: 12 231

Počet osob, které úspěšně absolvovaly skupinové poradenství: 13 889

Počet osob, které úspěšně absolvovaly rekvalifikaci: 1 115

Počet osob zařazených na společensky účelné pracovní místo: 2 841

Počet osob zařazených na práci na zkoušku: 344

Počet osob zařazených na veřejně prospěšné práce: 717

Informace o dalších opatřeních APZ realizovaných na úrovni MPSV i na ÚP ČR (systém investičních pobídek, další projekty zaměstnanosti podporované ESF) jsou uvedeny samostatně v následujících kapitolách 4.4 a 4.5.

4.4 Systém investičních pobídek

Investiční pobídky jsou jedním z nástrojů APZ a jsou poskytovány GŘ ÚP ČR zaměstnavatelům na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona o zaměstnanosti. GŘ ÚP ČR poskytuje dvě formy investičních pobídek, tj. hmotnou podporu **na vytváření nových pracovních míst (NPM)** a hmotnou podporu **rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců (RŠ)**.

V roce 2019 sjednalo GŘ ÚP ČR Dohodu o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek se šesti zaměstnavateli. Hmotnou podporu v rámci investičních pobídek vyplatilo GŘ ÚP ČR v roce 2019 z důvodu omezeného rozpočtu pouze jednomu z těchto zaměstnavatelů, a to ve výši 28 000 tis. Kč (ze sjednaných 78 000 tis. Kč), to představuje pokles oproti roku 2018 o 106 611 tis. Kč. Ostatní závazky vůči zaměstnavatelům, se kterými byla uzavřena dohoda o poskytnutí hmotné podpory na NPM, budou vyplaceny v průběhu roku 2020. Svou roli, při poskytování hmotné podpory ze strany GŘ ÚP ČR, sehrály ekonomické možnosti GŘ ÚP ČR a personální situace na trhu práce zaměstnavatelů – příjemců investičních pobídek uzavírat příslušné Dohody na vytváření nových pracovních míst a rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců v rámci investičních pobídek.

Na základě Dohody o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek byli podpořeni zaměstnanci na 390 vytvořených nových pracovních místech (oproti roku 2018 pokles o 149 nových pracovních míst). Na základě Dohody o hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců nebyla vyplacena hmotná podpora pro žádné zaměstnance na nových pracovních místech.

Z hlediska regionálního rozložení hmotné podpory NPM a RŠ v rámci investičních pobídek byl podpořen pouze **Ústecký kraj**.

Podrobnější údaje k uvedenému textu jsou uvedeny v tabulce přílohy č. 18.

4.5 Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu

Významným zdrojem finančních prostředků na aktivity služeb zaměstnanosti je ESF.

V roce 2019 pokračovala realizace projektů v rámci **Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) pro programové období 2014–2020**.¹²

Tato část si neklade za cíl popsat všechny realizované projekty, její součástí jsou ty, které mají vazbu na prostředky vyčleněné na politiku zaměstnanosti a jejichž cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti pracovní síly. Oblasti zaměstnanosti se týkají především prioritní osy a investiční priority podrobněji popsané v následujícím textu.

¹² Podrobné informace o **OP Zaměstnanost** viz odkaz https://www.esfcz.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/op-zamestnanost-2014-2020.

➤ **Prioritní osa 1 OPZ - Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly**

- **Investiční priorita 1.1 – Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků**

V investiční prioritě (IP) 1.1 OPZ, která je zaměřena na zvýšení zaměstnanosti, byla v roce 2015 vyhlášena výzva č. 121, ve které byly předloženy projekty „**Nové pracovní příležitosti - veřejně prospěšné práce (NoPP – VPP)**“ a „**Nové pracovní příležitosti – společensky účelná pracovní místa vyhrazená (NoPP – SÚPM)**“. Oba projekty byly **realizovány** od 1. 9. 2015 do **31. 3. 2019** a byly zaměřeny na jednotlivé nástroje APZ. Alokace na NoPP – VPP byla navýšena na 3,672 mld. Kč a na NoPP – SÚPM snížena na 2,884 mld. Kč. V projektu **NoPP – VPP** bylo vyčerpáno 3,6 mld. Kč a podpořeno více než 27 125 osob. V projektu **NoPP – SÚPM** bylo vyčerpáno 2,5 mld. Kč a podpořeno více než 28 413 osob.

Od 1. 1. 2019 je v realizaci další projekt **Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (PDU)**. Tento projekt měl být realizován v období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2020 s rozpočtem 687 mil. Kč. V první polovině tohoto roku došlo k navýšení rozpočtu na 1,396 mld. Kč a úměrnému navýšení indikátorů a prodloužení doby realizace do 31. 12. 2021. Za rok 2019 bylo vyčerpáno cca 24 mil. Kč a podpořeno více jak 1 442 osob.

Dále byl v rámci výzvy č. 121 schválen v roce 2016 projekt „**Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II**“, který je zaměřen na **poradenské činnosti a rekvalifikace** a který navazuje na projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“ realizovaný v rámci OP LZZ. Doba realizace projektu je od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2022 a rozpočet projektu činí 1,445 mld. Kč. Do 31. 12. 2019 bylo z celkového rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 523,2 mil. Kč a podpořeno 34 940 osob.

V roce 2015 byla také vyhlášena výzva č. 123, ve které byly v roce 2016 schváleny 4 projekty Fondu dalšího vzdělávání, a to „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I**“ s rozpočtem ve výši 93,5 mil. Kč, „**Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce**“ s rozpočtem ve výši 29,6 mil. Kč, „**Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti**“ s rozpočtem ve výši 120,7 mil. Kč a „**Cesta k uplatnění na trhu práce**“ s rozpočtem ve výši 267,3 mil. Kč. V roce 2017 byl dále schválen projekt Fondu dalšího vzdělávání, a to „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II**“ s rozpočtem ve výši 101,2 mil. Kč.

Projekty „**Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce**“ a „**Cesta k uplatnění na trhu práce**“ byly ukončeny již v roce 2018. Realizace projektu „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I**“ byla dne 28. 2. 2019 ukončena. Projekt celkově vyčerpал 64,2 mil. Kč ze svého rozpočtu. Realizace projektu „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II**“ byla dne 30. 6. 2019 ukončena. Projekt celkově vyčerpал 63,05 mil. Kč ze svého rozpočtu. Projekt „**Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti**“ byl dne 30. 6. 2019 ukončen a celkem ze svého rozpočtu vyčerpал 119,4 mil. Kč. Ve výzvě č. 123 bylo ke dni 31. 12. 2019 vyčerpáno celkem 339,8 mil. Kč a podpořeno 11 216 osob.

V IP 1.1. jsou realizovány také **regionální individuální projekty**, které ÚP ČR, resp. jeho krajským pobočkám, umožňují akcentovat regionální požadavky trhu práce. Jedná se o tyto **výzvy pro ÚP ČR**.

- výzva č. 004 v IP 1.1 (**Záruky pro mladé**), v rámci které je realizováno **13 projektů** v celkové výši cca 1,3 mld. Kč. Ve 2. čtvrtletí 2019 došlo u většiny projektů Záruky pro mladé k prodloužení realizace těchto projektů až do prosince 2021, kromě projektů Záruky pro mladé v Karlovarském kraji, který bude realizován do května 2021. Hlavním cílem těchto projektů je podpora aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností u mladých lidí do 29 let (včetně), podporovanými aktivitami jsou především poradenství, odborné praxe u zaměstnavatelů (formou SÚPM) včetně mentoringu na pracovišti či možnosti absolvovat rekvalifikaci. K 31. 12. 2019 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) 725,6 mil. Kč, podpořeno bylo 6 587 osob.

- výzva č. 010 v IP 1.1 (**regionální individuální projekty**), v rámci které je realizováno **37 projektů** v celkové výši cca 2,779 mld. Kč. Realizace projektů byla zahájena v 1. pololetí 2016 a projekty budou realizovány do června 2022. Tyto projekty jsou zaměřeny především na zvýšení zaměstnanosti podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, se zdravotním postižením či jinak znevýhodněných. K 31. 12. 2019 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 1,14 mil. Kč, podpořeno bylo 16 172 osob.

V roce 2019 pokračovala administrace **soutěžních (otevřených) výzev** pro projekty ze strany neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací na podporu zaměstnanosti zejména **osob starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, OZP a jinak znevýhodněných**. Nejčastějšími aktivitami v těchto projektech jsou motivační kurzy, diagnostiky, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, nejčastěji s čerpáním mzdových příspěvků. Realizovány jsou projekty regionálního i nadregionálního charakteru, v části projektů probíhá realizace ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Nejčastějšími žadateli a příjemci v soutěžních projektech jsou neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace) a vzdělávací organizace, v menší míře pak školy a obce.

Ve výzvě č. 040 **Podpora zaměstnanosti cílových skupin** byla od roku 2018 ukončena realizace celkem 61 projektů o objemu 274,5 mil. Kč. Počet účastníků, kteří získali podporu v šíři 40 hodin, v této výzvě činil 3 400 osob, 30 % z nich mělo nízkou úroveň kvalifikace (ISCED 0-2), 1 550 účastníků získalo kvalifikační kurz, cca 950 účastníků bylo zaměstnáno (výzva byla primárně určena pro nezaměstnané osoby).

V březnu 2016 byly vyhlášeny i dvě průběžné výzvy k předkládání soutěžních projektů pro **Integrované územní investice (ITI)** a **Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ)** pro projekty aglomerací začleněných do územního rozvoje dle místních strategií. Tyto výzvy byly pro zpoždění s předkládáním projektů prodlouženy až do června (IPRÚ) 2019, resp. do září (ITI). Mimo jiné i v návaznosti na aktuální situaci v jednotlivých aglomeracích v oblasti trhu práce došlo k částečnému zvýšení alokace ve výzvě č. 045 (ITI - Ústecko), zatímco jiné aglomerace zapojené do výzvy č. 046 podaly žádost o snížení své alokace či alokaci nevyčerpaly (např. IPRÚ Jihlava). Celkem bylo do

obou výzev předloženo celkem 77 žádostí. K 31. 12. 2019 bylo v realizaci dohromady 44 projektů (25x ITI a 19x IPRÚ) s celkovou alokací 500,1 mil. Kč, k podpoře bylo doporučeno ještě dalších 12 žádostí (8x ITI a 4x IPRÚ) v celkovém objemu 117,1 mil. Kč.

Ve výzvě č. 055 pro **regionální projekty teritoriálních paktů zaměstnanosti v partnerství s ÚP ČR** za účelem posílení regionální spolupráce místních aktérů na trhu práce při poskytování **podpory znevýhodněným skupinám uchazečů a zájemců o zaměstnání a neaktivním osobám** skončila realizace 12 projektů o objemu 107,3 mil. Kč. Počet účastníků, kteří získali podporu v šíři 40 hodin, v této výzvě činil 2 262 osob (72 % účastníků bylo mladších 25 let – projekty byly ze dvou třetin zaměřeny na podporu sladění potřeb zaměstnavatelů a potřeb absolventů škol), 500 účastníků získalo kvalifikační kurz, cca 298 účastníků bylo zaměstnáno, 358 účastníků získalo praxi.

Ve výzvě č. 053 u projektů realizovaných **ze strany neziskových organizací a obcí** na podporu zaměstnanosti **cílových skupin zvláště znevýhodněných na trhu práce** (osob s kumulacemi hendikepů, imigrantů a azylantů, osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců, národnostních menšin, osob opouštějících zařízení institucionální výchovy či výkonu trestu odnětí svobody, osob závislých na návykových látkách) postupně skončila realizace 43 projektů o objemu 187,8 mil. Kč. Počet účastníků, kteří získali podporu v šíři 40 hodin, v této výzvě činil 1 860 osob, 44 % z nich mělo nízkou úroveň kvalifikace (ISCED 0-2), 750 účastníků získalo kvalifikační kurz.

Ve výzvě č. 068 v roce 2019 pokračovala realizace 71 projektů o objemu 291,9 mil. Kč rozdělených do čtyř dílčích alokací dle cílových skupin pro: A) skupinu osob tzv. **NEETS** (osoby mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě a s dalšími charakteristikami dle textu výzvy), B) **národnostní menšiny**, C) **osoby dlouhodobě nezaměstnané** a D) **osoby s kumulacemi hendikepů**.

V průběhu roku 2019 pokračovala rovněž realizace dalších 68 projektů o objemu 285 mil. Kč ve výzvě č. 075, ve které byl zopakován princip rozdělení alokace do dílčích alokací A) osoby s **nízkou úrovní kvalifikace**, B) osoby **zvláště znevýhodněné**, C) **osoby se zdravotním postižením** a D) osoby **dlouhodobě nezaměstnané** (více než 1 rok či minimálně 5 měsíců ve věku nad 55 let).

Pokračovala rovněž realizace **regionálních projektů paktů zaměstnanosti v partnerství s ÚP ČR** ve výzvě č. 084 (navazující na výzvu č. 055), celkem 14 projektů o objemu 112,6 mil. Kč.

V roce 2019 byla vyhlášena poslední kolová soutěžní výzva na IP 1.1, výzva č. 090 za 400 mil. Kč s dílčí alokací 200 mil. Kč pro kraje spadající pod Strategii RESTART a s dílčí alokací 200 mil. Kč pro ostatní kraje. Ve výběrovém procesu uspělo 60 projektů, které na přelomu let 2019 a 2020 vstupují do realizace.

- **Investiční priorita 1.2 – Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci**

V rámci oblasti podpory **1.2 Rovnost žen a mužů** bylo od spuštění OPZ do konce roku 2019 vyhlášeno 29 výzev. Specifickým cílem všech výzev vyhlášených v IP 1.2 je **snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce**. V 1. pololetí 2019 byla vyhlášena výzva č. 081 na podporu rovnosti žen a mužů na trhu práce, výzvy na podporu mikrojeslí č. 069 a 070 a výzvy na podporu dětských skupin č. 101, 103, 112, 113, 111 a 133.

- ***Systémové projekty na podporu rovnosti žen a mužů (009)***

Ve výzvě č. 009 činí finanční objem uzavřených právních aktů 334 483 012 Kč. Aktuálně je realizováno následujících 5 projektů.

Projekt „**Podpora implementace dětských skupin**“ je realizovaný MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 95 496 147 Kč. V rámci projektu bude podpořeno vybudování a provoz dětských skupin prostřednictvím poskytnutí komplexního poradenství a metodické podpory poskytovatelů dětských skupin s cílem vytvořit síť poskytovatelů a zvýšit dostupnost služeb péče o děti v dětské skupině a dále vytvoření systému kvality dětských skupin s cílem zvýšit jejich kvalitu.

Projekt „**Rovnost žen a mužů na trhu práce se zaměřením na (ne)rovné odměňování žen a mužů**“ je dalším ze systémových projektů realizovaných MPSV. Hlavním cílem projektu je zahájit proces snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR, propojit hlavní aktéry/ky tohoto jevu za účelem změnit současnou neuspokojivou situaci, zvýšit povědomí o problému a o jeho komplexnosti a navrhnout a v praxi ověřit inovativní nástroje a přístupy k řešení dané problematiky. Zastřešující klíčovou aktivitou projektu bude tvorba strategického dokumentu na vládní úrovni tzv. Akční plán pro snižování rozdílu pro snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 84 900 109 Kč.

Realizátorem projektu „**Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby**“ je MPSV. Projekt se prostřednictvím podpory mikrojeslí a pilotního ověření nové veřejné služby péče o nejmenší děti v mikrojeslích zaměřuje na zlepšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti rodičů s malými dětmi, specificky žen, a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života. Prostřednictvím projektu by rovněž mělo dojít k podpoře vzdělávání za účelem zvýšení kvality a odbornosti pečujících osob. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, datum ukončení projektu je 31. 12. 2020, rozpočet činí 22 845 967 Kč.

Projekt „**Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 a související aktivity**“ je realizovaný Úřadem vlády ČR. Projekt je zaměřen na řešení nerovností žen a mužů v ČR. K tomu by mělo dojít prostřednictvím systémového nastavení genderové agendy, zejména implementací Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR a dalších dokumentů. Projekt by měl zlepšit institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů na úrovni vlády a prosazování

gender mainstreamingu například lepším sběrem statistických dat či implementací standardu genderového auditu. Projekt prohloubí gender agendu směrem k EU, OSN a dalším mezinárodním organizacím. Projekt byl zahájen 1. 2. 2016, délka realizace je 59 měsíců a rozpočet činí 43 901 297 Kč.

Hlavním cílem projektu „**Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů**“ je zlepšit koordinaci místních a celostátních politik na podporu rodin, a tím podpořit či vytvořit na regionální (lokální) úrovni příznivé podmínky pro fungování rodin. Během realizace projektu bude vytvořen základ systémového uchopení rodinné politiky na krajské, případně obecní, úrovni a bude posílena spolupráce mezi MPSV a kraji či obcemi v této oblasti. Snahou projektu je zaměřit systematickou pozornost na potřeby rodin při plánování aktivit krajů. Příjemcem je MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2017, datum ukončení projektu je 31. 12. 2021, schválený rozpočet projektu je 87 339 492 Kč.

- **Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 (méně rozvinuté regiony) (027) a Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 Praha (028)**

Výzvy č. 027 a č. 028 jsou zaměřeny na podporu orgánů veřejné správy při přijímání opatření vyplývající z Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020. Tato opatření mohou být směřována jak na věcnou agendu, kterou má daná instituce v gesci, tak na její vlastní fungování z hlediska personálního a organizačního.

Ve výzvě č. 027 bylo předloženo 31 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 12 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 36 478 448 Kč. Ve výzvě č. 028 bylo předloženo 21 projektových žádostí, podpořeno bylo 9 projektů v celkové výši 51 138 631 Kč.

- **Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů mimo Prahu (130) a Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů v Praze (131)**

Výzvy podporují aktivity směřující k zavádění opatření vedoucích ke **zlepšení podmínek pro uplatňování rovných příležitostí žen a mužů a sladování pracovního a rodinného života u zaměstnavatelů**. Zaváděná opatření vychází z výstupů provedeného genderového auditu (v rámci výzev č. 050 a č. 051, nebo vlastního auditu odpovídajícího standardu provedeného v posledních 3 letech). V roce 2019 i nadále probíhal proces hodnocení u 75 předložených projektových žádostí. Do konce roku 2019 bylo za obě výzvy vydáno 49 právních aktů s finančním objemem 134 818 745 Kč.

- **Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. města Prahy (81)**

Výzvy podporují opatření vedoucí k odstranění projevů genderové (příp. vícečetné) diskriminace na trhu práce, včetně platové diskriminace, a dále podporují opatření snižujících horizontální a vertikální segregaci trhu práce podle pohlaví a rozdíly v odměňování žen a mužů. Jedná se např. o aktivity: podpora vzdělávání a zaměstnávání žen v oborech STEM - Science (přírodní vědy), Technology

(technika), Engineering (technologie) a Mathematics (matematika), genderově senzitivní analýzu trhu, mentoring, koučovací a jiné podpůrné programy, management mateřské a rodičovské dovolené.

Do výzvy č. 81 bylo předloženo celkem 85 žádostí s finančním objemem 447 361 646 Kč. Do realizace vstoupilo celkem 38 projektů s finančním objemem 188 829 724 Kč.

V 1. pololetí 2019 byla ukončena realizace v následujících výzvách.

- ***Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. město Prahu (061) a Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v hl. městě Praze (062)***

Výzvy 061 a 062 podporovaly **aktivity v oblastech**: komplexní podpora vedoucí ke zlepšení postavení na trhu práce žen ve věku 55 a více let, žen ohrožených na trhu práce a osob pečujících o malé děti či jiné závislé osoby; podpora opatření vedoucích k odstranění projevů diskriminace na trhu práce na základě pohlaví a podpora aktivit vedoucích k vyššímu zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby.

Do výzvy 061 bylo podáno celkem 412 projektových žádostí, z toho 106 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 369 740 765 Kč. Do výzvy 062 bylo podáno celkem 75 projektových žádostí, z toho 12 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 38 354 023 Kč.

Výzvy na podporu vybudování a provozu zařízení péče o děti

- ***Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu (035) a Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost v hl. m. Praze (036)***

Výzvy podporují vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od narození, resp. od 1 či 3 let věku, do zahájení povinné školní docházky za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Ve výzvě 035 bylo celkem podáno 400 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 353 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 1 077 420 940 Kč. Ve výzvě 036 bylo celkem podáno 69 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 61 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 199 692 121 Kč. Většina projektů ukončila do konce roku 2018 svou realizaci. Předčasně ukončilo realizaci zatím 33 projektů.

- ***Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (132)***

Výzva č. 132 podporuje vznik a následný provoz dětských skupin za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Do výzvy č. 132 bylo předloženo 341 projektových žádostí, z toho 272 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 845 064 760 Kč. Předčasně ukončilo realizaci zatím 15 projektů.

- **Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (073) a Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost v hl. m. Praha (074)**

Výzvy č. 073 a č. 074 částečně navazují na projekty z výzev č. 035 a č. 036, ale podporují i vznik a provoz nových zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od 1 či 3 let věku do zahájení povinné školní docházky **za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu**. Do výzvy č. 073 bylo předloženo 578 projektových žádostí, z toho 414 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 1 115 163 875 Kč. Do výzvy č. 074 bylo předloženo 150 projektových žádostí, z toho 129 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 302 622 210 Kč. Předčasně ukončilo realizaci zatím 10 projektů.

- **Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace na provoz mimo Prahu (101) a Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace na provoz v Praze (103)**

V únoru 2019 byly vyhlášeny výzvy na podporu dětských skupin ovšem pouze takových projektů, které navazují na projekty realizované v předchozích výzvách OPZ (tedy 035, 036, 073, 074 a 132). Alokace výzvy č. 101 je 2,2 mld. Kč, výzvy č. 103 je to 350 mil. Kč. Výzvy budou otevřeny až do 30. 6. 2021. Do konce roku 2019 bylo ve výzvě č. 101 předloženo zhruba 300 žádostí a bylo vydáno 147 právních aktů s finančním objemem 577,1 mil. Kč. Ve výzvě č. 103 bylo předloženo přes 30 žádostí a bylo vydáno 11 právních aktů s finančním objemem 40 mil. Kč.

- **Podpora dětských skupin registrovaných v evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině - dotace na provoz mimo Prahu (112) a Podpora dětských skupin registrovaných v evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině - dotace na provoz v hl. m. Praze (113)**

V březnu 2019 byly vyhlášeny další výzvy na podporu dětských skupin. Těmito výzvami jsou naopak podpořeny dětské skupiny, které ještě nerealizovaly projekt v OPZ a jsou registrovány v evidenci poskytovatelů služeb péče o dítě v dětské skupině nejpozději k datu 31. 12. 2018. Do výzvy č. 112 bylo předloženo 31 žádostí, z toho 28 projektů s finančním objemem 109 595 850 Kč vstoupilo do realizace. Ve výzvě č. 113 bylo předloženo celkem 16 žádostí o podporu, z toho 12 projektů s finančním objemem 39 102 220 Kč vstoupilo do realizace.

- **Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace mimo Prahu (111) a Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky - dotace v hl. m. Praze (133)**

V červnu 2019 byly vyhlášeny výzvy na podporu a vznik dětských skupin, které dosud nerealizovaly žádný projekt financovaný z OPZ. U dětské skupiny pro veřejnost je nastaveno povinné partnerství s místně příslušnou obcí tak, aby existovala vzájemná informovanost a případná spolupráce. Z důvodu velkého zájmu žadatelů o tyto výzvy (ve výzvě č. 111 představovaly žádosti 340 % alokace, z toho dětské skupiny pro veřejnost až 536 % alokace, ve výzvě č. 133 se pak jednalo o 224% alokace) byla na

759 894 390 Kč navýšena výzva č. 111 a na 87 545 013 Kč výzva č. 133. Do výzvy č. 111 bylo předloženo celkem 258 žádostí a do konce roku 2019 bylo uzavřeno 205 právních aktů s finančním objemem 636,7 mil. Kč. Do výzvy č. 133 bylo předloženo 27 žádostí a do konce roku 2019 bylo uzavřeno 10 právních aktů s finančním objemem 36,5 mil. Kč.

Výzvy na podporu mikrojeslí

- ***Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (126) a Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (127)***

Výzvy č. 126 a č. 127 nabídky možnost budování a provoz mikrojeslí, tj. zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 4 let, s kapacitou 4 děti. Mikrojesle **umožní rodičům sladit pracovní rytmus s péčí o děti a současně přináší pracovní uplatnění pro pečující osoby v těchto zařízeních**. Výzvy podporují aktivity: vybudování a provozování mikrojeslí, vzdělávání pečující osoby v mikrojeslích a spolupráci na pilotním ověření služby mikrojeslí s MPSV v projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“.

Ve výzvě č. 126 bylo podáno 105 projektových žádostí, z toho 66 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 121 666 549 Kč. Ve výzvě č. 127 bylo předloženo 7 projektových žádostí, všech 7 projektů bylo podpořeno. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 13 219 867 Kč.

- ***Podpora péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (069) a Podpora péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (070)***

V lednu 2019 byla vyhlášena výzva na podporu zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 3 let včetně s kapacitou 4 děti. Výzvou je podporováno vzdělávání pečujících osob a provoz mikrojeslí, větší část alokace výzvy je z důvodu snahy o zajištění kontinuální podpory mikrojeslí určena pro projekty navazující na předchozí výzvu č. 126 a č. 127, menší část alokace výzvy je určena na provoz mikrojeslí nových žadatelů. Příjem žádostí byl ukončen dne 14. 3. 2019. Pro poměrně značný převis poptávky byla alokace výzvy č. 069 navýšena z 200 mil. Kč na 250 mil. Kč, u výzvy č. 070 zůstala původní plánovaná alokace 24 mil. Kč. Ve výzvě č. 69 byl vydán právní akt u 97 projektů s finančním objemem 242 602 961 Kč, přičemž 2 projekty již předčasně ukončily realizaci. Ve výzvě č. 70 bylo vydáno celkem 5 právních aktů s finančním objemem 13 400 971 Kč.

Výzvy na podporu dětských klubů

- ***Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu (077) a Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování v hl. městě Praze (078)***

Výzvy podporují zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování, která rodičům dětí 1. stupně základní školy **umožní sladit pracovní rytmus s péčí o děti**. Podpora v rámci této výzvy je určena pouze pro podporu

zařízení péče o děti mimo režim vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Do výzvy č. 077 bylo předloženo 212 projektových žádostí, z toho 78 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 260 132 451 Kč. Do výzvy č. 078 bylo předloženo 20 projektových žádostí, z toho 10 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 28 028 720 Kč.

Tabulka 26 Přehled zařízení péče o děti v IP 1.2 OPZ souhrnně za období 2015-2019

Číslo výzvy	Počet projektů v realizaci	Počet nově podpořených zařízení v OPZ	Nově vzniklá místa	Finanční objem právních aktů
35	324	324	4 372	980 989 674 Kč
36	55	55	831	171 651 087 Kč
132	273	273	3 266	802 581 244 Kč
73	411	146	1 839	1 112 775 722 Kč
74	110	65	794	297 904 442 Kč
101	214	0	255	827 299 990 Kč
103	22	0	0	72 574 360 Kč
112	28	0	0	112 508 250 Kč
113	12	0	0	39 102 220 Kč
111	227	217	2 627	720 391 549 Kč
133	24	19	207	81 382 017 Kč
126	66	66	264	121 666 549 Kč
127	7	7	28	13 219 867 Kč
69	95	38	152	237 569 079 Kč
70	5	0	0	13 400 971 Kč
13	72	*	*	179 895 221 Kč
14	14	*	*	22 915 352 Kč
77	78	*	*	260 132 451 Kč
78	10	*	*	28 028 720 Kč
Celkem	2 047	1 210	14 635	6 095 988 765 Kč

* Vzhledem k dalším aktivitám v rámci projektů se kapacita nesleduje.

- **Investiční priorita 1.3 - Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám**

V investiční prioritě 1.3 byly v roce 2019 předkládány žádosti a realizovány projekty v deseti výzvách. Specifickým cílem všech výzev bylo zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce. Druhým specifickým cílem u většiny výzev bylo zvýšit adaptabilitu starších pracovníků.

V rámci výzvy č. 002 „**Budování kapacit sociálních partnerů**“ bylo realizováno celkem 12 projektů. Příjemci byli sociální partneři definovaní Radou hospodářské a sociální dohody ČR, organizace zaměstnavatelů (Svaz průmyslu a dopravy ČR,

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Českomoravská konfederace odborových svazů, Asociace samostatných odborů) a odborové organizace, které mají uzavřenou kolektivní smlouvu vyššího stupně. Projekty byly zaměřeny na posilování sociálního dialogu, rozvoj spolupráce mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, rozvoj a podporu spolupráce sociálních partnerů a dalších relevantních subjektů na řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů na regionální, odvětvové (sektorové) a národní úrovni, a zvyšování povědomí o sociálním dialogu na všech jeho úrovních. Celková alokace projektů je 270 478 206 Kč, celkem bylo dosud vyčerpáno přes 235 mil. Kč.

Další navazující výzva zabývající se sociálním dialogem je výzva č. 094 „**Budování kapacit sociálních partnerů II.**“. Do výzvy bylo předloženo 12 žádostí o podporu v celkové výši 270 mil. Kč. K realizaci bylo doporučeno 10 projektů. Celková alokace projektů činí 198 880 841 Kč. Projekty se realizují od 1. 1. 2019. Do konce roku bylo vyčerpáno celkem cca 20 mil. Kč.

Během celého období mohli zaměstnavatelé, fyzické osoby - OSVČ a nestátní neziskové organizace nadále předkládat žádosti v rámci projektu „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II)**“ s rozpočtem 3 499 850 000 Kč. Projekt realizuje ÚP ČR a navazuje na sérii projektů, jež se v ČR konaly od roku 2009 s cílem podpořit odborný rozvoj zaměstnanců. Cílovou skupinou projektu jsou zaměstnanci či potenciálně noví zaměstnanci, na jejichž vzdělávání a refundaci mezd po dobu školení mohou v rámci projektu zaměstnavatelé získat podporu. Ke dni 31. 12. 2019 bylo podáno 35 278 žádostí zaměstnavatelů o příspěvek, proplaceno bylo celkem 1 656,0 mil. Kč.

Do 31. 5. 2018 měli oprávnění žadatelé možnost předkládat žádosti do **výzvy č. 054 pro organizační složky státu a jimi řízené/zřízené příspěvkové organizace**, které mají ve své působnosti podporu některých specifických oblastí ekonomiky a zároveň jsou vhodnými subjekty k realizaci projektů dalšího vzdělávání zaměstnanců v příslušných oblastech. Jednalo se o průběžnou nesoutěžní výzvu pro předem definovaný okruh oprávněných žadatelů/příjemců. Žádost o podporu podala pouze Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism pro projekt s názvem „**Vzdělávání v cestovním ruchu**“ s celkovým rozpočtem 87 587 048 Kč.

V rámci výzvy č. 044 „**Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním**“ byly v roce 2019 realizovány projekty ve třech krajích – v Ústeckém kraji s alokací 138,24 mil. Kč, v Kraji Vysočina s alokací 39,85 mil. Kč a v Moravskoslezském kraji s alokací 46,99 mil. Kč. V červnu 2019 došlo ke snížení rozpočtů u dvou projektů – v Ústeckém kraji na 97,86 mil. Kč a v Moravskoslezském kraji na 13,97 mil. Kč, jehož realizace byla k 31. 12. 2019 ukončena. Projekty jsou zaměřené především na poradenské a informační aktivity v oblasti kariérového poradenství, orientaci na trhu práce pro propouštěné zaměstnance, vzdělávací a rekvalifikační programy pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končící svoji činnost, vzdělávací programy pro zaměstnance ohrožené propouštěním a podporu zaměstnávání propouštěných zaměstnanců.

Ve výzvě č. 043 „**Podnikové vzdělávání zaměstnanců**“ se zjednodušeným vykazováním výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání pokračovala realizace projektů. Objem schválených žádostí o platbu v roce 2019 odpovídá částce

457 297 827 Kč. Od počátku administrace výzvy do data 31. 12. 2019 byly schváleny žádosti o platbu v celkové výši 1 371 401 004 Kč a alokace výzvy byla vyčerpána z 68,6 %.

V roce 2019 pokračovala také realizace projektů ve výzvě č. 060 „**Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!**“. Příjemci, kterými jsou profesní a podnikatelská sdružení a zastřešující organizace nestátních neziskových organizací, předkládali průběžně zprávy o realizaci a žádosti o platbu za vzdělávací kurzy pro zaměstnance svých členských organizací. Od počátku realizace projektů do konce roku 2019 byly schváleny celkové způsobilé výdaje ve výši 321,38 mil. Kč.

V průběhu roku 2019 byly vydány další právní akty ve výzvě č. 079 „**Age management - chytrá změna v řízení, příležitost k růstu**“, celkem tak bylo v této výzvě vydáno 101 právních aktů v celkové alokaci 238,9 mil. Kč. Hlavním cílem výzvy je přispět k podpoře zavádění age managementu a související systémové práce s lidskými zdroji jakožto jednoho z důležitých faktorů konkurenceschopnosti podniků na trhu v kontextu demografického vývoje v ČR a s tím souvisejícího prodlužování pracovního života. Oprávnění žadatelé - obchodní korporace, státní podniky a nestátní neziskové organizace mohly na základě zpracovaných interních auditů organizace v rámci projektu žádat o podporu zpracování strategií a plánů pro zavádění age managementu, preventivní kroky na udržování a posilování pracovní schopnosti zaměstnanců všech generací, motivační poradenství, aktivity zaměřené na generační výměnu, aktivity zaměřené na sdílení dobré praxe, vzdělávací aktivity v oblasti age managementu, a další. V roce 2019 bylo ve fyzické realizaci 96 projektů, z toho jeden realizaci již úspěšně ukončil. Do konce roku byly projektům této výzvy schváleny žádosti o platbu v celkové výši 24 mil. Kč.

Počátkem roku 2019 byla vyhlášena výzva „**Vzdělávání - společná cesta k rozvoji III!**“. Jedná se o výzvu s č. 110 a finanční alokací 800 mil. Kč, která svým zaměřením navázala na výzvu č. 060. Oprávněnými žadateli byli profesní a podnikatelská sdružení, zastřešující organizace nestátních neziskových organizací a účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů, kteří žádali pro cílovou skupinu zaměstnanců svých členských organizací. Původní alokace výzvy byla překročena již v den zahájení příjmu žádostí o podporu, tj. 17. ledna 2019. Celková alokace výzvy byla navýšena o částku 700 mil. Kč na 1,5 mld. Kč a celkově bylo uzavřeno 160 právních aktů ve výši 1 368 985 044 Kč. Dva projekty předčasně odstoupily od realizace, celkově je tak ve výzvě 158 projektů.

Další, v pořadí čtvrtou, výzvou se zjednodušeným vykazováním výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání byla kolová výzva č. 097 s názvem „**Podnikové vzdělávání zaměstnanců II**“. Výzva byla vyhlášena 15. 3. 2019 s finanční alokací 1,7 mld. Kč a žádost o podporu do ní mohli podat zaměstnavatelé z celé ČR na vzdělávání svých zaměstnanců. Vzdělávání je možné v rámci výzvy realizovat v sedmi aktivitách dle věcného zaměření kurzů, kterými jsou obecné IT; měkké a manažerské dovednosti; jazykové vzdělávání; specializované IT; účetní, ekonomické a právní kurzy; technické a jiné odborné vzdělávání a interní lektor. Cílem výzvy je přispět k podpoře podnikového vzdělávání jakožto jednoho z hlavních pilířů

konkurenceschopnosti podniků na trhu. Ke dni ukončení příjmu žádostí, tj. k 15. 5. 2019 bylo podáno 1 796 žádostí o podporu v celkovém objemu 3 031 624 895 Kč. Po ukončení hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí a následném věcném hodnocení bylo k financování doporučeno 1 036 projektů. Žádosti, které nebylo možné vzhledem k finanční alokaci výzvy podpořit, byly zařazeny mezi náhradní projekty. Na konci roku bylo zahájeno jednání o navýšení alokace výzvy o 550 mil. Kč.

- **Investiční priorita 1.4 – Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami**

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 1, který je zaměřený na zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti, je realizován prostřednictvím dvou výzev. Výzva č. 011 byla vyhlášena pro předkládání **systémových projektů ÚP ČR**. V září 2017 došlo ke snížení alokované částky v této výzvě na 1,875 mld. Kč v rámci realokace (z původních 2,622 mld. Kč) a k prodloužení možné doby ukončení realizace projektů do 30. 6. 2023. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Efektivní služby zaměstnanosti“ (EFES)** – cílem projektu je zefektivnění služeb poskytovaných ÚP ČR prostřednictvím zajištění kvalitního zázemí a podmínek zaměstnancům ÚP ČR a zkvalitnění a posílení přenosu informací a služeb směrem ke klientům a pracovníkům ÚP ČR. Projekt je v realizaci od 1. 2. 2016, v říjnu 2019 došlo k prodloužení realizace projektu o 34 měsíců, tedy do 30. 6. 2023. Celkový rozpočet projektu je 898,4 mil. Kč. K 31. 12. 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno a schváleno celkem 288,6 mil. Kč.
- **„Evropské služby zaměstnanosti II“ (EURES II)** – záměrem projektu je podpořit mezinárodní evropskou pracovní mobilitu prostřednictvím rozšíření, modernizace a zkvalitnění poskytování služeb EURES v ČR v souvislosti s reformou evropské sítě EURES. Realizace projektu byla zahájena 1. 2. 2016, rozpočet projektu dosahuje výše 251,9 mil. Kč. Začátkem roku 2020 je však plánováno schválení podstatné změny projektu, která spočívá v prodloužení doby realizace projektu do 31. 12. 2022 a ve snížení rozpočtu o 50 mil. Kč. V projektu bylo k 31. 12. 2019 vyčerpáno celkem 58,9 mil. Kč.
- **„Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR“ (PIPS)** – projekt je zaměřen na rozvoj, modernizaci a podporu Informačních středisek pro volbu povolání a změnu zaměstnání ("IPS") za účelem zabezpečení standardizovaných služeb v oblasti kariérového poradenství. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 383,8 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017 a předpokládaná doba trvání projektu byla v prosinci 2019 prodloužena o 12 měsíců do 31. 12. 2022. Ke konci roku 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 91,6 mil. Kč.
- **„Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ (OZP)** – cílem projektu je zabezpečit realizaci

standardizovaných služeb v oblasti poradenství pro OZP a jejich současným či potenciálním zaměstnavatelům. Projekt je zaměřen na rozvoj systému práce s OZP při hledání pracovního uplatnění a na podporu zvyšování zaměstnanosti OZP na volném trhu práce prostřednictvím nastavení systému práce s touto ohroženou cílovou skupinou. Fyzická realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2017 a předpokládaná doba realizace projektu byla v prosinci 2019 prodloužena o 13 měsíců do 30. 6. 2022. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 241,4 mil. Kč, do konce roku 2019 bylo v projektu vyčerpáno a schváleno celkem 58,2 mil. Kč.

Výzva č. 122 je určena pro předkládání **systémových projektů MPSV, VÚPSV a SÚIP**. V září 2017 byla celková alokace výzvy snížena na 597,1 mil. Kč v rámci realokace (z původních 1,057 mld. Kč) a možná doba ukončení realizace projektů byla prodloužena do 30. 6. 2023. V této výzvě jsou v současnosti realizovány tři následující projekty.

- **„Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ“** – hlavním cílem projektu je vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační, analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů a opatření APZ pro veřejné služby zaměstnanosti, který postihne především dopady implementace jednotlivých nástrojů a opatření na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků APZ. Příjemcem je Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 45,3 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017. Za rok 2019 byly vytvořeny analýzy vztahující se k realizaci a hodnocení programů APZ z pohledu zaměstnanců ÚP ČR. Dále dotazníkové šetření zaměřené na rekvalifikace a publikace zabývající se trhem práce po ekonomické krizi. V roce 2019 byly schváleny dvě zprávy o realizaci v celkové výši 10,9 mil. Kč. K 31. 12. 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 32,9 mil. Kč.
- **„Predikce trhu práce“ (Kompas)** – projekt je zaměřen na vytvoření udržitelného systému spolehlivých predikcí a monitoringu trhu práce, který bude propojovat národní a regionální úroveň a jehož výsledky budou reflektovat podstatné dopady technologických trendů na trh práce a specifika regionálního vývoje. Příjemcem projektu je MPSV, projekt byl schválen s rozpočtem 349 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena 1. 1. 2017, plánované ukončení projektu je k 31. 12. 2020. K 31. 12. 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 198,2 mil. Kč.
- **„Mapování budoucích kompetencí jako součást systémových opatření pro vymezení požadavků trhu práce“ (Kompetence 4.0)** - cílem projektu je podpora adaptace institucí trhu práce na změny vyplývající ze 4. průmyslové revoluce prostřednictvím včasné identifikace v budoucnosti vyžadovaných kompetencí a dále podpora spolupráce a partnerství firem a škol pro zajištění vzájemné komplementarity ve vztahu k potřebám pracovního trhu. Příjemcem podpory je MPSV, do realizace projektu jsou zapojeni partneři – pakty zaměstnanosti z Moravskoslezského, Ústeckého, Středočeského a Zlínského kraje. Rozpočet projektu činí 97,7 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2019 a je plánována do 31. 12. 2022.

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 2 OPZ Zvýšení kvality systému dalšího vzdělávání se zaměřuje na předkládání systémových nesoutěžních projektů přímého přidělení na **rozvoj a zavedení plošných opatření v oblasti dalšího vzdělávání v kompetencích resortů MPSV a MŠMT**. Podporováno je provazování systémů uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, zavádění prvků kvality do vzdělávacího procesu, zpracování analýz a prognóz kvalifikačních potřeb na trhu práce, realizace systémového kariérového poradenství v celoživotní perspektivě a podpora nástrojů pro párování potřeb trhu práce a nabízené pracovní síly.

Pro předkládání **systémových záměrů na rozvoj dalšího vzdělávání** byla vyhlášena výzva č. 020. Působí zároveň mezi investiční prioritou (IP) 1.4.2 OPZ a IP 3.1.5 **Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy** včetně posílení jejich relevance pro trh práce **Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání „komplementarita“**, tedy vzájemná doplňkovost opatření obsažených v předkládaných projektech obou resortů. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti“** - záměrem projektu je vytvořit pro cílovou skupinu, tj. pro instituce, které se podílejí na naplňování opatření Digitální strategie 2020 a pro aktéry na trhu práce (zaměstnavatelé, sociální partneři a poskytovatelé vzdělávání), systémové prvky podpory, které zvýší efektivitu a dostupnost dalšího vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti. V roce 2017 byla vytvořena Jednotná platforma Digitální strategie (dále „DigiPortál“, <https://portaldigi.cz>), která představuje cloudové řešení pro gestory a realizátory jednotlivých opatření Strategie digitální gramotnosti a která je průběžně aktualizována. V návaznosti na dokument s názvem „Opatření o zrušení státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání“, který dne 16. 11. 2018 podepsala ministryně práce a sociálních věcí, byl výše uvedený projekt v období 1. 9. 2016–30. 6. 2019 realizován původním příjemcem, tj. FDV. Od 1. 7. 2019 je za další realizaci projektu odpovědné MPSV, které se tak stává příjemcem a přecházejí na něj všechny povinnosti příjemce, a to za celé období realizace projektu. V souvislosti s výše uvedeným opatřením došlo ke snížení rozpočtu projektu z 53,7 mil. Kč na 43,5 mil. Kč. Do 31. 12. 2019 bylo z celkového rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 26,7 mil. Kč.
- **„Technický a informační rozvoj kariérového poradenství jako nástroje dalšího vzdělávání“** - cíle projektu směřují především ke zkvalitnění a usnadnění práce kariérových poradců prostřednictvím vytvoření integrovaného systému JOBHUB, který nabídne všem pracovníkům služeb zaměstnanosti, kariérovým poradcům neveřejné povahy i samotným klientům kariérového poradenství širokou škálu technické, metodické a informační podpory napříč všemi segmenty trhu práce. Realizátorem projektu byl Fond dalšího vzdělávání. V návaznosti na dokument s názvem „Opatření o zrušení státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání“, který dne 16. 11. 2018 podepsala ministryně práce a sociálních věcí, byl výše uvedený projekt ukončen 30. 6. 2019. V roce 2019 byl dokončen informační systém JOBHUB v podobě integrovaného portálu (<https://job-hub.cz/>). Za rok 2019 byly schváleny tři zprávy o realizaci s žádostí o platbu v celkové výši 17,5 mil. Kč. Z celkového rozpočtu projektu bylo vyčerpáno 28,9 mil. Kč.

- **„Vytvoření systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“**
- cílem projektu je vytvoření systému mistrovské zkoušky v ČR jako nástroje vzdělávání a uznávání řemeslného mistrovství v jednotlivých oborech a přispět tak ke zlepšení kvality systému dalšího vzdělávání v oblasti řemesel i k zavádění prvků kvality do samotného vzdělávacího procesu. Realizátorem projektu je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)¹³. Období realizace projektu je od 1. 11. 2017 do 31. 10. 2021, rozpočet projektu je 109,6 mil. Kč. Za rok 2019 byly schváleny dvě zprávy o realizaci s žádostí o platbu v celkové výši 16,4 mil. Kč. Z celkového rozpočtu projektu bylo dosud vyčerpáno 28,5 mil. Kč.

- **„Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli“** – záměrem je přizpůsobení nástrojů dalšího vzdělávání se zaměřením na rekvalifikace současným a budoucím požadavkům trhu práce a těsnější zapojení zaměstnavatelů do procesu zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání. V důsledku realizace projektu dojde ke kvalitativním změnám v jednom z nástrojů APZ rekvalifikací, a to se zaměřením se na jednotlivé moduly tohoto nástroje a rovněž k pilotnímu odzkoušení systému modularizovaných rekvalifikačních programů v celé ČR. Příjemcem je MPSV, realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2021 a rozpočet projektu je 183,1 mil. Kč. Ve výběrovém řízení „Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání“ byl vybrán externí dodavatel služeb, s nímž byla dne 29. 8. 2019 uzavřena smlouva. Z projektu bylo zatím vyčerpáno 24 954 105 Kč. Proběhl výběr 20 profesí vhodných pro pilotní ověření na základě doporučení ÚP ČR, jež je součástí Studie struktury rekvalifikací za jednotlivé kraje z hlediska požadavku na trhu práce a uplatitelnosti absolventů rekvalifikačních kurzů na trhu práce. Bylo sestaveno 20 pracovních týmů z řad zaměstnavatelů a vzdělavatelů, které připravily modularizované rekvalifikační programy k vybraným profesním kvalifikacím. Započaly práce na studii Best practice – realizace rekvalifikací v zahraničí, konkrétně v Německu, Rakousku a Slovensku.

- **„Rozvoj systému dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí“** - cílem projektu je vytvořit systémový nástroj pro podporu rozvoje Digitálních Kompetencí (DK). Projekt vytvoří nástroj Smart Online Systém (SOS) pro podporu dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí. Nástroj SOS, který využije prostředí DigiPortálu vznikající v projektu Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti, se bude skládat ze 4 součástí: DK – SOS, Q – SOS (autoevaluační nástroj), MET – SOS (metodická doporučení), EDU – SOS (vzdělávací programy), které představují online nástroje umožňující pružně reagovat na změny v digitálních technologiích a přizpůsobovat se jim. Projekt přispěje k adaptaci na potřeby trhu práce v oblasti přenositelných DK, které se v různých oblastech dynamicky proměňují v přímé vazbě na rozvoj digitálních technologií. Rozpočet projektu je 44,981 mil. Kč a období realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 31. 3. 2021. V návaznosti na dokument s názvem „Opatření o zrušení státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání“, který dne 16. 11. 2018 podepsala ministryně práce a sociálních věcí, byl výše uvedený projekt v období 1. 10. 2017–30. 6. 2019 realizován původním příjemcem, tj. FDV. Od 1. 7. 2019 je za další realizaci projektu odpovědné MPSV, které se tak stává příjemcem

¹³ Dne 1. 1. 2020 vzniká sloučením Národního ústavu pro vzdělávání a Národního institutu pro další vzdělávání **Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR)**.

a přecházejí na něj všechny povinnosti příjemce, a to za celé období realizace projektu. Z projektu bylo zatím vyčerpáno cca 9,7 mil. Kč.

- **Systémové prostředí k prohlubování kompetencí (UpSkilling CZ)** - cílem projektu je podpořit a doplnit stávající systémové prvky, které umožňují prohlubování kompetencí dospělých v rámci dalšího vzdělávání v ČR. V projektu bude podpořena síť autorizovaných osob, projekt na základě profesních kvalifikací zajišťujících rozvoj digitálních kompetencí připraví nástroje pro cílenou podporu digitální gramotnosti, zajistí informovanost a provede pilotáž možností fungování vzájemných vazeb mezi klíčovými aktéry na celostátní i regionální úrovni. Období realizace projektu je 15. 4. 2019–14. 4. 2023, rozpočet projektu je ve výši 155,188 mil. Kč a realizátorem je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)¹³. V červnu 2019 proběhlo jednání hodnotící komise, která projekt schválila za podmínek dopracování, dne 5. 11. 2019 byl podepsán právní akt a v prosinci 2019 byla předložena první zpráva o realizaci se žádostí o platbu ve výši 598,0 tis. Kč.
- **Investiční priorita 1.5 - Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit**

V rámci investiční priority 1.5 (IP 1.5) byly v roce 2019 aktivní tři výzvy - výzva č. 003 realizovaná krajskými pobočkami (KrP) ÚP ČR v Karlových Varech a Ústí nad Labem, výzva č. 091 realizovaná krajskými úřady Ústeckého a Moravskoslezského kraje a nová výzva č. 136 pro projekty ÚP ČR.

Ve výzvě č. 003 byly KrP ÚP ČR v Ústí nad Labem a Karlových Varech realizovány **2 projekty**. KrP ÚP ČR v Ústí nad Labem byl realizován projekt za 497 mil. Kč, realizaci ukončil k 31. 7. 2019. Projekt KrP ÚP ČR v Karlových Varech za 142 mil. Kč ukončil svou realizaci k 31. 5. 2019. Projekty byly zaměřeny na trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit. K 31. 12. 2019 bylo v rámci výzvy celkem vyčerpáno 567,5 mil. Kč a podpořeno 4 060 osob.

Ve výzvě č. 091 (příjemci Ústecký a Moravskoslezský kraj) byly do 31. 10. 2019 v realizaci **2 projekty** s celkovou alokací 33 mil. Kč. Výzva byla zaměřena na lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných) nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Do projektů byly zařazovány přednostně osoby, které nebyly evidovanými uchazeči o zaměstnání, ale byly cílovou skupinou IP 1.5. K 31. 12. 2019 bylo v této výzvě podpořeno 263 osob a vyčerpáno 20,8 mil. Kč.

Dne 18. 7. 2019 byla vyhlášena nová výzva č. 136 pro projekty ÚP ČR s celkovou alokací 50 mil. Kč, která se bude zaměřovat především na aktivity podporující osoby z cílové skupiny k návratu do vzdělávání. Výzva je zaměřena na cílovou skupinu mladých do 30 let, kteří musí mít kumulaci znevýhodnění ovlivňujících jejich schopnost uplatnit se na trhu práce. Konkrétně kromě věkového znevýhodnění musí mít ještě

alespoň jedno z následujících znevýhodnění: doba evidence na ÚP ČR minimálně 6 měsíců; osoba se zdravotním postižením; bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace (ISCED 0 až 2); rodič do 6 měsíců po rodičovské/mateřské dovolené; uchazeč o zaměstnání pobírající dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi, osoby po výkonu trestu odnětí svobody, osoby žijící v sociálně vyloučené lokalitě, osoby ohrožené dluhovou pastí, s exekucí, ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, osoby pečující o osobu blízkou, osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. V této výzvě uspěl projekt ÚP ČR s rozpočtem 41 mil. Kč, jenž bude realizován KrP v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Projekt zahájí svou realizaci k 1. 1. 2020 a potrvá do 30. 6. 2021.

Krajskými úřady Ústeckého a Karlovarského kraje byly ve výzvě č. 116 realizovány **3 projekty**, které ukončily realizaci k 31. 12. 2018. Celkově byly v této výzvě vyčerpány prostředky ve výši 150 mil. Kč a podpořeno bylo celkem 1 326 osob. Mezi aktivity realizované v těchto projektech patřilo zprostředkování zaměstnání osobám z cílové skupiny, poskytování poradenské činnosti, poskytování rekvalifikací, motivační aktivity atp.

K 31. 12. 2019 bylo v IP 1.5 (tj. ve výzvách 003, 091 a 116) podpořeno celkem 5 711 osob, objem schválených žádostí o platbu k tomuto datu činí 727,7 mil. Kč.

➤ **Prioritní osa 2 OPZ – Sociální začleňování a boj s chudobou**

V prioritní ose 2 OPZ byla od 27. 8. 2015 do 29. 6. 2018 vyhlášena průběžná uzavřená výzva č. 016 „Výzva pro systémové projekty realizované MPSV – sociální podnikání“ s celkovou alokací 25 mil. Kč.

V rámci této výzvy je realizován projekt „**Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje**“. Účelem podpory je poskytování poradenských služeb v segmentu sociálního podnikání včetně zprostředkování stáží, realizace mezinárodní spolupráce v oblasti sociálního podnikání, mainstreamingové aktivity v oblasti sociálního podnikání. Datum zahájení projektu bylo 1. 12. 2016, datum ukončení projektu 30. 11. 2021. Na realizaci projektu byl schválen rozpočet v celkové výši 20 218 944 Kč. Do konce roku 2019 činil objem schválených žádostí o platbu 5 941 074,90 Kč. Dosud bylo podpořeno 33 osob.

➤ **Prioritní osa 3 OPZ – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce**

V prioritní ose 3 OPZ jsou ve výzvách na podporu sociálních inovací realizovány z části také projekty vztahující se k tématu zaměstnanosti.

V roce 2019 pokračoval v realizaci projekt „**Společně na svobodu**“, jehož cílem je nastavit funkční propojení standardizovaných postupů vězeňských pracovníků a podpůrných integračních služeb realizovaných nestátními neziskovými organizacemi a zjistit jejich dopad na efektivitu realizovaných intervencí v podobě lepší připravenosti osob ve výkonu trestu odnětí svobody na propuštění a zvládnutí integrace na svobodě.

Zefektivnění chráněného trhu práce řešil projekt „**Ergoprogress – realise the change**“, který v roce 2019 ukončil realizaci. Cílem bylo u vybraných partnerů nastavit procesy a pravidla pro plnohodnotné fungování integračního sociálního podniku tak,

se zvýšila jejich ekonomická soběstačnost, zaměstnanci (osoby se zdravotním postižením) měli možnost získat kvalitnější práci a bylo podpořeno jejich sociální začleňování do společnosti.

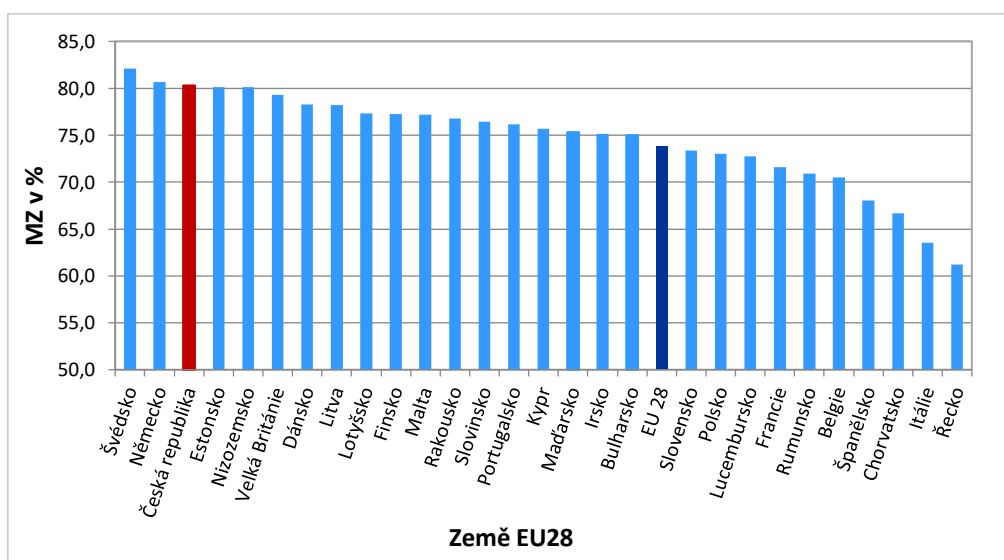
Na základě dobrých výsledků výzvy č. 32 **„Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež“**, která testovala aktivizaci znevýhodněné mládeže formou účastí na zahraniční pracovní stáži, byla ve 2. pololetí 2018 vyhlášena navazující výzva č. 59 **„Mezinárodní mobilita a sociální začleňování znevýhodněné mládeže“**. Příjem žádostí byl ukončen k 31. 1. 2019 a od června je postupně zahajována realizace celkem 14 projektů.

5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V této části jsou shrnuty poslední dostupné **vybrané ukazatele trhu práce** podle statistického úřadu Evropské unie EUROSTAT¹⁴, viz přílohy č. 19, 20 a 21. V materiálu jsou použita data aktuální k termínu jeho zpracování.¹⁵

Celková **míra zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let v EU 28** v předešlých pěti letech rostla, v roce 2018 dosáhla hodnoty 73,1 %, v **roce 2019 hodnota MZ vzrostla na 73,8 %**. V **ČR** MZ nepřetržitě roste již od roku 2011, v roce 2018 vzrostla na 79,9 %, v **roce 2019** byla naměřena hodnota o 0,4 p. b. vyšší než ve stejném období předchozího roku, tj. **80,3 %**. MZ v ČR roste rychlejším tempem než v EU 28, aktuálně je v rámci EU 28 3. nejvyšší. Vyšší MZ v roce 2019 naměřili ve Švédsku (82,1 %) a Německu (80,7 %), nejnižší byla v Řecku (61,2 %).

Graf 21 Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let v roce 2019 (v %) *

*) průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2019

V rámci **Strategie Evropa 2020** si ČR stanovila národní cíl dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové MZ ve věkové skupině 20–64 let na **75 %**. Nad úroveň tohoto cíle se její hodnota dostala již v roce 2016 a rostoucí tendence hodnot MZ přetrvávala až do roku 2019.

MZ žen ve věku 20–64 let v EU 28 v roce 2018 meziročně vzrostla na 67,4 %, v **roce 2019** byla meziročně vyšší o 0,8 p. b., když dosáhla **68,2 %**. V **ČR** se hodnota tohoto ukazatele podobně jako celková MZ zvyšovala do roku 2018 rychleji než celkový průměr v EU 28, v roce 2018 meziročně vzrostla na 72,2 %. V **roce 2019** byl

¹⁴ Údaje EUROSTATu ze sekce Obyvatelstvo a sociální podmínky – převážně se jedná o data zpracovaná na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských zemí (Labour Force Survey), viz <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

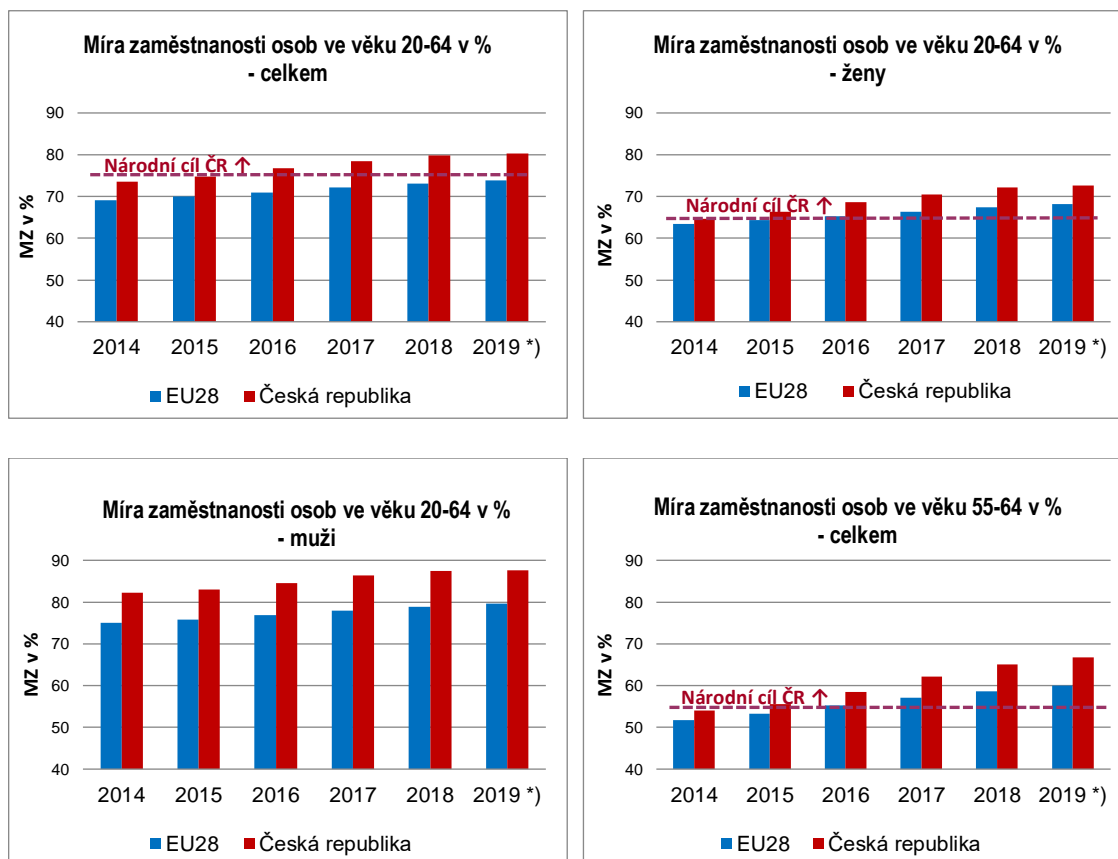
Ukazatele zpracovává EUROSTAT na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských států EU tak, aby zabezpečovaly mezinárodní srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Údaje za ČR v této části se proto mohou lišit od údajů z VŠPS ČSÚ použitých v analýze.

¹⁵ Údaje za rok 2019 jsou vypočteny jako průměr hodnot za 1. – 4. čtvrtletí 2019 (kromě ukazatele míry nezaměstnanosti, míry nezaměstnanosti mladých do 25 let a míry volných míst, u nichž jsou k dispozici již roční údaje EUROSTATu).

meziroční nárůst oproti evropskému průměru pomalejší, MZ žen v ČR vzrostla o 0,5 p. b. na **72,7 %**. ČR tak spolu s Portugalskem vykázala 10. nejvyšší hodnotu v porovnání s ostatními členskými státy EU 28. **Nejvyšší MZ žen** v EU 28 má Švédsko (79,7 %), nejnižší MZ žen byla zaznamenána v Řecku (51,3 %).

V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR MZ žen ve věku 20–64 let na **65 %**. MZ žen v tomto věku je nad hranicí cíle již od roku 2015.

Graf 22 Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR

*) průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2019

Pokud jde o zaměstnanost žen s dětmi a bez dětí, v ČR přetrvávají stále velké rozdíly. V roce 2018 činila **MZ žen ve věku 15–64 let s dětmi v předškolním věku, tj. do 6 let, 47,2 %**, zatímco **MZ žen bez dětí** dosáhla **75,5 %**. V EU 28 není rozdíl tak výrazný, **MZ žen s dětmi v předškolním věku** činila **63,1 %** a **žen bez dětí 67,4 %**. Pozitivní skutečností je, že v ČR po meziročním poklesu v předchozím roce zaznamenala v roce 2018 MZ žen s dětmi v předškolním věku opět nárůst.

MZ mužů ve věku 20–64 let se v EU 28 i ČR v období 2011 až 2013 vyvíjela odlišně, zatímco v EU 28 MZ mužů klesala, v ČR naopak plynule rostla. V následujících letech v EU 28 pozvolna rostla, v ČR rostla podstatně rychleji. V roce 2018 v EU 28 vzrostla na 78,9 %, v ČR na 87,4 %. V roce 2019 se v EU 28 dále zvýšila na 79,6 %. V ČR dosáhla 87,7 % a od roku 2015 představuje **nejvyšší hodnotu ze všech států EU 28**.

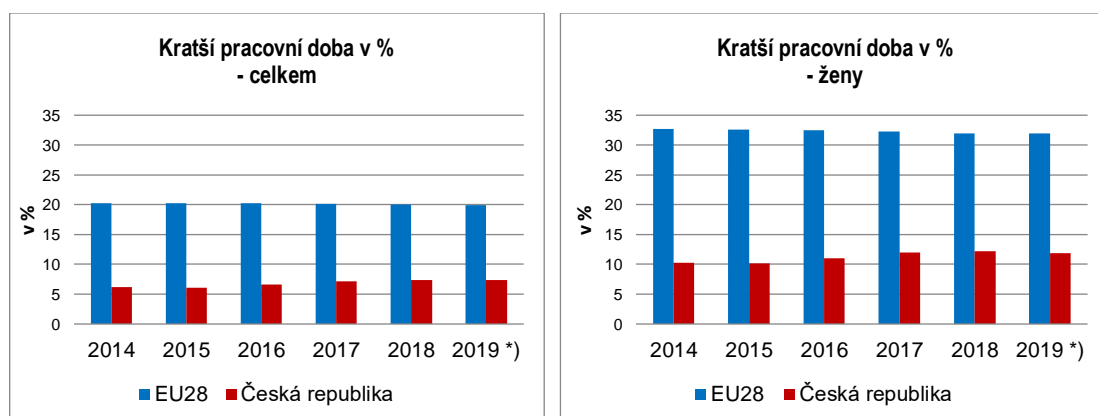
MZ osob ve věku 55–64 let v EU 28 i v ČR plynule roste od roku 2011, přičemž tempo růstu hodnoty tohoto ukazatele je v ČR vyšší než průměr za EU 28. **V EU 28**

v roce 2019 činila 60,0 %, v ČR dosáhla hodnoty 66,7 %, což byla 9. nejvyšší MZ starších osob v rámci EU 28. Nejvyšší byla naměřena ve Švédsku (77,7 %), nejnižší v Lucembursku (43,1 %). V rámci Strategie Evropa 2020 je stanoven národní cíl ČR zvýšení MZ osob ve věku 55–64 let na 55 %, který je plněn již od roku 2015.

Pracovní úvazky na dobu určitou v roce 2018 v EU 28 mělo 14,2 % zaměstnaných, v roce 2019 se podíl snížil na 13,6 %. V ČR je podíl osob s pracovními úvazky na dobu určitou dlouhodobě podprůměrný, v roce 2018 činil 8,9 %, v roce 2019 se snížil na 8,2 %. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele v rámci EU 28 byla naměřena ve Španělsku a Polsku, nejnižší v Rumunsku a Litvě.

Výrazný je rozdíl mezi průměrem EU 28 a ČR v podílu pracujících na kratší pracovní dobu. Tato forma pracovního úvazku v EU 28 v roce 2019 zůstala na stejné hodnotě jako v roce 2018, tj. 20,0 % (ženy 32,0 % a muži 9,8 %). V ČR, po nárůstu v letech 2012 a 2013 a následném poklesu v dalších dvou letech, se od roku 2016 hodnota tohoto ukazatele zvyšuje. V roce 2016 vzrostla nad úroveň z roku 2013 (6,6 %), v roce 2017 na 7,2 %, v letech 2018 a 2019 dosáhla shodně 7,4 % (ženy 11,9 % a muži 3,8 %). ČR má 8. nejnižší podíl kratší pracovní doby v rámci EU 28, nižší podíl vykázaly pouze státy Litva, Rumunsko, Polsko, Chorvatsko, Maďarsko, Slovensko a Bulharsko. Podíl 28 % a vyšší dosahují v Nizozemsku a Německu. V Nizozemsku tvoří podíl kratších úvazků 51,0 %, což je 2,6krát více než průměr EU 28, u žen dokonce 75,5 %.

Graf 23 Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR

*) průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2019

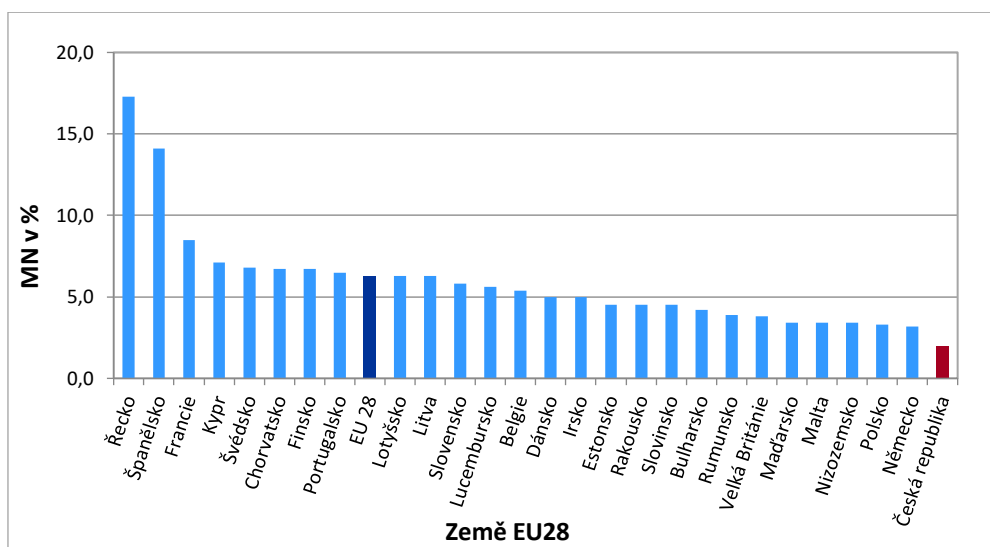
Podíl zaměstnaných pracujících z domova (homeworking) na celkovém počtu zaměstnaných se sleduje podle četnosti využití této formy práce. Ti, kteří pracují obvykle z domova, vykazují v EU 28 i ČR nižší podíl než je podíl pracujících z domova jen někdy. Pokud se zaměříme na pracujících obvykle z domova, zjistíme, že nejvyšší podíl zaměstnaných touto formou v roce 2018 vykázalo Nizozemsko (14,3 %), Finsko (13,8 %) a Lucembursko (11,1 %), naopak nejnižší Rumunsko a Bulharsko (podíl pod úrovní 0,5 %). ČR je v rámci zemí EU 28 s hodnotou 4,2 % až na 15. místě, ovšem podíl obvykle pracujících z domova vykazuje od roku 2014 pozvolnou rostoucí tendenci. V EU 28 byl v roce 2018 naměřen meziroční nárůst na hodnotu 5,3 %.

Nezaměstnanost v ČR je v porovnání ostatními zeměmi EU 28 dlouhodobě podprůměrná, v posledních letech navíc vykazovala MN pozitivnější tendenci

ve vývoji oproti MN EU 28. MN **EU 28** v roce 2018 meziročně klesla o 0,8 p. b. na 6,8 % a v **roce 2019** na **6,3 %**, v **ČR** se hodnota tohoto ukazatele v roce 2018 snížila o 0,7 p. b. na 2,2 %, v roce 2019 klesla na **2,0 %**, což byla **nejnižší hodnota v rámci EU 28**. Naopak nejvyšší MN byla tradičně v Řecku a Španělsku (více než 14,0 %).

MN mužů v ČR je výrazně nižší než v EU 28. V roce 2018 meziročně klesla v EU 28 na 6,6 %, v ČR se snížila na 1,8 %. V **roce 2019** dosáhla v **EU 28** hodnoty **6,1 %**, v **ČR** se snížila na **1,7 %** a stejně jako v předchozích pěti letech byla **nejnižší v rámci EU 28**.

Graf 24 Míra nezaměstnanosti v zemích EU 28 v roce 2019 (v %)

Pozn.: V době zpracování analýzy nebyla známá míra nezaměstnanosti Itálie.

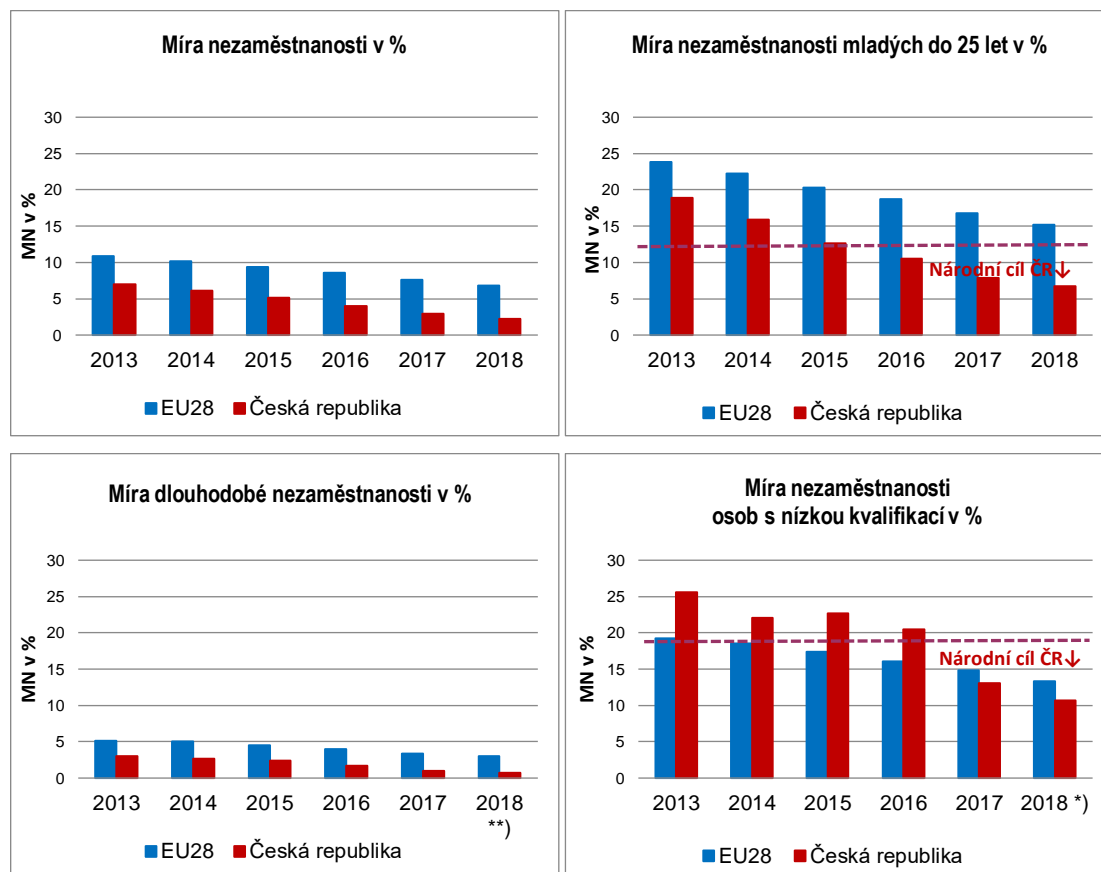
Tendence ve vývoji **MN žen** v EU 28 i ČR odpovídá vývoji celkové MN. V roce 2018 pokračoval pokles v EU 28 (na 7,1 %) i v ČR (na 2,8 %). **ČR** tak v rámci EU 28 dosáhla **v roce 2018 poprvé v historii sledování nejnižší hodnoty MN žen**. V **roce 2019** MN žen v **EU 28** představovala **6,6 %**, v **ČR** meziročně poklesla na **2,4 %**.

MN mužů a žen v EU 28 se dlouhodobě pohybovala na podobné úrovni, naopak v **ČR** dosahovala u mužů výrazně nižších hodnot než u žen. V posledních letech se v EU 28 rozdíly zvětšují v neprospěch žen, naopak v ČR dochází k jejich snižování, v roce 2018 byla MN žen vyšší pouze o 1,0 p. b., v roce 2019 již jen o 0,7 p. b.

MN mladých ve věku do 25 let (vztaženo k pracovní síle ve stejném věku) v roce 2018 meziročně klesla v **EU 28** na 15,2 %, v **roce 2019** se snížila na **14,4 %**. V **ČR** je MN mladých dlouhodobě podprůměrná, v posledních třech letech byla druhá nejnižší (nejnižší naměřili v Německu), přičemž dynamika poklesu byla od roku 2014 (s výjimkou roku 2018) větší než tempo poklesu evropského průměru. V roce 2018 se snížila na 6,7 %, v roce 2019 dosáhla **5,6 %**, což byla **nejnižší hodnota v rámci zemí EU 28**. Nejvyšší MN mladých vykázalo Řecko (35,5 %) a Španělsko (32,5 %).

V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR snížit MN u mladých osob ve věku 15–24 let o třetinu oproti roku 2010, tj. na **12,2 %**. Pod touto úrovní je již od roku 2016.

Graf 25 Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR

*) průměr hodnot za 1. - 4. čtvrtletí 2019

**) průměr hodnot za 1. - 3. čtvrtletí 2019

Pokud jde o **MN osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0–2 mezinárodní klasifikace vzdělání), je národním cílem ČR v rámci **Strategie Evropa 2020** její snížení do roku 2020 o jednu čtvrtinu, tj. na **cca 18,8 %**. V předchozích letech patřila nezaměstnanost těchto osob **v ČR** na rozdíl od celkové MN a MN mladých k nejvyšším v EU 28, v roce 2016 činila 20,5 % (7. nejvyšší v rámci EU 28), v **roce 2017** se hodnota tohoto ukazatele výrazně meziročně snížila **o 7,4 p. b. na 13,1 %, což byl nejvyšší pokles v rámci EU 28**. **ČR** tak zaujala v rámci EU 28 až 14. místo a současně se také dostala pod průměrnou hodnotu za EU 28 a pod **stanovený národní cíl** v rámci Strategie Evropa 2020. V roce 2018 pokračoval její pokles na 10,7 % a v **roce 2019** stagnovala na **10,7 %**.

V **EU 28** se v roce 2017 meziročně snížila o 1,3 p. b. na 14,8 %, v roce 2018 se dále snížila na 13,3 % a v roce 2019 na **12,5 %**. MN osob s nízkou kvalifikací byla nejvyšší na Slovensku (30,9 %), v Řecku (21,0 %), ve Švédsku (20,6 %), a ve Španělsku (20,4 %). Nejpříznivější situace byla na Maltě a v Nizozemsku, kde byl tento ukazatel pod úrovní 6,0 %.

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců na pracovní síle) po dlouhodobém nárůstu v období 2009–2013 začala v **EU 28** postupně klesat. V roce 2018 se míra dlouhodobé nezaměstnanosti meziročně snížila na 2,9 % a v **1. – 3. čtvrtletí 2019** dále na **2,5 %**. **ČR** patří k zemím s nejnižší mírou dlouhodobé nezaměstnanosti, v roce 2018 zaznamenala nejnižší hodnotu 0,7 %, v 1. – 3. čtvrtletí 2019 pokračoval pokles na **0,6 %**, což byla opět **nejnižší hodnota v EU 28** (v době zpracování analýzy nebyla známá hodnota za Maltu). Nejvyšší dlouhodobá nezaměstnanost byla naměřena v Řecku (12,2 %).

Ukazatel **míry volných míst** (procentní podíl volných míst k součtu volných a obsazených míst) dosáhl v roce 2018 v **EU 28** hodnoty 2,2 % (průměr EU 28 vykazuje EUROSTAT pouze bez zahrnutí primárního sektoru), v **roce 2019** se zvýšila na **2,3 %**. Míra volných míst v **ČR** v roce 2018 dosáhla hodnoty 5,6 %, v roce 2019 vzrostla na **6,3 %**, což je nejvíce v rámci zemí, které data pro tuto statistiku poskytují. Nejnižší hodnotu zaznamenalo Bulharsko (0,9 %) a Portugalsko (1,0 %).

Z výše uvedeného vyplývá, že **ČR vykazuje hodnoty vyšší než průměr EU 28 u míry zaměstnanosti všech kategorií sledovaných ve Strategii Evropa 2020. Míra zaměstnanosti mužů ve věku 20-64 let je v rámci EU 28 nejvyšší. ČR zaostává ve využívání kratší pracovní doby.**

Celková míra nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a dlouhodobě nezaměstnaných byla v roce 2019 nejnižší ze všech států EU 28. Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací byla nižší než průměr EU 28.

6. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Pozitivní ekonomický vývoj zaznamenaný od roku 2014 vyvrcholil v roce 2015 meziročním nárůstem **HDP** o 5,3 %. V roce 2016 tempo růstu HDP zpomalilo na 2,5 %, v roce 2017 opět zrychlilo na 4,4 %, v roce 2018 dochází ke zpomalení na 2,8 %, **v roce 2019 dále na 2,6 %**.

Souběžně s růstem ekonomiky byl patrný i **růst zaměstnanosti**, který v roce 2016 dosáhl nejvyšší hodnoty od začátku ekonomické a finanční krize. Její nárůst činil 1,9 %, stejně jako v předkrizovém roce 2007. I přes pozitivní vývoj ekonomiky se bariérou pro významnější růst zaměstnanosti stal nedostatek vhodné volné pracovní síly. Nesoulad poptávky zaměstnavatelů po pracovnících a nabídky práce se již projevil ve **zpomalení nárůstu zaměstnanosti**, který **v roce 2017 klesl na 1,6 %, v roce 2018 na 1,4 %, v roce 2019 dále zpomalil na 0,2 %**. V dalším období se očekává **pokles zaměstnanosti také v souvislosti s dopady šíření onemocnění COVID-19** způsobeného virem SARS-CoV-2.

Základní informace o dalším vývoji zaměstnanosti podle VŠPS za 1. čtvrtletí 2020 zveřejní ČSÚ formou Rychlé informace počátkem května 2020 (publikace s podrobnými výsledky bude zveřejněna až počátkem července 2020).

Další vývoj na trhu práce nelze zatím odvodit ani podle výsledků z odvětvových statistik. Zatím jsou známy pouze údaje za období před přijetím mimořádných ochranných opatření proti šíření onemocnění COVID-19. Podle nich se meziročně **snížil průměrný evidenční počet zaměstnanců v průmyslu v lednu 2020 o 2,1 %, v únoru 2020 o 2,4 %**. Průmyslová produkce v lednu 2020 meziročně reálně klesla o 1,4 %, v únoru 2020 klesla o 0,9 %. Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách v lednu meziročně vzrostly o 1,1 %, v únoru meziročně vzrostly o 0,5 %.

Ve **stavebnictví** byl **v lednu 2020** zaznamenán **meziroční nárůst počtu zaměstnanců o 0,8 %, v únoru 2020 se meziročně zvýšil o 0,5 %**. Stavební produkce se meziročně zvýšila v lednu o 6,0 %, v únoru vzrostla o 5,3 %.

Podle doposud zveřejněných predikcí makroekonomických indikátorů v „Makroekonomické predikci ČR, duben 2020“ Ministerstva financí ČR (MF ČR) **MF ČR předvídá v roce 2020 pokles HDP o 5,6 %, v roce 2021 nárůst o 3,1 %, MPSV odhaduje v roce 2020 meziroční pokles HDP o 6,0 % a v roce 2021 nárůst v intervalu 2,5 % až 4,5 %**.

„Zpráva o inflaci II/2020“ České národní banky s predikcí makroekonomických indikátorů zohledňující důsledky šíření onemocnění COVID-19 bude vydána 15. 5. 2020.

Podle **MF ČR v roce 2020** v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 **poklesne zaměstnanost o 1,2 %** a v roce 2021 **již mírně vzroste o 0,2 %**. Dopady pandemie na trh práce lze těžko odhadovat, předpokládá se, že budou v určité míře eliminovány vládními opatřeními, ze strany MPSV zejména programem Antivirus na ochranu zaměstnanosti. Predikce MF ČR počítá i s tím, že vzhledem k výpovědní lhůtě a vyplácení odstupného by nemělo být pro mnohé zaměstnavatele výhodné

zaměstnance ihned propustit. Proti výraznějšímu nárůstu nezaměstnanosti by měl také působit stále ještě extrémně vysoký počet volných pracovních míst. **MPSV** s tímto předpokladem souhlasí a odhaduje **v roce 2020** pokles zaměstnanosti **o 1,1 %** a v roce 2021 mírný nárůst o 0,1 %.

Průměrný počet volných pracovních míst oznámených zaměstnavateli na pracoviště ÚP ČR v roce 2019 dosáhl 340,3 tis., o 54,9 tis. více než v roce 2018. Plynulý nárůst pokračoval i v lednu 2020 (341,4 tis.) a únoru 2020 (351,6 tis.), v březnu 2020 se jejich počet snížil jen nepatrně na 342,3 tis. V průměru bylo v 1. čtvrtletí 2020 volných pracovních míst o 12,7 tis. meziročně více.

Počet evidovaných **uchazečů o zaměstnání** dosáhl v roce 2019 průměrné hodnoty 212,4 tis., což bylo o 29,5 tis. méně než v roce 2018. Počty uchazečů o zaměstnání po obvyklém meziměsíčním nárůstu v lednu 2020 (na 230,0 tis.) poklesly v únoru 2020 na 227,4 tis. a březnu 2020 na 225,7 tis. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání se v 1. čtvrtletí 2020 meziročně snížil o 12,6 tis. V důsledku pandemie onemocnění COVID-19 se počet uchazečů o zaměstnání v březnu 2020 meziročně snížil pouze o 1,4 tis., v porovnání s meziroční změnou v lednu (pokles o 15,0 tis.) a únoru (pokles o 14,0 tis.).

Nadále je počet evidovaných uchazečů o zaměstnání nižší, než počet oznámených volných pracovních míst. V 1. čtvrtletí 2020 připadlo **na jedno volné pracovní místo** 0,7 uchazeče o zaměstnání.

Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhl v roce 2019 průměrné hodnoty 2,8 %. V lednu 2020 byla hodnota tohoto ukazatele na úrovni 3,1 %, v únoru a březnu 2020 se snížila na 3,0 %, v **dalším období** očekáváme jeho **nárůst**.

MF ČR předpokládá, že podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhne **v roce 2020** hodnoty **3,7 %**, a **v roce 2021 pokračování nárůstu na 4,1 %**. Aktuální odhady **MPSV** jsou podobné, očekáváme, že se podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu bude **v roce 2020** pohybovat v intervalu od 3,3 % do 4,1 % a v roce 2021 v intervalu od 3,5 % do 4,3 %.

7. Metodické poznámky

Zaměstnanost

MPSV pro hodnocení vývoje na trhu práce využívá pro oblast zaměstnanosti údaje ČSÚ především z Výběrových šetření pracovních sil.

Výběrové šetření pracovních sil

Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení EUROSTATu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů, nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Zaměstnaní jsou všichni ve věku 15 a více let, kteří během referenčního týdne příslušeli do kategorie placení zaměstnaní nebo zaměstnaní ve vlastním podniku. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce **alespoň po dobu jedné hodiny** v referenčním týdnu. Za zaměstnané jsou považováni i **učni**, kteří dostávají mzdu, plat nebo odměnu podle stejného principu jako jiné osoby. Obdobně **studenti**, osoby **pobírající důchod**, osoby v domácnosti a další osoby zabývající se především mimoekonomickými aktivitami, **kteří** však v referenčním období **byli navíc v zaměstnání, jsou také považováni za zaměstnané**. Do skupiny zaměstnaných naopak nejsou automaticky zahrnovány osoby na rodičovské dovolené, jejichž postavení má podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) odlišný charakter.

Nezaměstnanost

Pro nezaměstnanost MPSV využívá údaje ČSÚ z VŠPS a statistiky MPSV z administrativních dat ÚP ČR.

Rozdíly v metodě zjišťování údajů o počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání po linii ÚP ČR a zjišťování počtu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS:

Velikost souboru

- MPSV - úplná evidence registrovaných uchazečů o zaměstnání.
- ČSÚ VŠPS - výběrový soubor (ve 4. čtvrtletí roku 2019 cca 24 tis. bytů, tj. necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů, v nichž bylo přes 51 tis. respondentů všech věkových skupin, z nich více než 44 tis. respondentů ve věku 15 a více let.). Všechny údaje z výběrového souboru jsou převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil.

Způsob zjišťování

- MPSV - podmínky registrace a vyřazování uchazečů o zaměstnání jsou spolu s definicí uchazeče o zaměstnání stanoveny zákonem o zaměstnanosti.

- O zprostředkování se občan uchází u krajské pobočky ÚP ČR, v jejímž správním obvodu má bydliště.
- ČSÚ VŠPS - dobrovolné anonymní zjišťování za osoby obvykle bydlící (nikoliv trvale bydlící) ve vybraných bytech. Shodně s metodikou EUROSTATu nejsou zjišťovány údaje za osoby bydlící mimo byty, tedy ani za osoby bydlící v hromadných ubytovacích zařízeních.

Obsah ukazatelů

- MPSV - uchazeč o zaměstnání je podrobně vymezen zákonem o zaměstnanosti. **Uchazečem o zaměstnání** může být (pokud zákon nestanoví jinak) pouze fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku ÚP ČR a které nebrání v zařazení do této evidence překážky uvedené v ustanovení § 25 zákona o zaměstnanosti, např. není v pracovním nebo obdobném vztahu nebo nevykonává SVČ. Z evidence uchazečů o zaměstnání je uchazeč o zaměstnání vyřazen, mimo jiné, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo úmyslně maří součinnost s krajskou pobočkou ÚP ČR při zprostředkování zaměstnání. Evidence na ÚP ČR je ukončena např. nástupem do zaměstnání nebo na základě vlastní žádosti uchazeče o zaměstnání. Zákon nevyklučuje, aby uchazeči o zaměstnání byli např. osoby dočasně práce neschopné, na rodičovské dovolené, nebo ti, jimž byl přiznán starobní důchod. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání ani výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nebo odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy (tzv. nekolidující zaměstnání), nesmí však být překážkou pro poskytování součinnosti ÚP ČR při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání. Uchazečem o zaměstnání může být i fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání, pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.
- MPSV ve snaze maximálně přiblížit metodiku registrované nezaměstnanosti metodice ILO zavedlo ukazatel tzv. **dosažitelní uchazeči o zaměstnání**. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, v pracovní neschopnosti, uchazeči o zaměstnání zařazení na rekvalifikační kurzy nebo vykonávající krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči o zaměstnání, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.
- ČSÚ VŠPS - nezaměstnaní jsou podle metodiky ILO a metodiky EUROSTATu všichni ve věku 15 a více let, kteří ve sledovaném období (referenčním týdnu) souběžně splňovali tři nutné podmínky:
  - nebyli zaměstnaní,
  - hledali aktivně práci,
  - byli připraveni k nástupu do práce, tj. během referenčního období byli k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku.

Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji našly a jsou schopny nástupu nejpozději

do 3 měsíců. Tyto osoby jsou podle definice EUROSTATu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Jestliže do konce roku 1997 převyšoval počet nezaměstnaných vymezených podle mezinárodní definice počet evidovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce a od roku 2000 do 3. čtvrtletí roku 2001 byl rozdíl mezi oběma ukazateli minimální, tak od 4. čtvrtletí 2001 počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce výrazně převyšoval počet nezaměstnaných zjišťovaných ve výběrovém šetření statistiky podle ILO. Ve 4. čtvrtletí 2019 činil průměrný počet registrovaných uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na ÚP ČR 200,8 tis. osob, z toho 181,3 tis. dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet nezaměstnaných dle VŠPS 109,3 tis.) se tedy lišil o 91,5 tis. resp. o 72,0 tis.

Rozdíly jsou jednak v jiném způsobu zjišťování po obou liniích, odlišném metodickém vymezení registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných podle mezinárodní definice ILO a v tzv. nevýběrové chybě, která je průvodním znakem prakticky všech statistických zjišťování u domácností. Je nutné zdůraznit diferenci mezi pojmem registrovaný uchazeč o zaměstnání a nezaměstnaným podle mezinárodní definice ILO. Zatímco registrovaný uchazeč o zaměstnání je vždy definován národní legislativou, nezaměstnaný podle definice ILO je vymezen jasnými kritérii, která umožňují mezinárodní srovnatelnost výše zjištěných výsledků šetření. Vazba mezi oběma ukazateli není bezprostřední. Na jedné straně se vyskytují případy nezaměstnaných, kteří si nehledají práci prostřednictvím úřadů práce (ve 4. čtvrtletí 2019 to bylo 22,2 tis. osob) a na druhé straně značná část registrovaných uchazečů o zaměstnání nesplňuje podmínky dané mezinárodní definicí pro nezaměstnanost (např. uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním jsou v rámci VŠPS považováni za zaměstnané, uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání jsou v případě VŠPS ekonomicky neaktivní).

Zásadní diference mezi oběma zdroji je v absolutní hodnotě počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu nezaměstnaných. Projevuje se několik faktorů:

1. Od roku 2002 byl plně **harmonizován dotazník VŠPS se standardem EUROSTATu včetně pořadí otázek** kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání**. Teprve poté následuje otázka o registraci na úřadu práce. ČSÚ nemá možnost vzhledem k nutnosti dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí ÚP ČR.
2. Relativně vyšší **míra neodpovědí** je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé. Z porovnání s členskými a ostatními kandidátskými zeměmi EU vyplývá, že diference mezi obecnou mírou nezaměstnanosti z VŠPS a registrovanou mírou nezaměstnanosti

v ČR je nižší než ve většině těchto zemí. Rozdíl mezi obecnou mírou nezaměstnanosti a mírou registrované nezaměstnanosti je v řadě zemí značný a lze z toho usuzovat, že oboustranné statistické odchýlení je důsledkem především odlišností v legislativě a míře APZ a dalších oblastí sociální politiky jednotlivých zemí. Přitom je třeba poznamenat, že řada členských zemí EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikuje.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 4. čtvrtletí 2019 činil jejich počet 99,9 tis. osob, tj. o 1,8 tis. méně než ve stejném období roku 2018. Většina osob, které by chtěly pracovat, však nemůže ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je schopno nastoupit jen 29,4 tis. těchto osob.

Základem pro rozhodování v oblasti nezaměstnanosti je zásadně úplná evidence ÚP ČR. Výběrové šetření pracovních sil, které je pro členské země EU závazné, tyto administrativní údaje doplňuje a poskytuje mezinárodně srovnatelné ukazatele v požadovaném rozsahu a frekvenci.

Od července 2004 do prosince 2012 počítalo MPSV míru registrované nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR k pracovní síle, tj. součtu počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků výběrového šetření pracovních sil - VŠPS, počtu pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU registrovaných ÚP ČR a cizinců s platným živnostenským oprávněním, registrovaných dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (občanů ČR a občanů EU/EHP), vedených ÚP ČR.

Srovnávání nebo záměna obecné míry nezaměstnanosti ČSÚ a míry registrované nezaměstnanosti MPSV a jejich nesprávná interpretace, pracovní síla pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti tvořená kombinací údajů z více zdrojů, patřily mezi důvody pro zavedení **nového relativního ukazatele registrované nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob, který srovnává počty dosažitelných uchazečů k obyvatelstvu ve věku 15-64 let.**

Definice výpočtu podílu nezaměstnaných osob:

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob (ve věku 15-64 let)} = \frac{UoZ_{15-64 \text{ let}}}{P_{15-64 \text{ let}}}$$

$UoZ_{15-64 \text{ let}}$ – počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let

$P_{15-64 \text{ let}}$ – počet obyvatel ve věku 15-64 let

Změna, která vstoupila v platnost počínaje lednem 2013, se týká pouze ukazatele míry registrované nezaměstnanosti. **MPSV i nadále jako doposud vykazuje celkové počty uchazečů o zaměstnání a počty dosažitelných uchazečů.** Vzhledem k tomu, že nový ukazatel má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je s původním ukazatelem registrované nezaměstnanosti i obecné míry nezaměstnanosti nesrovnatelný, pro sledování jejího vývoje byla do úrovně okresů zpětně dopočtena časová řada (viz <https://www.mpsv.cz/web/cz/upozorneni-na-zmenu-metodiky>).